

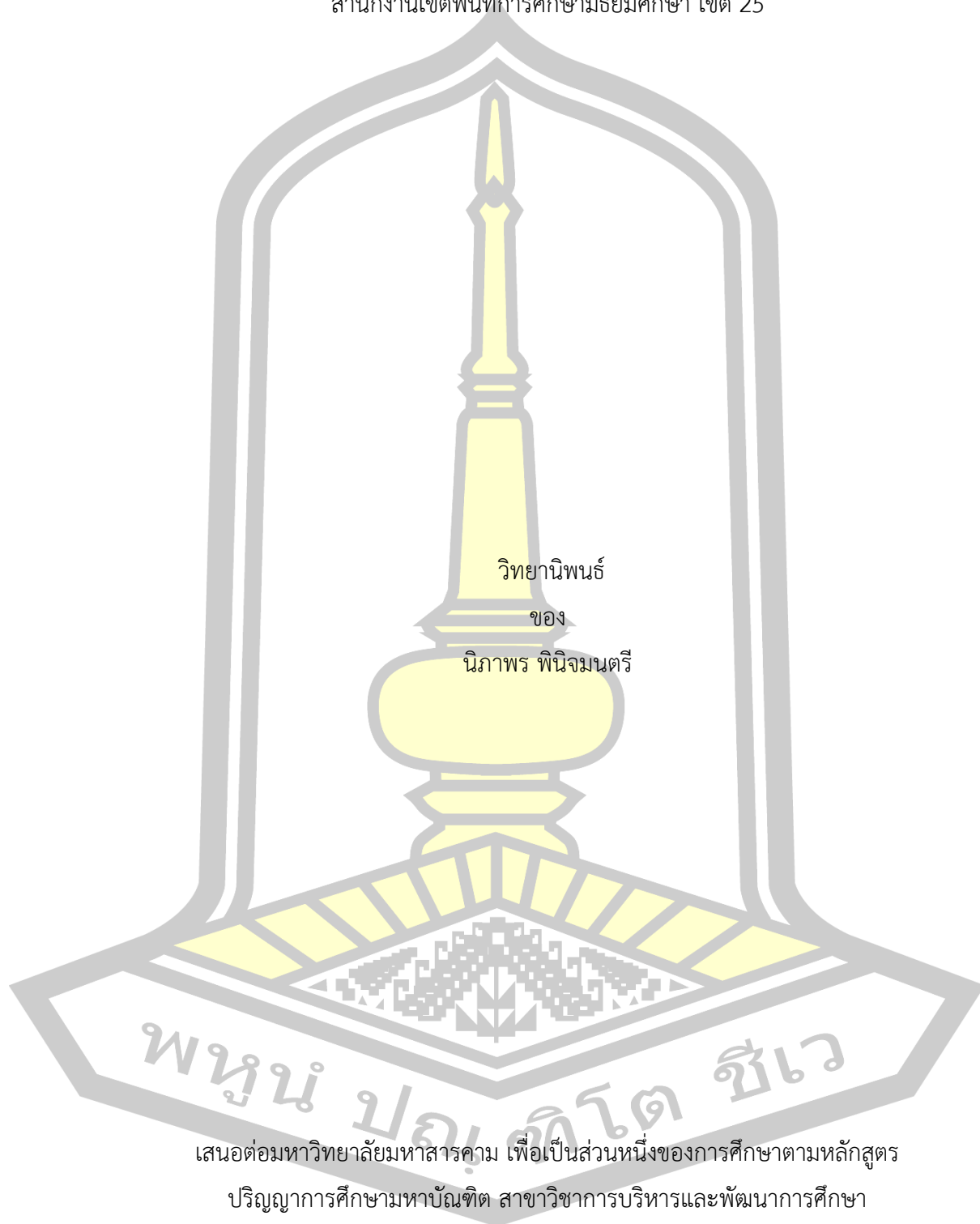
การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

วิทยานิพนธ์
ของ
นิภาพร พิณีจมนตรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
กรกฎาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

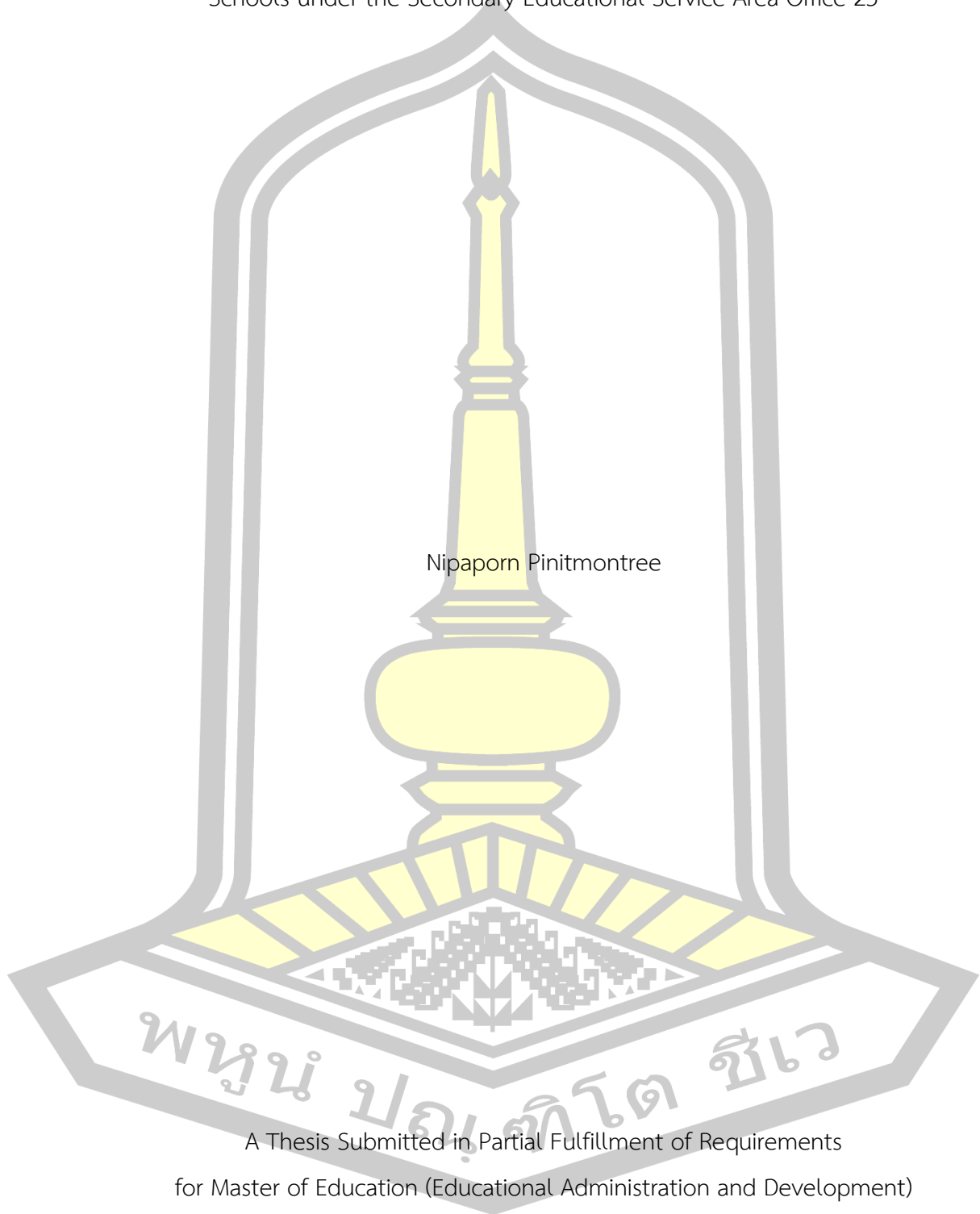

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กรกฎาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Participatory Academic Administration Guidelines for Small-Size
Schools under the Secondary Educational Service Area Office 25

Nipaporn Pinitmontree

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

July 2020

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางนิภาพร พิณีจมนตรี
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

กรรมการ

(ผศ. ดร. สีนธะวา คามดิษฐ์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25		
ผู้วิจัย	นิภาพร พินิจมนตรี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ธรินธร นามวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 299 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแนวทาง ได้แก่ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้าน

การแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 ด้านการการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 ด้านคือด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และลำดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 4 ด้านการแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 6 ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และลำดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ 29 แนวทาง ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมพบว่าโดยรวมและแต่ละองค์ประกอบของแนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนา, การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม, สถานศึกษาขนาดเล็ก

TITLE	The Development of Participatory Academic Administration Guidelines for Small-Size Schools under the Secondary Educational Service Area Office 25		
AUTHOR	Nipaporn Pinitmontree		
ADVISORS	Associate Professor Tharinthorn Namwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of the present study were 1) to investigate the current situations, desirable situation and needs of participatory academic administration for small-size schools under the secondary Educational service area office 25, 2) to develop the guidelines of participatory academic administration for small-size schools under the secondary Educational service area office 25. The study divided into 2 phases as follows. Phase 1 was the study related to the current situations, desirable situation and needs of participatory academic administration for small-size schools, the sample was 229 consisted of school administrators, teachers and the committee of basic Education of small-size schools under the secondary Educational service area office 25. The sample was selected by stratified random sampling. The instrument used was 5 rating scales of the questionnaire. Phase 2 was the development of the guidelines of participatory academic administration for small-size schools. There were 9 participants consisted of school administrators, heads of academic department and the chairperson of the committee of basic Education who suggested the guidelines and they were selected by purposive sampling. The participants who suggested the evaluation of the guidelines were 5 consisted of vice directors of secondary Educational service area office, school administrators, teachers and supervisors. They

were selected by purposive sampling. The instruments used comprised of the interview questions, the evaluation form

of the appropriateness and possibility of the guidelines. The data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation.

The results of the study revealed that

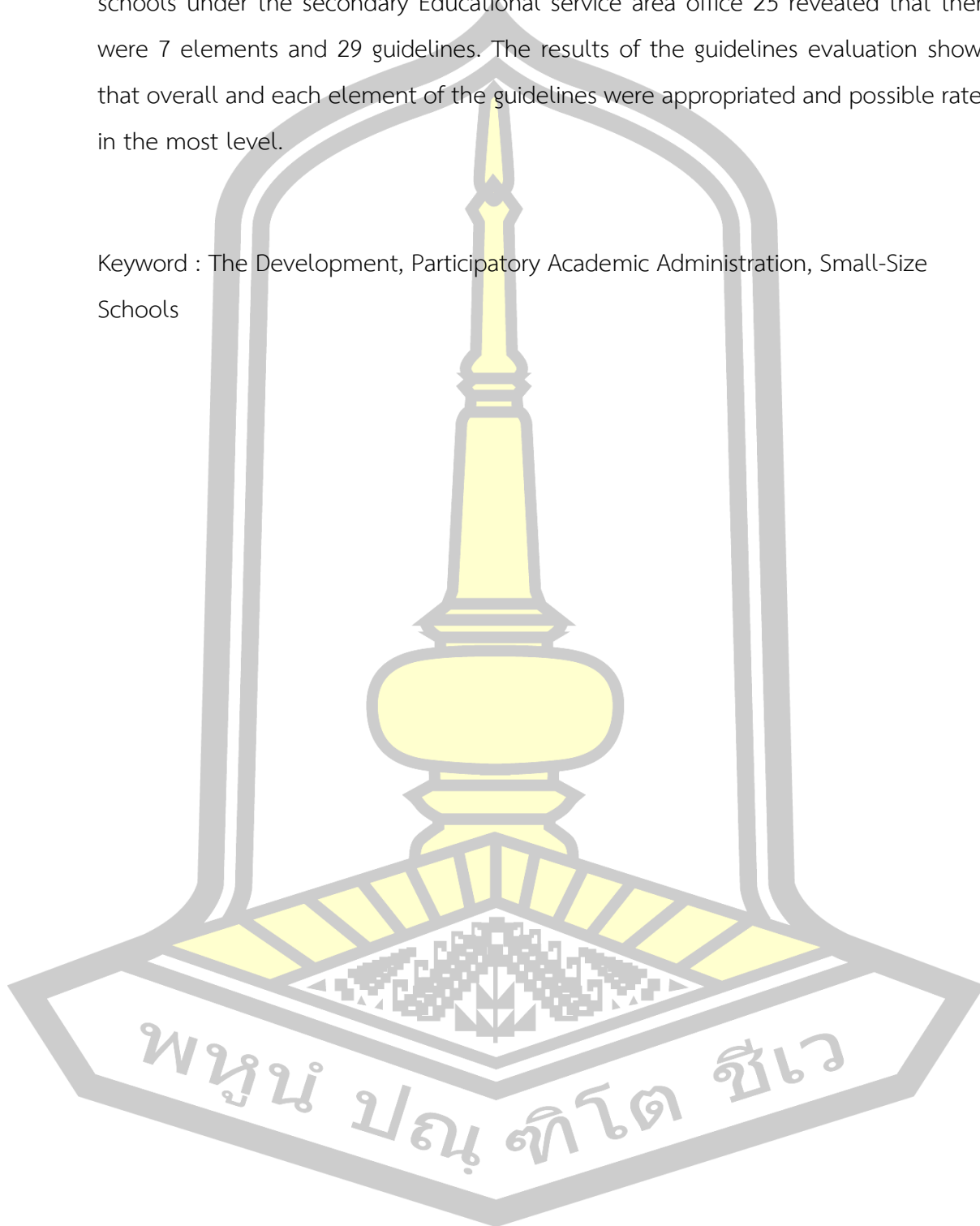
1. The current situations of participatory academic administration for small-size schools under the secondary Educational service area office 25 shown that overall rated in more level, when considered into each element revealed that school's curriculum development, learning process development, assessment and evaluation, research for educational development, educational supervision, educational guidance and internal quality assurance development were rated in the most level and ranged depend on the highest mean as follows; 1) school's curriculum development, 2) learning process development, 3) assessment and evaluation, 4) research for educational development, educational guidance, internal quality assurance development were the same mean and 7) educational supervision respectively.

The desirable situations of participatory academic administration for small-size schools under the secondary Educational service area office 25 shown that overall and each element rated in more level. It could be ranged depend on the highest mean as follows; 1) learning process development, 2) school's curriculum development and assessment and evaluation were the same mean, 4) educational guidance, 5) internal quality assurance development, 6) research for educational development and 7) educational supervision respectively.

Needs of participatory academic administration for small-size schools under the secondary Educational service area office 25 shown that the most needed were learning process development, assessment and evaluation, educational supervision, educational guidance, school's curriculum development, internal quality assurance development and research for educational development respectively.

2. The guidelines of participatory academic administration for small-size schools under the secondary Educational service area office 25 revealed that there were 7 elements and 29 guidelines. The results of the guidelines evaluation shown that overall and each element of the guidelines were appropriated and possible rated in the most level.

Keyword : The Development, Participatory Academic Administration, Small-Size Schools

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จรินทร์ นามวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษางานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความกรุณาชี้แนะเรื่องต่าง ๆ ในระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อมูลเชิงลึกในการสัมภาษณ์ประกอบการยกร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบิดามารดา ญาติพี่น้องที่เป็นกำลังใจ และดูแลห่วงใยผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา รวมถึงเพื่อนนิสิตรุ่น พ.31 ทุกท่าน ที่คอยให้คำปรึกษา และให้กำลังใจในการทำวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณบิดามารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ที่ให้การอบรมสั่งสอน รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่านในการทำการวิจัยครั้งนี้

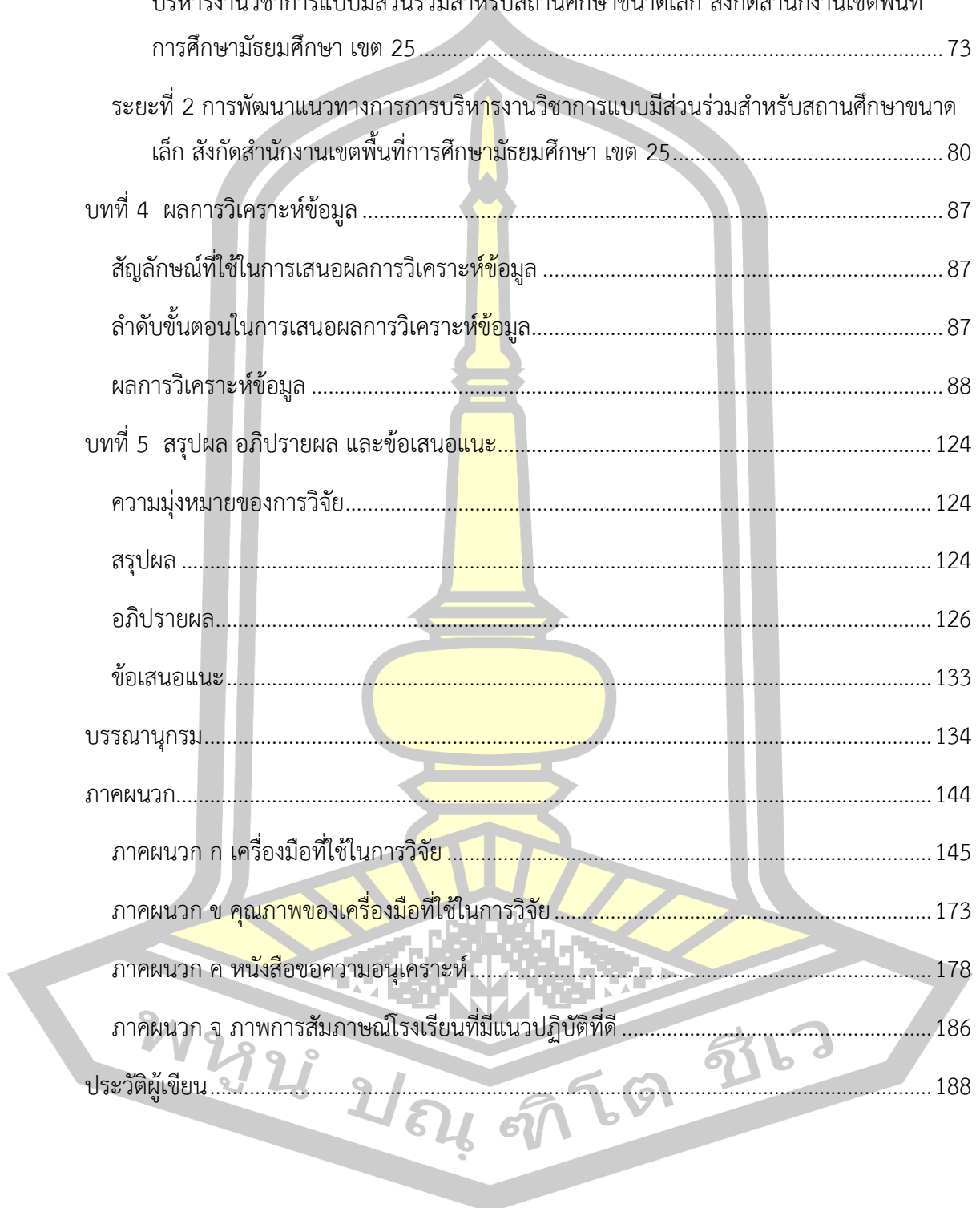
นิภาพร พิณจมนตรี

พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารงานวิชาการ.....	11
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	42
คณะกรรมการการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	58
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	60
งานวิจัยในประเทศ.....	63
งานวิจัยต่างประเทศ.....	68
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	71

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	73
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาด เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	124
สรุปผล.....	124
อภิปรายผล.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	133
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	144
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	145
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	173
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	178
ภาคผนวก จ ภาพการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี.....	186
ประวัติผู้เขียน.....	188

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	29
ตาราง 2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ.....	30
ตาราง 3 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	56
ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	74
ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน.....	88
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกเป็นรายด้าน.....	89
ตาราง 7 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	91
ตาราง 8 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	93
ตาราง 9 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	95
ตาราง 10 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	98
ตาราง 11 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	100

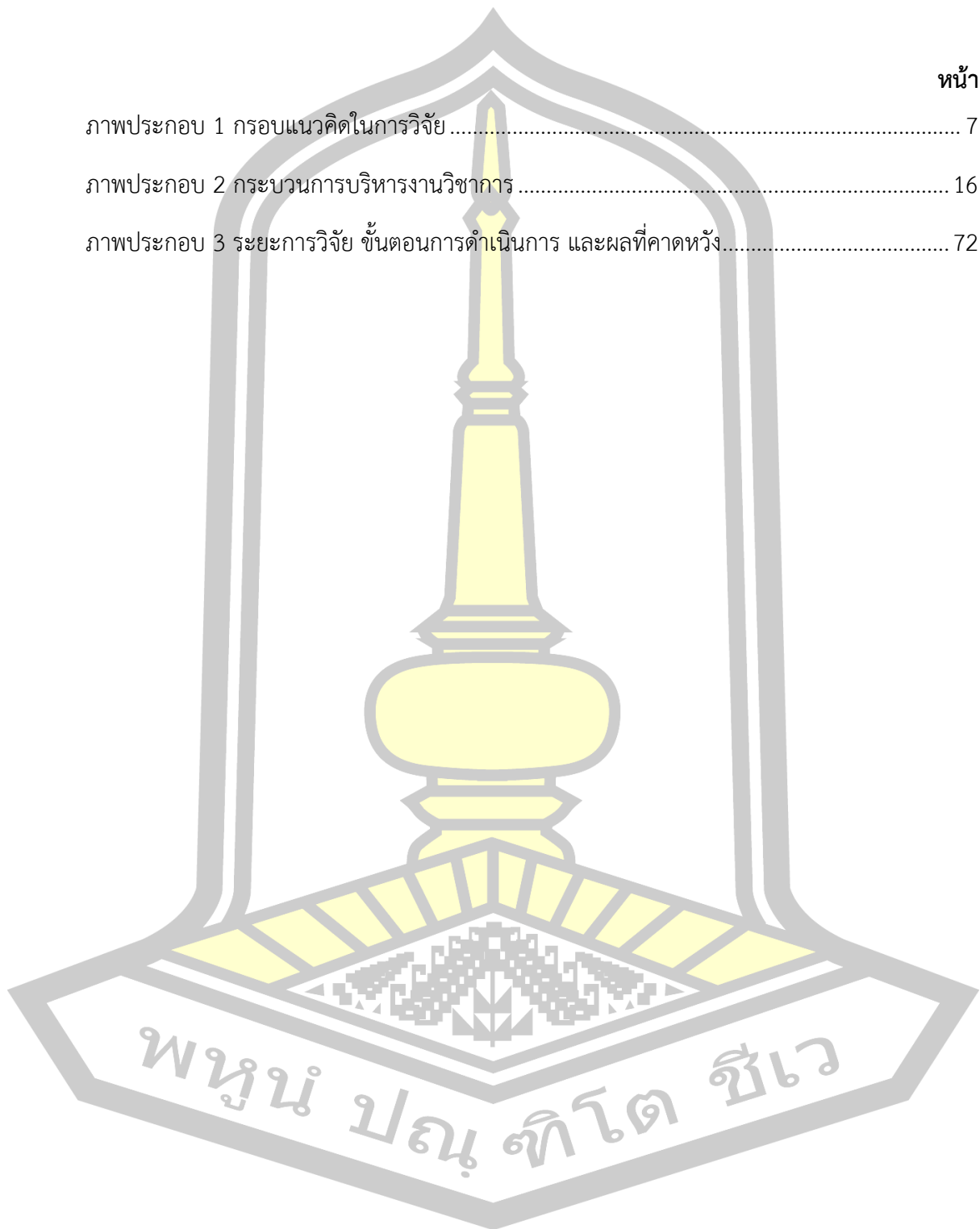
ตาราง 12 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการแนะแนวการศึกษา.....	102
ตาราง 13 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	104
ตาราง 14 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	113
ตาราง 15 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	115
ตาราง 16 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	117
ตาราง 17 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	118
ตาราง 18 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	119
ตาราง 19 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	120
ตาราง 20 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	121
ตาราง 21 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการแนะแนวการศึกษา	122

ตาราง 22 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	123
ตาราง 23 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อ คำถามกับเนื้อหาของแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาด เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	174
ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมี ส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	176
ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25	177

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพประกอบ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	16
ภาพประกอบ 3 ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	72

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาของประเทศไทยมุ่งเน้นที่จะให้องค์กรของสังคมทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา และให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปที่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีอำนาจอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะสถานศึกษามีอำนาจและความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) ด้วยความเชื่อที่ว่า การตัดสินใจที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา น่าจะเกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ใกล้ชิด และมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากที่สุด กระบวนการบริหารจัดการจึงต้องมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะผลการศึกษาหรือคุณภาพนักเรียนจะเกิดขึ้นที่โรงเรียนเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง โดยหวังว่าเมื่อมีการกระจายอำนาจออกจากกระทรวงไปแล้ว ขั้นตอนการบริหารจะน้อยลงเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจแต่ละเรื่องจะสั้นลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะพึ่งตนเองมากขึ้น ประสิทธิภาพการบริหารจัดการจะสูงขึ้น สอดคล้องกับมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สูงขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดจะต้องแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม ให้ทุกคนทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษา บรรลุเป้าหมายหลักคือ นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (รุจิรุ ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม, 2545) ดังนั้น สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะหน่วยปฏิบัติงานจึงต้องมีการกำหนดหลักการและแนวทางในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) ได้แบ่งงานบริหารเป็น 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป โดยมีงานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์การบริหารจัดการงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กไว้ 1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนสถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น 2) เพื่อให้การบริหารงานและการจัดการศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก 3) เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่นโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ 4) เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานงานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นหน่วยงานที่บริหารและจัดการศึกษา ให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 84 โรงเรียน ภารกิจเร่งด่วนในการพัฒนาด้านวิชาการทั้งด้านคุณภาพของสถานศึกษา และด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยด้านคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดต้องมีการดำเนินการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง ด้านงานวิชาการให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบมีคุณภาพและประสิทธิภาพควบคู่กันไป กล่าวคือ ต้องส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งได้เกณฑ์มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการ

ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ยังประสบปัญหาด้านงานวิชาการ เนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ครูสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาของสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษา ส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการบริการงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ไม่ว่าจะป็นงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนด้านบุคลากรทางการศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรกำหนด โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพและมีวิทยฐานะสูงขึ้นที่สอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามความต้องการของโรงเรียนอย่างแท้จริง และใช้มาตรการจูงใจเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับ ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

เนื่องจากผู้วิจัยเล็งเห็นถึงปัญหาของการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนให้การมีส่วนร่วมเข้ามามีบทบาทให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารงานวิชาการและใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิผลและเป็นรูปธรรมในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อยู่ในระดับใด

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารสถานศึกษา
2. ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในหน่วยงานที่ สังกัดและนำไปปรับใช้กับหน่วยงานอื่น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก ผู้วิจัยยึดหลักการบริหารวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) นำบูรณาการกำหนดเป็นกรอบด้านเนื้อหาด้านวิชาการ 7 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผลและประเมินผล
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การนิเทศการศึกษา
- 1.6 การแนะแนวการศึกษา

1.7 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน ดังนี้

- 2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 2.2 การมีส่วนร่วมการดำเนินการ
- 2.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
- 2.5 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

2. ขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนา
งานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 25

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยแยก
เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน ครูผู้สอน จำนวน 838 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน จำนวน 450 คน รวม 1,338 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปี
การศึกษา 2562 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ
Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2552) แล้วทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์
ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 299 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random
Sampling) ดังนี้

2.1 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)
โดยใช้สหวิทยาเขตเป็นชั้นในการสุ่ม จากนั้นกำหนดสัดส่วนตามจำนวนของประชากร ซึ่งได้กลุ่ม
ตัวอย่างจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ครูผู้สอน จำนวน 185 คน และคณะกรรมการ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 100 คน รวม 299 คน

2.2 ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการ
จับสลากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างของสหวิทยาเขต

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ
สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน
ดังนี้

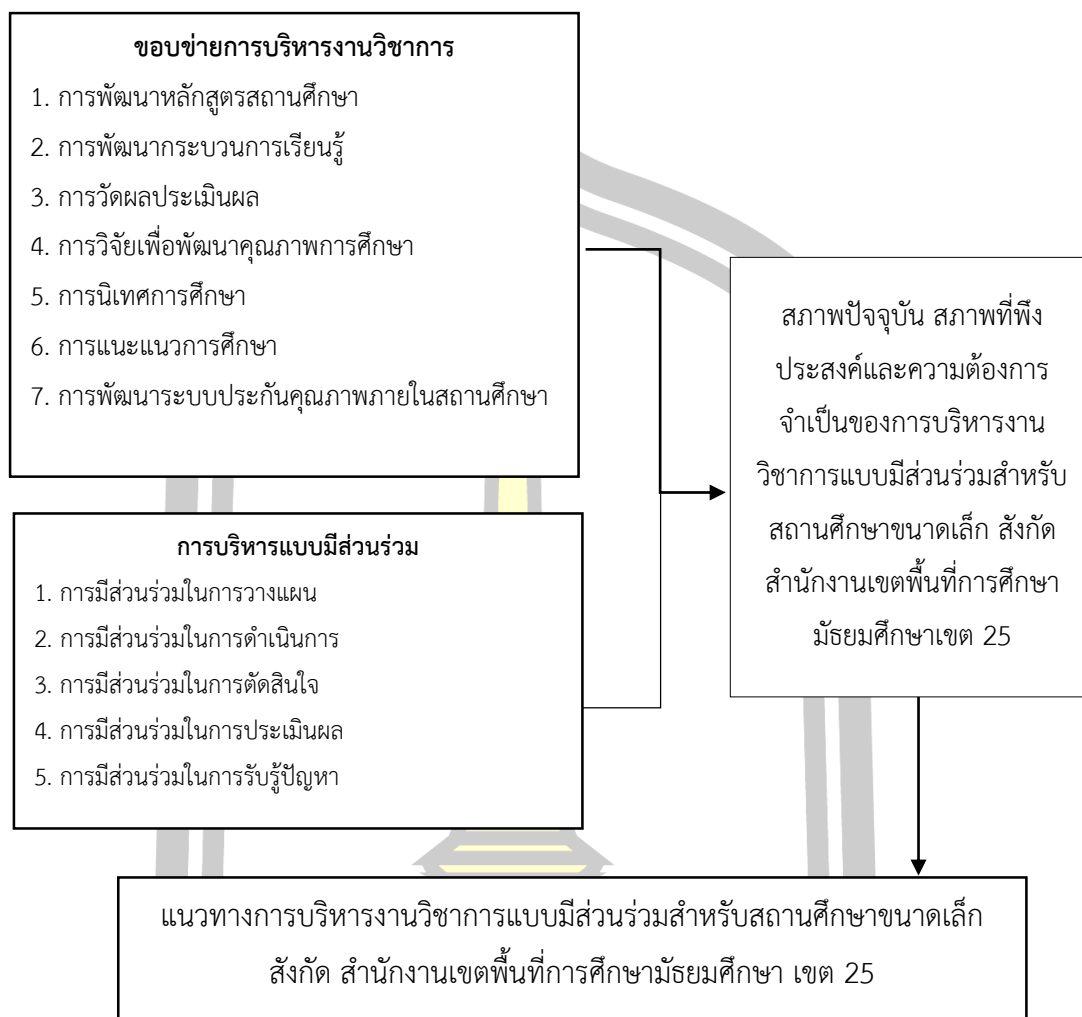
1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิด และการดำเนินงานทุกอย่างของผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลดีกับผู้เรียนและให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม มีทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการกำหนดหลักการการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่างๆการนำหลักสูตรไปใช้ใน

การจัดการเรียนการสอนการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยงานการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยามิตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

2.3 การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนโดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินความสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติ และผลงานจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นสถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์วิจัยการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษาบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถานบันอื่น

2.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการการเรียนการสอนในสถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษาประเมินผลการจัดระบบและการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา

2.6 การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการแนะแนวทางการศึกษาและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษาติดตามและประเมินผล การจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษาประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษา

2.7 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์การให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดของกระทรวงเป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การมีส่วนร่วมคือ การเปิดโอกาสให้บุคคล สังคม และชุมชน เข้ามามีส่วนในชั้นการวางแผนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาของสถานศึกษาด้วยความสมัครใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

4. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการดำเนินการที่เกิดจากการร่วมมือในการปฏิบัติงานได้ทำร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกันในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 สำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก จำนวน 9 คน รวมผู้บริหารและครูในสถานศึกษา

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

7. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

8. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจำแนกตามเกณฑ์มาตรฐาน การบริหารงานงบประมาณและบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-499 คน

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 หมายถึง องค์การทางการศึกษา ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กำกับดูแล ส่งเสริม และประสานงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษามีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในท้องที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน 84 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เป็นหลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของงานวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญของงานวิชาการ
 - 1.3 หลักการบริหารงานวิชาการ
 - 1.4 กระบวนการบริหารงานวิชาการ
 - 1.5 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 2.1 ความหมายของการบริหารมีส่วนร่วม
 - 2.2 ลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 2.3 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
 - 2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารมีส่วนร่วม
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.1 ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงานวิชาการ
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารงานวิชาการ

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่พัฒนาผู้เรียนและสังคม ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักและเข้าใจในหลักการบริหารจัดการ การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสนใจความถนัดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยวิธีการหลากหลาย ในอันที่จะส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพและมีมาตรฐาน

1. ความหมายของงานวิชาการ

นักวิชาหลายท่านได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ดังนี้

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2544) ได้สรุปว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาหน้าที่ของโรงเรียนคือทำให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการที่สำคัญคือ งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนงานด้านปรับปรุงการเรียนการสอนงานด้านการวัดผล และประเมินผลซึ่งภารกิจในงานวิชาการนั้นสถานศึกษาต้องสามารถที่จะปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตของสถานศึกษาโดยตรงด้วยเหตุที่ภารกิจหลักของการบริหารงานวิชาการดังกล่าวข้างต้นสถานศึกษาจึงต้องพยายามดำเนินงานให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่คาดหวังไว้โดยการดำเนินงานให้ได้ผลนั้นต้องอาศัยกระบวนการที่ประสิทธิภาพลยี่รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาร่วมกัน โดยกระบวนการที่สำคัญประกอบด้วยกระบวนการบริหาร 4 ส่วน คือ การวางแผนพัฒนา การนำแผนไปปฏิบัติ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการปรับปรุงพัฒนางาน

รุจิรี ภู่อสาร และจันทราณี สงวนนาม (2545) ได้อธิบายถึงการบริหารงาน วิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กมล ภู่อสาร (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

อำภา บุญช่วย (2537) ได้แสดงทัศนะว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจการทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด

หวน พันธุ์พันธ์ (2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ต้องมีองค์ประกอบในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ต้องมีการควบคุมดูแลการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดแบบเรียน การจัดคู่มือเผยแพร่งานวิชาการ การวิจัยค้นคว้าตลอดถึงการนิเทศ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้ให้ความหมายว่า งานวิชาการเป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญาจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการซึ่งได้แก่ นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้เจตคติและทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ปรียาพรวงศ์ อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

จากแนวคิดของนักการศึกษาผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดและการดำเนินงานทุกอย่างของผู้บริหารโรงเรียนครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลดีกับผู้เรียนและให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

2. ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษามีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้หลายท่านดังนี้

ประเวศ วะสี (2544) ได้อธิบายความสำคัญของงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารงานโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่น ๆ มีความสำคัญในลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา สำหรับผู้มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารได้สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกฉบับที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น จะต้องมีกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนต้องเชื่อว่าคนไทยสามารถพัฒนาให้เป็นคนดีคนเก่งและมีความสุขได้

2. ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนต้องช่วยกันค้นหาศักยภาพและความสนใจของผู้เรียนให้แต่ละคนให้พบ

3. ผู้เรียนต้องได้รับทักษะตรงตามหลักสูตรเพื่อที่จะได้นำทักษะเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมในอนาคต ทักษะที่จำเป็นได้แก่ภาษาคณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์วิทยาศาสตร์พื้นฐาน

4. ต้องให้ผู้เรียนเรียนด้วยการปฏิบัติทดลองได้ปฏิบัติจริงได้แก้ปัญหาจริงได้ทำได้ ทดลองบริหารจัดการและได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

5. ครูผู้บริหารโรงเรียนผู้ปกครองชุมชนให้ความสำคัญและกำหนดกิจกรรมความดีของนักเรียนแต่ละคนอย่างจริงจัง และเอาความสามารถเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการประเมินผลผู้เรียนแต่ละคน

6. ต้องมีแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม

7. ผู้เรียนแต่ละคนหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจากหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรหลักสูตรท้องถิ่นงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน งานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ไม่เน้นการใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว

เจริญ ภักดีวานิช (2546) ได้สรุปว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาอย่างทันทีมีแนวทางในการนิเทศติดตามส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ที่ดี วิทยากรท้องถิ่น การส่งเสริมการอ่าน การวิเคราะห์และสำรวจช่วยเหลือโรงเรียนที่มีปัญหาด้านข้อมูลสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้สรุปว่า งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียนคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการ

ของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเองเรียกว่าหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่ครูจะต้องปฏิบัติ

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการ ทั้งสิ้นงานวิชาการเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้แบบเรียน งานการเรียนการสอนงาน สื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผลงานห้องสมุด การนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

จากแนวคิดของนักการศึกษาผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและเป็นงานหลักการบริหารของสถานศึกษา คือ มุ่งให้การเรียนการสอนของสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมที่สังคมต้องการ และตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้แล้วในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้นจะประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานกิจกรรมการเรียนการสอน งานการนิเทศ การศึกษางานวัดผลประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาสถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดดังนั้นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงหมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

3. หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ต้องมีหลักการในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพแม้งานวิชาการจะมีขอบข่ายกว้างควรรยึดหลักการสำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (25514) ได้อธิบายกล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการองค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือ ผลผลิตและกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจพัฒนาศักยภาพเป็น

ที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของ กระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอโดยหลักการมีส่วนร่วมการเสนอแนะ และการพัฒนาในงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายจึงอาจดำเนินงานในรูปของ คณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่ม จากการร่วมคิดร่วมทำและร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพประสิทธิผลประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่ กำหนดไว้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการมีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุง แก้ไขได้การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถมีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับอย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

3.3 ประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อยการลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อยโดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหารแต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุม เนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตรหลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผล ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบ สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้สรุปว่า หลักการบริหารงานวิชาการ มีหลักการบริหาร ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ล่าช้าออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตาม จุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถทักษะคุณภาพและการจัดการได้

กาญจน์ เรืองมนตรี และชรินทร์ นามวรรณ (2554) ได้อธิบายถึงหลักในการบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีการบริหารวิชาการของ Henri Fayol ว่าสามารถนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีองค์ประกอบขั้นมูลฐานในการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผน (To plan)
2. การจัดการองค์กร (To organize)
3. การบังคับบัญชา (To command)
4. การประสานงาน (To coordinate)
5. การควบคุม (To control)

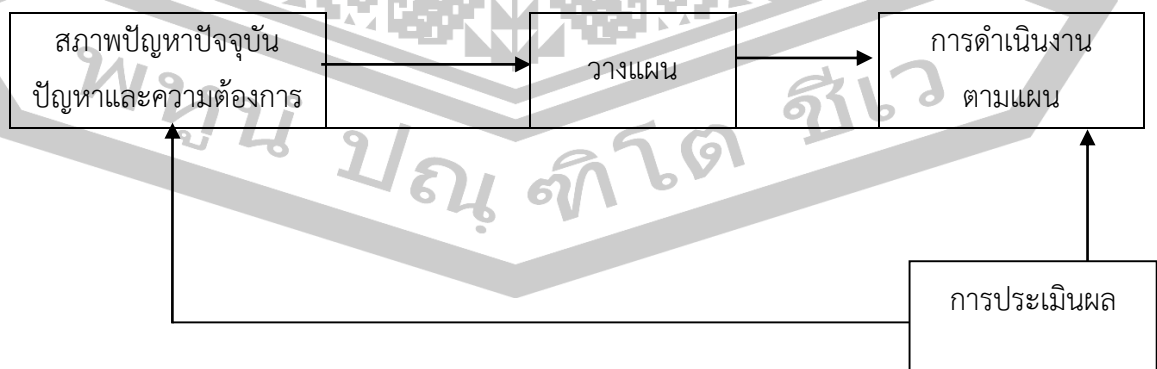
จากแนวคิดของนักการศึกษาผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก มุ่งร่วมกันทำงานเป็นทีม กระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปยังผู้ปฏิบัติ ส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเอง ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการติดตามและประเมินผล เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ

4. กระบวนการบริหารงานวิชาการ

นำหลักการบริหารมาประยุกต์ใช้เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดดังนี้ กวีวิชาการได้เสนอไว้ดังนี้

อำภา บุญช่วย (2537) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนควรมี 4 ขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ
- ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน
- ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการตามแผน
- ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล

ภาพประกอบ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

จากภาพประกอบ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการสภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพความเป็นจริงที่กำลังเป็นอยู่หรือดำเนินอยู่ในขณะนั้นสภาพปัญหาหมายถึงสภาพแตกต่างของ สิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันหรือผลที่ปรากฏ สิ่งที่ต้องการให้เป็นไปหรือเป้าหมาย ความต้องการ หมายถึง แนวโน้มที่จะให้ถึงจุดหมายที่พึงปรารถนาตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นการศึกษา สภาพทั้ง 3 อย่างนี้อาจจะทำได้ในเรื่องต่อไปนี้

1. ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนยอดรวมแสดงผล การสอบรายปีสถิติการมาเรียนของนักเรียนจำนวนและอัตราการเข้าชั้นของนักเรียนสื่อการเรียน การสอนประจำห้องเรียนจำนวนและประเภทสื่อในห้องเรียนการนิเทศภายในการสอนซ่อมเสริม โครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการ

2. ข้อมูลที่เป็นข้อกำหนดที่ต้องยึดเป็นแนวทาง เช่น แผนการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรเอกสาร หลักสูตรหนังสือ แบบเรียน ระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการที่ว่าด้วยเรื่อง การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรนโยบายของ กรมและกระทรวงและมติของคณะรัฐมนตรีส่วน วิธีการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ มีวิธีศึกษาได้หลายอย่างดังนี้

2.1 ศึกษาโดยวิธีประเมินความต้องการมี 4 ขั้นตอน คือ

2.1.1 สืบหาสิ่งที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ตรวจสอบให้แน่ชัดว่าปัญหาคืออะไร

2.1.3 หามาตรฐานและคุณค่าว่าสิ่งนั้นควรเป็นเช่นไร

2.1.4 บันทึกรายการของความต้องการที่แตกต่างกันของสิ่งนั้น ๆ

2.2 ศึกษาโดยวิธีวิจัย เป็นกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจน อย่างมีระบบโดยอาศัยวิธีทางวิทยาศาสตร์

2.3 ศึกษาโดยการใช้สื่อและเครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องมือประเมินคุณภาพ การศึกษาที่หน่วยงานจัดทำขึ้น

2.4 ศึกษาโดยการสัมมนาเพื่อค้นหาปัญหา เช่น การสัมมนาครูสอนคณิตศาสตร์ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนประกอบด้วย

2.1 จัดทำแผน

2.1.1 กำหนดนโยบายเป้าหมายและการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน

2.1.2 จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียน

2.1.3 การวางแผนการสอน

2.1.4 การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน

2.1.5 การนิเทศการสอน

2.1.6 ห้องสมุด

2.1.7 การวัดและประเมินผล

2.1.8 พัฒนาการสอนในกลุ่มสาระต่าง ๆ

2.1.9 การสอนซ่อมเสริม

2.1.10 การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการเรียนการสอน

2.1.11 รายงานผลการเรียน

2.2 การจัดปฏิทินปฏิบัติงานในรอบปีการศึกษาหนึ่ง ๆ มีกิจกรรมหลายอย่าง
ที่โรงเรียนต้องปฏิบัติการจัดให้มีการทำปฏิบัติงานให้ชัดเจนว่า วันใด เดือนใด จะประกอบกิจกรรม
อะไร ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องเตือนความจำของผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติงานให้เสร็จตามเวลา

2.3 การจัดทำแผนการสอนผู้บริหารโรงเรียน ควรจะควบคุมติดตามการปฏิบัติการ
สอนของครูให้เป็นไปตามเนื้อหา และกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือและแผนการสอน

2.4 การจัดตารางสอน ผู้บริหารควรมอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการคณะทำงานเป็น
ผู้จัดตารางสอนโดยผู้บริหารคอยควบคุมดูแลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดทำตารางสอน

2.5 การจัดครูเข้าสอนผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงความต้องการและความถนัด
ของครูเช่นครูสอน ป.1 ควรเป็นผู้ที่เข้าใจเด็กวัยนี้เป็นอย่างดี

2.6 การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัด
นักเรียนเข้าชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ขึ้นดำเนินการตามแผนงานวิชาการดังนี้

3.1 ตรวจสอบเตรียมการสอนหรือบันทึกการสอน

3.2 ให้ครูเข้าปฏิบัติการสอนตรงเวลา

3.3 ควบคุมกำกับติดตามและนิเทศให้ครูดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผน
การสอนหรือคู่มือครู

3.4 จัดครูเข้าสอนแทนในกรณีครูไม่มาปฏิบัติการสอน

3.5 ควบคุมดูแลให้ครูจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียน

3.6 สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.7 ควบคุมติดตามให้ครูที่รับผิดชอบงานและโครงการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการประเมินผลงานวิชาการเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะทำให้
ทราบว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้หรือไม่

จะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป ในเรื่องของการประเมินผลงานวิชาการผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

4.1 การประเมินผลการเรียนของนักเรียนมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 4.1.1 จัดหาเครื่องมือประเมินทุกชนิดเพื่อให้ครูสะดวกในการใช้
- 4.1.2 ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการเรียนของนักเรียนสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 4.1.3 รับฟังปัญหาในการประเมินผลการเรียน เพื่อจะได้แนะนำช่วยเหลือและให้การนิเทศในลักษณะต่างๆ
- 4.1.4 จัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียน เพื่อให้ครูใช้สอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน
- 4.1.5 ประสานสัมพันธ์กับทางผู้ปกครองนักเรียน เพื่อรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนเพื่อหาทางร่วมมือกันพัฒนาเด็ก
- 4.1.6 ประเมินผลความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียนแล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับปีก่อนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา

4.2 การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียนมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 4.2.1 เป็นผู้ริเริ่มและส่งเสริมการจัดทำโครงการวิชาการของโรงเรียน
- 4.2.2 พิจารณาและประเมินความสำคัญของโครงการร่วมกับครู
- 4.2.3 ติดตามและช่วยเหลือการดำเนินการตามโครงการ
- 4.2.4 ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานของโครงการ
- 4.2.5 เป็นผู้ประเมินหรือแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลโครงการ
- 4.2.6 เป็นผู้ตรวจสอบและตัดสินใจในการปฏิบัติงานหรือจัดทำโครงการต่อเนื่อง
- 4.2.7 เผยแพร่ผลที่ได้จากโครงการ

4.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูมีแนวปฏิบัติดังนี้

- 4.3.1 สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู
- 4.3.2 ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูโดยวิธีการต่างๆเช่นการสังเกตความก้าวหน้าของเด็กตรวจสอบจากผลงานของเด็ก
- 4.3.3 รับฟังข้อมูลจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู
- 4.3.5 สรุปรายงานการประเมินการทำงานโครงการวิชาการที่ได้รับมอบหมาย
- 4.3.6 ทำการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้อธิบายว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยทั่วไปมีขอบข่ายค่อนข้างกว้างขวาง หลักการบริหารงานวิชาการจะแบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ชั้นก่อนดำเนินการจะเป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการ โดยมีงานต่อไปนี้

- 1.1 จัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
- 1.3 จัดครูอาจารย์เข้าสอน
- 1.4 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
- 1.5 จัดทำโครงการสอน
- 1.6 จัดตารางสอน
- 1.7 ปฐมนิเทศนักเรียน
- 1.8 การลงทะเบียนนักเรียน

2. ชั้นการดำเนินงานเป็นชั้นที่จัดและดำเนินงาน รวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 การดำเนินการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชาเป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดโครงการสอนซ่อมเสริม โครงการส่งเสริมเด็กเรียนดี โครงการส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง การจัดชุมนุมต่าง ๆ ลูกเสือและเนตรนารีมีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ตลอดจนการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า

2.3 งานเกี่ยวกับการบริการการส่งเสริมให้มีการให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการจัดรวบรวมเอกสารคำสอนคู่มือครู รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

3. ชั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

- 3.1 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
- 3.2 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้
- 3.3 ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ
- 3.4 จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการ

3.5 จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.6 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการขึ้นลักษณะของคณะ อาจจัดรวมกันเป็น คณะครูในแผนกเดียวกันมาร่วมกันทำงานและเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.7 ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมและ เผยแพร่งานด้านวิชาการ

3.8 ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน ความรู้และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

3.9 ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
กระบวนการบริหารงานวิชาการนั้นสามารถนำกระบวนการของนักศึกษามา ประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพตามแนวคิดของ นักการศึกษา ดังนี้

Henri (1916) ได้แบ่งหน้าที่และขั้นตอนของการบริหารงานเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน
2. การจัดองค์กร
3. การสั่งการ
4. การประสานงาน
5. การควบคุม

Gulik และ Urwick (1937) ได้อธิบายถึงกระบวนการการบริหารที่เรียกว่า POSDCoRB 7 ประการ ดังนี้

1. การจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ P (Planning)
2. การจัดหน่วยงานกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานการแบ่งส่วนงานการจัด สายงาน O (Organizing)
3. การจัดตัวบุคคลเป็นการบริหารบุคคลอื่น ได้แก่ การจัดอัตรากำลังการสรรหา การพัฒนาบุคลากรการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีการประเมินผลการทำงานและการให้พ้นจาก งาน S (Staffing)
4. การอำนวยการตัดสินใจการวินิจฉัยสั่งการการควบคุมบังคับบัญชาและ การควบคุมการปฏิบัติงาน D (Directing)
5. การประสานงานการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานให้เกิด ความร่วมมือดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน Co (Co-ordinating)
6. ถึงการรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของ หน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าไปเพียงใด R (Reporting)

7. การงบประมาณการจัดทำงบประมาณบัญชีการใช้จ่ายเงินการควบคุม
การตรวจสอบด้านการเงิน B (Budgeting)

Newman (1950) มีขั้นตอนของการบริหารงาน 5 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน
2. การจัดองค์กร
3. การจัดทรัพยากร
4. การสั่งการ
5. การควบคุมงาน

American Association of School Administrators-AASA (1995) ได้กำหนดไว้
5 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน
2. การจัดสรรทรัพยากร
3. การกระตุ้น
4. การประสานงาน
5. การประเมินผล

Russell (1957) ได้เสนอกระบวนการการบริหารเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การตัดสินใจ
2. การวางแผน
3. การจัดองค์กร
4. การติดต่อสื่อสาร
5. การใช้อิทธิพล
6. การประสานงาน
7. การประเมินผล

Campbell (1958) ได้แบ่งกระบวนการบริหารเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การตัดสินใจ
2. การจัดโปรแกรม
3. การกระตุ้น
4. การประสานงาน
5. การประเมินผล

พหุปัญญา ทิโต ชีเว

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้อธิบายว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย

3 ส่วนคือ

1. การวางแผนพัฒนาหรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐานมาจากสภาพที่เป็นปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนางานและกำลังงบประมาณในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยดำเนินงานต่อไปนี้

- 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
- 1.2 การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ
- 1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
- 1.4 การกำหนดกลยุทธ์
- 1.5 การกำหนดแผนงาน/โครงการ

2. การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

2.1 การจัดองค์กรหรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงานได้แก่การกำหนดหัวหน้างานหัวหน้าโครงการผู้ดำเนินงานและภารกิจของผู้รับผิดชอบ

- 2.2 การสั่งการหรือมอบหมายงาน
- 2.3 การควบคุมงาน
- 2.4 การติดตามกำกับ
- 2.5 การประสานงาน
- 2.6 การนิเทศงาน

3. การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 3.1 การประเมินระหว่างการทำงาน
- 3.2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน
- 3.3 การรายงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการในการดำเนินงานของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลักคือการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่ทำให้กระบวนการบริหารนี้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพขั้นตอนของ PDCA มีดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครองกรรมการ

สถานศึกษาและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาและศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา จากนั้นร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและกำหนดเป็นภารกิจของสถานศึกษา แล้วจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระยะยาว คือ ธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะสั้น คือ แผนปฏิบัติการประจำปีโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการส่งเสริมสนับสนุนควบคุมกำกับดูแลให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและรับผิดชอบแผนงานและโครงการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งในบางแผนงานโครงการผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการเอง ถ้าเป็นแผนงานโครงการเกี่ยวกับด้านบริหารและด้านบุคลากร

3. ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check) เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามแผนงานโครงการได้ดำเนินกิจกรรมตามแผน แล้วให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุดโครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้ตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมโครงการ โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมินการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง โดยผู้บริหารอาจจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเขียนรายงานการประเมินตนเองด้วยก็ได้

4. ขั้นปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) เมื่อสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้วผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพในปีการศึกษาต่อไป หรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงานโครงการในปีการศึกษานั้นให้ประสบความสำเร็จต่อไป

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน

1. การวางแผนพัฒนาหรือการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ประกอบด้วย
 - 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
 - 1.2 การกำหนดภารกิจ
 - 1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - 1.4 การกำหนดกลยุทธ์

- 1.5 การกำหนดแผนงานโครงการ
2. การนำแผนไปปฏิบัติประกอบด้วย
 - 2.1 การจัดองค์กรหรือบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน
 - 2.2 การสั่งการหรือมอบหมายงาน
 - 2.3 การควบคุมงาน
 - 2.4 การติดตามกำกับ
 - 2.5 การประสานงาน
 - 2.6 การนิเทศงาน
3. การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ประกอบด้วย
 - 3.1 การประเมินระหว่างการทำงาน
 - 3.2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน
 - 3.3 การรายงาน

จากแนวคิดของนักการศึกษาผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย การตัดสินใจการวางแผน การจัดองค์ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก การจัดสรรทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมงาน การประเมินผลงาน รวมทั้งกระตุ้นหรือการจูงใจหากพิจารณากระบวนการบริหารที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วนคือ

1. ส่วนเตรียมการได้แก่การตัดสินใจการวางแผนและการจัดองค์การ
 2. ส่วนที่เป็นปฏิบัติการได้แก่การจัดคนเข้าทำงานการอำนวยความสะดวกการจัดสรรทรัพยากรการติดต่อสื่อสารการประสานงานและการกระตุ้นจูงใจ
 3. ส่วนที่เป็นการควบคุมประเมินผลได้แก่การควบคุมและการประเมินผล
5. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาไปให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ประสานความร่วมมือในการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุจุดหมายของหลักสูตรได้มีนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษากำหนดขอบข่ายงานวิชาการหลายท่าน คือ งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายที่กว้างขวางและมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนมุ่งสนองต่อความสำเร็จของงานวิชาการทั้งสิ้นการที่โรงเรียนจะจัดงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่ง ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนจึงควรให้ความสนใจในงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2544) ได้สรุปว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาหน้าที่ของโรงเรียนคือทำให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการที่สำคัญมีดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
2. งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน
3. งานด้านการวัดผลและประเมินผล
4. การนิเทศการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ว่าหมายถึงกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายใน
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนไว้ 12 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวทางการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้กำหนดงานหลักที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการ ออกเป็น 6 งานดังนี้

1. งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
2. งานบริหารหลักสูตร
3. งานสื่อและนวัตกรรม
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานนิเทศภายใน
6. งานส่งเสริมวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน และแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ดังนี้

1. การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กร หน่วยงาน
สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กาญจน์ เรื่องมนตรีและจริยธรรม นามวรรณ (2554) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ
โรงเรียนไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

7. การนิเทศการศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กร หน่วยงาน
และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ตาราง 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่าย การบริหาร งานวิชาการ	แหล่งอ้างอิง							ความถี่
	นิพนธ์ กิณางค์ (2544)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	กาญจน์ เรืองมนตรีและธีรรินทร์ นามวรรณ (2554)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	5	
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา			✓	✓	✓	✓	4	
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้			✓	✓	✓	✓	4	
7. การพัฒนาห้องสมุด		✓	✓			✓	3	
8. การนิเทศการศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	5	
9. การแนะแนวการศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	5	
10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	5	
11. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ			✓	✓	✓	✓	4	
12. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ			✓	✓		✓	3	
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น			✓	✓		✓	3	
14. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน			✓	✓		✓	3	
15. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา			✓	✓		✓	3	

ตาราง 1 (ต่อ)

แหล่งอ้างอิง	นิพนธ์ กิณวงศ์ (2544)	กมลฤดี ประเสริฐ (2545)	กาญจน์ เรืองมนตรีและธีรรินทร์ นามวรรณ (2554)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)	ความถี่
16. การประสานความร่วมมือในการพัฒนา งานวิชาการกับสถาบันอื่น			√	√	√	√	4
17. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ						√	1

จากการสังเคราะห์ ความหมาย ความสำคัญ หลักในการบริหารวิชาการ ขอบข่าย การบริหารวิชาการ จากทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปขอบข่ายงาน การบริหารงานวิชาการทั้งหมด 17 ด้าน โดยผู้วิจัยได้ผนวกด้านมีขอบเขตงานและลักษณะงานที่ สามารถสอดรับกันได้เข้าไว้ด้วยกันแล้วสรุปเป็นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งหมด 7 ด้านดังตาราง 2

ตาราง 2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	ขอบข่ายองค์ประกอบที่นำมาผนวกรวมกัน
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ - การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น - การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา - การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ตาราง 2 (ต่อ)

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	ขอบข่ายองค์ประกอบที่นำมาผนวกรวมกัน
	- การพัฒนาห้องสมุด - การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน - การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
3. การวัดผลประเมินผล	- การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	- การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา - การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา	- การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
6. การแนะแนวการศึกษา	- การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถาบันอื่น
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	- การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ - การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากตาราง 2 พบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 7 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาโดยได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันคือ

รุจิรุ ภูสาระและจันทธานี สงวนนาม (2545) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรไปด้วย

พรรคชา นิลวิเชียร (2547) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึง เป็นกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการจัดการศึกษา ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการ หรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดย ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามที่พึงประสงค์ของสังคม

การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองโดยจัดให้มีงานวิจัยและพัฒนา หลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียน อื่นจัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและ ลึกซึ่งมากสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรีนาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศผู้บกพร่องพิการและการศึกษาทางเลือกเพิ่มเติม เนื้อหาสาระของ รายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนสังคม และโลก สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ออนไลน์และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

3. นิเทศติดตามประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผล

ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

โดยสรุปการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตร การกำหนดหลักการ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ กำกับติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตร และการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) ได้สรุปว่า กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การที่โรงเรียนจัดมวลประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความคาดหวัง

ทิศนา แคมมณี (2545) ได้สรุปว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้

ทิศนา แคมมณี (2549) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนสาระเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน วิธีการ กระบวนการที่ใช้ในการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

จันทราณี สงวนนาม (2551) ได้อธิบายไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีหลักการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
 2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี
 3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งจากหลาย ๆ แหล่ง และเป็นผู้อำนวยการความสะดวกแก่ผู้เรียน
 4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
 5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ
 6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว
 7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่
 8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง
- แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้

ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ (ทิศนา แคมมณี, 2545)

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าเพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็นต้นแบบให้สถานศึกษาอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. จัดทำหนังสือเรียนหนังสือเสริมประสบการณ์หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัดใบงานใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

3. ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียนหนังสือเสริมประสบการณ์หนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอน

โดยสรุปการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยงานการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยามิตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

3. การวัดผลและประเมินผล

การวัดผลประเมินผล ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันดังนี้

พิสนุ พองศรี (2550) ได้สรุปว่า การประเมินการเรียนรู้มีความสำคัญทั้งต่อผู้เรียนผู้เกี่ยวข้องและช่วยในการจัดการศึกษา 8 ประการดังนี้

1. การจัดตำแหน่ง จะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถต่างกันอย่างไรบ้างในด้านร่างกายสติปัญญา ความรู้คุณธรรมและจริยธรรมซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการจำแนกผู้เรียน
2. การวินิจฉัย เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาสาเหตุโดยพิจารณา วินิจฉัยว่า เพราะเหตุใดจึงได้ผลเช่นนั้น
3. การเปรียบเทียบพัฒนาการ โดยพิจารณาจากผลการประเมินก่อน ระหว่าง และหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าผู้เรียนมีพัฒนาการงอกงามก้าวหน้าขึ้นเพียงใด
4. การตัดสินผลการเรียน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนจะใช้ประโยชน์ในการตัดสินผลการเรียนทั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และในระดับที่สูงกว่า
5. การพยากรณ์ เป็นการนำผลการประเมินในปัจจุบันไปพยากรณ์อนาคตว่าผู้เรียนมีความสำเร็จหรือควรเรียนอะไรที่เหมาะสมซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแนะนำเพื่อศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ

6. การปรับปรุงการเรียนการสอนผลการประเมินสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนได้เพราะผลการประเมินที่พบว่าผู้เรียนยังไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่คาดหวังอาจเกิดจากการจัดการเรียนการสอนไม่ดีไม่เหมาะสมหรือไม่มีคุณภาพเพียงพอ

7. การวิจัยสารสนเทศ จากการประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการวิจัยทางการศึกษาหรือสาขาอื่น ๆ ได้

8. เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องการประเมินเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยเฉพาะผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแล้ว ทั้งครูผู้บริหารต้นสังกัด ประชาชน ชุมชน สังคมในการร่วมกันจัดการศึกษาให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้สรุปว่า การประเมินผลหมายถึงกระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบอย่างครอบคลุมเพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้สรุปถึงการวัดผลไว้ว่าเป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะ

ความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพคุณค่าความจริงและการกระทำแนวทางการปฏิบัติในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ
 2. การจัดทำเอกสารหลักฐาน การศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
 3. วัดผลประเมินผลเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุเมติผลการเรียน
 4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
 5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
 7. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุเมติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 8. การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนและเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุเมติการเทียบโอน
- สรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินความสภาพจริงจากกระบวนการการปฏิบัติ และผลงานจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สุกัญ เทียนทอง (2546) ได้สรุปว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาว่าการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีขอบเขตอยู่ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพ ให้ครูมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่ โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ครูสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้และให้สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวชชาติ (2550) ได้นำเสนอแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่ได้ ให้ความหมายแตกต่างกันไว้ว่า ดังนั้น พจน์ สะเพียรชัย ได้สรุปว่าการวิจัย คือ วิธีแก้ปัญหาที่มีระบบ แบบแผนเชื่อถือได้ เพื่อให้เกิดความรู้ที่เชื่อถือได้ดังเช่น อนันต์ศรีโสภาทิ์สรุปว่าการวิจัยเป็น กระบวนการแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจนอย่างมีระบบ โดยมีการทดลองสมมติฐานที่แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในเรื่องนั้น ๆ เพื่อนำไปพยากรณ์หรือ สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงเมื่อควบคุมสิ่งหนึ่งใดให้คงที่

ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ว่าการวิจัยหมายถึงกระบวนการแสวงหาความรู้ความจริงที่มีระบบ และวิธีการที่นำเชื่อถือเพื่อนำความรู้ความจริงที่นั้นไปใช้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาหรือก่อให้เกิด ความรู้ใหม่ ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียนครูผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนโดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดการจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตน สนใจ

3. พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา

โดยสรุป การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครู ศึกษาวิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ประสานความร่วมมือ

ในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษาบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การนิเทศการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543) ได้ให้ความหมายของการนิเทศ คือ กระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการให้ความช่วยเหลือและนำเสนอส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาคือการทำความชัดเจนในภารกิจที่พึงปฏิบัติเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางสำหรับผู้บริหารในการปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาดังนี้

1. สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง
2. จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ
3. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

โดยสรุปการนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการการเรียนการสอนในสถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการและเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบและการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและเรียนการสอนของสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา

6. การแนะแนวการศึกษา

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2546) ได้ให้ความหมายการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถที่จะช่วยให้ตนเองได้รู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจคนอื่นในสังคมสามารถปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันได้ด้วยดี และช่วยให้ได้พัฒนาตนเองทุกด้าน จุดมุ่งหมายที่

สำคัญที่สุดของการแนะนำมุ่งไปที่การช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาสามารถเลือก และสามารถตัดสินใจด้วยตนเองอย่างดีที่สุดอย่างฉลาดที่สุด สามารถดำเนินชีวิตและปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีมีความสุขความเจริญและความก้าวหน้าในชีวิต

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้ให้ความหมายการแนะนำว่าการแนะนำเป็น กิจกรรมกระบวนการที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้บริการแก่ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยการชี้แนะช่วยเหลือให้สามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อมสังคมได้อย่างมีความสุข

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ได้ให้ความหมายว่าการแนะนำเป็นกระบวนการ ต่อเนื่องที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมสามารถ ตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างฉลาดมีเหตุผล รู้จักป้องกันปัญหา วางแผนและพัฒนา ตนเองให้เต็มศักยภาพสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ ลักษณะ สรวัดน์ (2543) ได้สรุปหลักบริหารงานแนะนำในโรงเรียน 10 ประการได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและขอบข่าย ของการบริการงานแนะนำเป็นอย่างดี มีความตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดบริการนี้ ในโรงเรียน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณเวลาที่จัดกิจกรรมกำลังคน อีกทั้งวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการแนะนำ
2. บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริการ แนะนำในโรงเรียน พร้อมทั้งจะร่วมงานและในการริเริ่มโครงการจะต้องให้บุคลากรโรงเรียนรับรู้ ในการวางแผนงานด้วย
3. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการบริการแนะนำอย่างชัดเจนและครอบคลุม ทั้งการป้องกันการแก้ปัญหาและการส่งเสริมพัฒนาของนักเรียน
4. บริการแนะนำที่มีประสิทธิภาพคือ บริการที่สนองต่อความต้องการของ นักเรียนจะต้องมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนที่จะวางโครงการและการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ
5. การบริการแนะนำจะต้องจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนทุกคนและทุกระดับชั้น
6. จะต้องมีการคัดเลือกบุคลากรที่จะมาดำเนินการแนะนำโดยเลือกจากบุคคล ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนทั้งความรู้คือได้รับการฝึกอบรม โดยเฉพาะทางการแนะนำและการให้ คำปรึกษา ตลอดจนมีประสบการณ์และบุคลิกภาพที่เหมาะสม
7. มีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนตลอดจนผู้ปกครอง รู้จักบริการแนะนำในโรงเรียน

8. มีการติดต่อประสานงานกับบุคลากรและสถาบันต่าง ๆ ที่จะส่งตัวนักเรียนไปขอความช่วยเหลือ

9. บริการแนะแนวของแต่ละโรงเรียนควรมีการกำหนดโครงสร้าง โดยเฉพาะของตนเอง เนื่องจากความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียน ความพร้อมของบุคลากร ตลอดจนวัตถุประสงค์ของโรงเรียนแตกต่างกัน

10. จะต้องมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรต่าง ๆ ที่มีต่อการบริการแนะแนวในโรงเรียนและมีการประสานงานไม่ก้าวก่ายงานซึ่งกันและกัน
กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางสำหรับผู้บริหารในการปฏิบัติในการแนะแนวการศึกษา ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

3. สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

5. คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสม มาทำหน้าที่ครูแนะแนวครูที่ปรึกษาครูประจำชั้นและคณะอนุกรรมการแนะแนว

6. ดูแลกำกับนิเทศติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

7. ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครูผู้ปกครองและชุมชน

8. ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษาองค์กรภาครัฐและเอกชน บ้านศาสนาสถานชุมชนในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

โดยสรุป การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอนดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษาติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา ประสานความร่วมมือ

และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนว
ในเขตพื้นที่การศึกษา

7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้สรุปว่า การประกันคุณภาพ
การศึกษาหมายถึงการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ และสุวรรณ มงคลรุ่งเรือง (2545) ได้สรุปว่า
การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมแนวปฏิบัติหรือแผนงานที่ได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ
หรือเป็นกิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า โดยมีเป้าหมายของกิจกรรมหรือการกระทำที่วางไว้คือ
ผู้ให้บริการจะได้รับผลผลิตจากมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้สรุปว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง
กระบวนการที่ทำให้มั่นใจว่าผลผลิตนั้นมีมาตรฐานเป็นที่พอใจแก่ผู้ให้บริการในระดับสากล
ซึ่งมีองค์ประกอบทำให้มีคุณภาพ ได้แก่ ปัจจัยตัวป้อนกระบวนการและผลผลิต

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามกระบวนการที่ได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบผลผลิตมีคุณภาพ
ผู้รับบริการพึงพอใจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางสำหรับผู้บริหารในการปฏิบัติการ
พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษาชาติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและความ
ต้องการของชุมชน

2. จัดระบบบริหารและสารสนเทศโดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการ
พัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายในจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่
ข้อมูลมีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

3. จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผน/
ยุทธศาสตร์)

4. ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของ
เดมมิ่ง (Deming Cycle)

5. ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง
ด้วยการสนับสนุนให้ครูผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

6. ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด
เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

7. จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่
ต่อสาธารณชน

โดยสรุป การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบ
โครงสร้างองค์การให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมิน
เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงเป้าหมาย
ความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้
พูลศักดิ์ หลักรณ์ (2549) ได้ให้แนวคิดพื้นฐานของการมีส่วนร่วม (Concept
Participation) 3 ประการ ดังนี้

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วง
กังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเกิดพร้อมด้วยกันกลายเป็นความสนใจ และความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม
2. ความเต็มใจและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสภาพการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดัน
ให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน

3. การตกลงร่วมกันที่จะต้องรุนแรงมาก พอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มกระทำการ
ที่ตอบสนองความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

สุมา สามเพชรเจริญ (2550) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การตัดสินใจใน
การร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานส่งผลให้เกิดบุคคล กลุ่ม คณะกรรมการสถานศึกษา
ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจในการแก้ปัญหา นั้น ๆ มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดย
อาศัยการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจหรือแรงเสริมซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การตัดสินใจ (Decision Making)
2. การเกิดความรู้สึกผูกพันต่อกิจกรรมหรือเรื่องนั้น ๆ (Commitment)
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Behavioral Component)

วันชัย วัฒนศัพท์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะดำเนินการ ไม่ว่าจะป็นระดับครอบครัวโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาองค์กรหรือระดับประเทศ การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยินยอมปฏิบัติตาม อย่างสมัครใจ

ถวิล เกษสุพรรณ (2552) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของบุคคลหลาย ๆ คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของการวางแผน การดำเนินงานตามแผน และรวมถึงการประเมินผล เพื่อให้งานหรือภารกิจบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึกร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ รวมถึงร่วมกันแก้ปัญหาด้วยเช่นกัน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบในการบริหารงาน เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหาร

ลินดา ชุมภูศรี (2557) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามารวมตัวกัน เพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยมีการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะ แนะนำ ร่วมกันปฏิบัติ รับผิดชอบประโยชน์ร่วมกัน ติดตามและประเมินผล การปฏิบัตินั้นร่วมกัน โดยต้องตั้งอยู่บนหลักการของความถูกต้อง

Erwin (1976) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง

Cohen และ Uphoff (1981) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าสมาชิกของคณะกรรมการสถานศึกษาต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

United Nations (1981) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการที่ทุกคนได้มีการเข้าร่วมงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคม

และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น รวมทั้งการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมคือ การเปิดโอกาสให้บุคคล สังคม และชุมชน เข้ามามีส่วนในการวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมสนับสนุน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความสมัครใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. ลักษณะการมีส่วนร่วม

การพิจารณาลักษณะการมีส่วนร่วมจะพบว่าการมีส่วนร่วมมีด้วยกันหลายลักษณะ ดังนี้ ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรรณทิพย์ เพชรมาก (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วม ไว้ ดังนี้

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมแบบนี้ ประชาชนเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ
2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางการกระจายข่าวสารข้อมูลไปยังประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจ และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกการตัดสินใจ
3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายวิธีการ เช่น การประชุมระดับชุมชน (Community Meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็นเชิงวิชาการ (Technical Meeting)
4. การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ และมีความชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังของผู้ที่มีส่วนได้และเสียของโครงการ การประชาคมและคณะกรรมการจัดประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน
5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจ

6. การใช้กลไกทางกฎหมาย รูปแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยตรงในเชิงการป้องกันและแก้ไข แต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องและการป้องกันสิทธิของตนเอง อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองควรจะได้รับ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้หลักเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายประการ และประชาชนสามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญทั้งในรูปแบบของปัจเจกหรือในรูปแบบกลุ่ม องค์กร ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

Huntington และ Nelson (1975) เห็นว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนจะพิจารณาจาก กิจกรรม และการบริหาร ซึ่งจะต้องมีการศึกษาควบคู่กันไป ในระดับกิจกรรมนั้น จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารนั้น จะเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะเปิดทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือแสดงออกถึงเข้าร่วมในกิจกรรม โดย Huntington & Nelson ได้มีหลักในการพิจารณาถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรม ลักษณะของการมีส่วนร่วมประเภทนี้ให้ดูจากกิจกรรมที่เข้าร่วม เช่น ด้านการเมือง อาจพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง การลงประชามติ การประท้วง กรณีที่รัฐมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน เป็นต้น

2. ระดับการบริหาร โครงสร้างขององค์กรหนึ่งจะต้องมีสายการบังคับบัญชา ดังนั้นการมีส่วนร่วมจะพิจารณาได้จาก

2.1 ในแนวราบ ทุกแผนกทุกฝ่ายจะมีความเสมอกันในตำแหน่ง ดังนั้น การมีส่วนร่วมในแนวราบจึงเป็นไปอย่างไม่จริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีสถานะหรือตำแหน่งเท่ากัน

2.2 ในแนวตั้ง เป็นการมีส่วนร่วมตามสายการบังคับบัญชา เช่น มีหัวหน้า ลูกน้อง มีฝ่าย แผนกต่าง ๆ ลดหลั่นกันไป เป็นต้น การทำงานจึงมีการตรวจสอบตามลำดับชั้น การแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นจะได้รับการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

2.3 การมีส่วนร่วมทั้งแนวราบและแนวตั้งนั้น ในบางครั้งจะต้องทำงาน ร่วมกันผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในแผนกอื่น จึงต้องแสดงบทบาทตาสถานภาพของแนวราบ และแนวตั้ง

3. ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ทรงสิทธิ์ ยืนชีวิต (2544) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ PM (Participative Management) ว่ามีประโยชน์ดังนี้

1. การตัดสินใจที่ดีกว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจในองค์กรให้ดีขึ้น การแก้ปัญหาด้วยกลุ่มทำให้วิเคราะห์ปัญหา และการสร้างทางเลือก แก้ปัญหาได้ดีกว่า ความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการตัดสินใจมีมากขึ้น ความผูกพันของพนักงานต่อ

การปฏิบัติตามการตัดสินใจมีมากกว่า เพราะว่าพวกเขามีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจ ถ้าหากว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ไม่ทำให้การตัดสินใจดีขึ้นแล้ว การบริหารแบบมีส่วนร่วมคงจะไม่ถูกใช้อย่างแพร่หลายในองค์กรต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้

2. ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น นี่คือผลติดตามมาจากการปรับปรุงการตัดสินใจให้ดีขึ้น การตัดสินใจที่ต้องการบรรลุถึงมากขึ้น ความผูกพันนำไปสู่ประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น

3. กำลังใจและความพอใจงานที่ทำมีมากขึ้น การตัดสินใจที่ดีและมีประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทำให้กำลังใจและความพอใจงานที่ทำของพนักงานสูงขึ้น พนักงานส่วนใหญ่ พบว่า กระบวนการการบริหารแบบมีส่วนร่วมสร้างความพอใจกับพวกเขามาก สิ่งเหล่านี้ทำให้พวกเขาพอใจงานที่ทำมากขึ้น เนื่องจากพวกเขามีความรู้สึกว่าพวกเขาเป็นส่วนสำคัญขององค์กร

4. การออกจากงาน การขาดงานและความเฉื่อยชาน้อยลง การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยลดความเฉื่อยชา การขาดงาน และการออกจากงานให้น้อยลง เนื่องจากพนักงานมีความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ ความผูกพันต่องาน และความพอใจงานที่ทำมีมากขึ้น พวกเขาจะรู้สึกห่วงเหินคับอกคับใจ และความไม่พอใจที่นำไปสู่ความเฉื่อยชา การออกจากงานและการขาดงานน้อยมาก ความเฉื่อยชาการออกจากงานและขาดงานค่อนข้างมากเป็นอาการโดยทั่วไปของความไม่พอใจของพนักงานอย่างหนึ่ง การลดความไม่พอใจด้วยการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

5. การติดต่อสื่อสารและการยุติความขัดแย้งดีกว่า องค์กรทุกแห่งต้องมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ดีต่อองค์กร ถ้าหากว่าความขัดแย้งถูกจัดการอย่างถูกต้อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยให้มีการติดต่อสื่อสารในการยุติความขัดแย้งอย่างเปิดเผยได้ ความขัดแย้งถูกยุติภายในกรอบของการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545) ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง
2. กระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวาง และเกิดการยอมรับได้
3. เป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ด้วยเหตุผล พัฒนาการเพื่อความคิด การระดมความคิด ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจ
4. ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้งได้

พงศธร พรหมเทศ (2550) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วม ซึ่งมีใจความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในแง่ที่จะช่วยให้ประชาชนยอมรับโครงการที่ตรงกับ

ปัญหาและความต้องการของชุมชน ประชาชนจะมีความรู้สึกรักและผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการ มากยิ่งขึ้น การดำเนินงานจะราบรื่นและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โครงการจะให้ประโยชน์แก่ ประชาชนและมีการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งยังช่วยพัฒนาขีดความสามารถของ ประชาชนที่อยู่ชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น

สุมา สามเพชรเจริญ (2550) ความสำคัญของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม มีความสำคัญกับการดำเนินงานขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายโดยทุกคนมีความ ภาคภูมิใจในการทำงาน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีบรรยากาศในการพัฒนางาน อย่างสร้างสรรค์และมีความสุขที่เกิดจากการทำงานอย่างแท้จริง

ทศพร ผลทวีกุล (2551) จากความสำคัญของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ในการปฏิบัติ กิจกรรมใด ๆ ถ้าให้ประชาชนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้าร่วมในการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม จะสนองตอบหรือสอดคล้องกับความต้องการแท้จริง เพราะผู้ปฏิบัติจะรู้ปัญหา ความต้องการยอม นำไปสู่การปฏิบัติที่มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

รุ่งนภา แซ่ส้อ (2552) จากความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมกล่าวคือ การมีส่วนร่วมเป็นการระดมทรัพยากรบุคคลให้ใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการดำเนินงานอย่าง เต็มที่และถูกวิธี จนทำให้งานประสบผลสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จนทำให้สังคมหรือ ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของหรือส่วนร่วมขององค์กร กลุ่มสังคมหรือประชาชนได้ พัฒนาความสามารถของตนเองและส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร

พิชานถ เพชรนำชม (2554) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนในการทำงาน อันจะทำให้เกิดความรู้สึกรัก และผูกพันกับงานหรือองค์กร ความรู้สึกผูกพันเกี่ยวข้องที่ว่านี้หากมีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ร่วมกัน ก็จะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมนั้น นอกจากจะมี ความ สำคัญในด้านประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันแล้ว ยังสามารถสนองให้เกิดความรัก ความ ผูกพันต่อองค์กรได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม จะเป็นการช่วยให้ประชาชนหรือบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมได้เข้าใจถึงกระบวนการทำงานต่าง ๆ ภายในองค์กรที่เกิดขึ้น ลดปัญหา ความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น สมาชิกเกิดการยอมรับในสิ่งที่กระทำร่วมกัน และช่วยกันแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มหรือภายใน องค์กรก็จะดีตามไปด้วย

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจวินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย และรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล

ธรรมรส โชติกุญชร (2536) ได้ให้ความเห็นว่า การที่บุคลากรในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์มากมายดังนี้

1. ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลง (เขาจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงแทนที่ด้านการเปลี่ยนแปลง)
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีความราบรื่นมากขึ้น ความไม่พอใจและการร้องทุกข์น้อยลง
3. ความผูกพันของบุคลากรกับองค์กรจะรู้สึกผูกพันมากขึ้น
4. การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชามีความง่ายขึ้นเพราะผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีการเปลี่ยนแปลงและไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น
5. บุคลากรจะไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้นเพราะบุคลากรรู้แรงจูงใจและความต้องการของฝ่ายบริหาร
6. การตัดสินใจของฝ่ายบริหารมีคุณภาพมากขึ้น
7. การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรระดับสูงและองค์กรระดับต่ำดีขึ้น
8. ก่อให้เกิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษาว่า ทฤษฎีที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษาได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร

สมภพ อาจนะตีก (2542) ได้สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาระบบ

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่จะต้องใช้
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยประชาชนเข้าร่วมในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของบุคคลและสังคม
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อที่จะร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

บวรศักดิ์ อุวรรณโน (2544) ได้กล่าวถึง หลักการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ไว้ว่า ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคลในการนำหลักนี้มาปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมและความยุติธรรมเพราะเมื่อระบบกฎหมายมีความซับซ้อนมากขึ้นคนในสังคมก็เริ่มมองว่ากฎหมายเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก มีวิธีปฏิบัติที่สับสนและเกิดความระแวงว่าข้าราชการจะแสวงหาประโยชน์
2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นด้วยความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักการนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมหนุนให้ประชาชน

พัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยันอดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและเข้าใจง่ายและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็นการไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ รวมทั้งให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษาอบรมด้วย

5. หลักความรับผิดชอบหมายถึงการตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจน การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีข้อจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมคติให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

หลักการ 6 ประการดังกล่าว จึงเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญ การจัดการศึกษาโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมจึงสอดคล้องกับหลักการจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีจากลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพย่อมเกิดขึ้นจากการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยวิธีการต่าง ๆ อาจจะเริ่มตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผลและการรายงาน ซึ่งกระบวนการแต่ละขั้นตอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมเพื่อให้กิจกรรมสำเร็จตามเป้าหมาย

เมตต์ เมตต์การุญจิต (2547) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วมมีอยู่ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การค้นหาปัญหาและสาเหตุตลอดจนความต้องการ
2. การวางแผนดำเนินงาน
3. การตัดสินใจ
4. การปฏิบัติการ
5. การติดตามผลและประเมินผล
6. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

พูลศักดิ์ หลักรัตน์ (2549) กล่าวว่า สำหรับแนวคิดพื้นฐานของการมีส่วนร่วม (Concept Participation) เกิดจากแนวคิดที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ คือ

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล จะบังเกิดพร้อมต้องกันกลายเป็นความสนใจ และความห่วงกังวลร่วมกัน ของส่วนรวม

2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสภาพการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน

3. การตกลงร่วมกันที่จะต้องรุนแรงมาก พอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มกระทำการที่ตอบสนองความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

สุมา สามเพชรเจริญ (2550) กล่าวว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมเป็นการตัดสินใจในการร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานส่งผลให้เกิดบุคคล กลุ่ม คณะกรรมการสถานศึกษา ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆ มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจหรือแรงเสริมซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การตัดสินใจ (Decision Making)
2. การเกิดความรู้สึกผูกพันต่อกิจกรรมหรือเรื่องนั้นๆ (Commitment)
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Behavioral Component)

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จมีลักษณะหลายรูปแบบอาศัยความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงและโดยอ้อม ขึ้นอยู่กับการเปิดโอกาสของสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา

วัฒนา มีพร้อม (2554) ได้ให้ความคิดเห็นต่อรูปแบบของการมีส่วนร่วมควรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า ปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในคณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา
2. ร่วมคิดค้นและหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หรือสนองความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา
3. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
4. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย
5. ร่วมควบคุมติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไปทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

อคิน ระพีพัฒน์ (2547) ได้เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่สามารถเข้าใจ

ปัญหา และค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยตนเองได้แล้ว กิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาจะขาดความเข้าใจมองไม่เห็นความสำคัญของโครงการนั้นที่แน่นอนที่สุดก็คือ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้อยู่กับปัญหาและรู้จักปัญหาของตนเองดีที่สุด

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยให้เจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาทำหน้าที่เป็นเพียงเพื่อนของประชาชนในการช่วยกันวางแผน เพราะถ้าเราไม่ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในขั้นวางแผนนี้ โอกาสที่ชาวชนบทจะได้รับการศึกษา และพัฒนางานเองในการวางแผนดำเนินงานก็จะหมดไป

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าชาวชนบทในคณะกรรมการสถานศึกษาจะยากจนหรือขาดแคลนทรัพยากร แต่คณะกรรมการสถานศึกษาก็มีทรัพยากรที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานได้ อย่างน้อยคณะกรรมการสถานศึกษาก็มีแรงงานของตนเอง เป็นค่าสุดที่จะเข้าร่วมได้ในหลายๆ แห่งของคณะกรรมการสถานศึกษาการร่วมลงทุน และปฏิบัติงานจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ จะทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาเกิดความรักและความห่วงแหน

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญยิ่งเพราะถ้าหากการติดตามและการประเมินผลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้รับทราบผลการปฏิบัติว่างานที่ทำไปจะได้ประโยชน์อย่างไรหรือไม่

อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์ (2556) ได้สรุปกระบวนการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจะประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน
5. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร
6. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและติดตามผล
7. การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์

Vroom และ Yetton ได้เสนอแนวทางในการกำหนดว่า

1. เมื่อไรควรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. ควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยอย่างไรในการตัดสินใจ และได้เสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนี้ควรขึ้นกับธรรมชาติของปัญหาและสถานการณ์ การกำหนดรูปแบบและปริมาณในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น

Vroom and Yetton ได้เสนอทฤษฎี 2 กลุ่ม คือ กฎกลุ่มแรกเป็นการส่งเสริมการตัดสินใจและกฎกลุ่มที่สองเป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 วิธี ตั้งผู้บริหารตัดสินใจเองคนเดียว (Unilateral) ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ (Shared) ทางเลือกในการตัดสินใจมี 5 วิธี คือ

1. ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วในการตัดสินใจเองตามลำพัง
 2. ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นและตัดสินใจเอง
 3. ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นรายคนแสวงหาความคิดและข้อเสนอแนะและตัดสินใจเอง
 4. ผู้บริหารกับผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่มแสวงหาความคิดเห็นร่วมกันโดยการอภิปรายแล้วตัดสินใจ
 5. ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่ม เกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาแล้วให้กลุ่มตัดสินใจ
- จากหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดการมีส่วนร่วมพอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพตามความพึงพอใจของตนซึ่งขึ้นอยู่กับข้อมูลและสถานการณ์ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีข้อมูลสมบูรณ์และสถานการณ์เอื้ออำนวยจะทำให้สามารถตัดสินใจได้รวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ

McClelland (1961) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจของมนุษย์ในการทำงานให้เกิดผลสำเร็จทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม ทำให้เกิดทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's achievement motivation theory) ผลการศึกษาสรุปได้ว่าคนเรามีความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (need for achievement) เป็นความปรารถนาจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ มีความวิตกกังวลเมื่อประสบความสำเร็จไม่สำเร็จ
2. ความต้องการความผูกพัน (need for affiliation) เป็นความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ต้องการความเป็นมิตรและสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่น
3. ความต้องการมีอำนาจบาบริ (need for power) ได้แก่ ความต้องการรับผิดชอบบุคคลอื่น ต้องการควบคุมและให้คุณให้โทษแก่ผู้อื่นได้

สาระสำคัญประการหนึ่งของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's achievement motivation theory) คือ ผู้ที่จะทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จต้องมีแรงจูงใจในด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูงหรือกล่าวได้ว่าความสำเร็จของงานจะทำได้โดยการกระตุ้นความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลเป็นสำคัญ บุคคลแต่ละคนเมื่อมีความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลสูงก็สามารถทำงานได้สำเร็จและช่วยให้งานของหน่วยงานสำเร็จไปด้วย

Yukl (1981) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการบริหารที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิ์ในการเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจและมีผลปฏิบัติงานสูงขึ้น

Argyris (1957) ได้ให้แนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การควรประกอบด้วยสาระสำคัญ อย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์การย่อมมีความผูกพันกับองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การแม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การแล้ว
2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิกและความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์การ ทำให้สมาชิกทั้งองค์การมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่
3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์การ

Likert (1967) ได้เสนอทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบ และเรียกว่า การบริหาร 4 ระบบ (system 4) ประกอบด้วย

1. ระบบเผด็จการ (exploitative authoritative) ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะเชื่อมั่นในความคิดเห็นของตนเองสูง โดยให้ความไว้วางใจต่อผู้ร่วมงานน้อยการตัดสินใจจะมาจากผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น การติดต่อสื่อสารจะสั่งจากเบื้องบนหน่วยเหนือลงมาการจูงใจให้ทำงานจะ บีบบังคับหรือสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ขึ้นให้เกิดความเกรงใจกลัว ความสัมพันธ์โดยส่วนตัวจะมีน้อย และลักษณะการทำงานมักจะทำตาม ความสามารถส่วนบุคคลเป็นรายคน เป้าหมายต่าง ๆ จะออกมาในลักษณะคำสั่งจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเท่านั้น
2. ระบบเผด็จการมีศิลป์ (benevolent authoritative) ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะแสดงออกถึงท่าทีที่ไว้วางใจต่อผู้ร่วมงานมีวิธีการจูงใจผู้ร่วมงานโดยรางวัล แต่บางครั้งมีการบังคับ ยอมให้มีการสื่อสารจากผู้ร่วมงานไปสู่ผู้บริหารบ้าง บรรยากาศอาจดูเหมือนผู้บริหารขอความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน แต่จริง ๆ แล้วนโยบายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของ

องค์การจะถูกกำหนดโดยผู้บริหารเท่านั้น ซึ่งผู้บริหารอาจให้ผู้ร่วมงานตัดสินใจได้ในระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับนโยบายที่ผู้บริหารได้วางไว้

3. ระบบการปรึกษาหารือ (consultative) ระบบการบริหารแบบนี้ ผู้บริหารจะยอมรับความสามารถของผู้ร่วมงานมาก มีความไว้วางใจและยอมให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจ โดยการขอคำปรึกษาหารือหรือข้อเสนอแนะเพื่อประกอบเป็นแนวทาง มีการจูงใจในลักษณะของการให้รางวัลเป็นส่วนใหญ่ การติดต่อสื่อสารเป็นแบบ 2 ทางโดยสมบูรณ์ ผู้บริหารจะเป็นฝ่ายวางนโยบายขององค์การอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะใกล้ชิดสนิทสนมกันได้ทั้งผู้บริหารและผู้ร่วมงาน แต่การตัดสินใจในเรื่องสำคัญยังคงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารอยู่

4. ระบบกลุ่มที่มีส่วนร่วม (participative group) ระบบบริหารแบบนี้ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในตัวผู้ร่วมงานมาก มีการกระจายการตัดสินใจสั่งการไปทั้งองค์การ การติดต่อสื่อสาร นอกจากจะเป็นสองทางแล้ว ยังมีการติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยการจูงใจมักอยู่ที่เป้าหมายและการพัฒนาองค์การ ความสัมพันธ์โดยส่วนตัวเป็นอย่างฉันทมิตรระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงาน โดยทุกฝ่ายต่างมุ่งที่จะสนับสนุนความพยายามที่จะให้เป้าหมายขององค์การสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้

Cohen และ Uphoff (1980) ซึ่งได้จำแนกขั้นตอนหรือประเภทของการมีส่วนร่วม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ขั้นตอนที่แรก ที่ต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่การบริหารงาน การประสานงาน การขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียต่อโครงการซึ่งเป็นประโยชน์และโทษต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น (views) ความชอบ (preferences) และความคาดหวัง (expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

Sashkin (1982) ได้เสนอวิธีสำคัญ 4 ประการในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (participation in goal setting) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงาน ในการ กำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำให้งาน หรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (participation in decision making) เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลาย ๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (participation in problem solving) เป็นความต้องการผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาความคิดใหม่ ๆ ในการทำงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลนั้น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาปรับปรุงงาน

4. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (participation in change) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้จะมีความยากและซับซ้อนและถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ซึ่งรูปแบบนี้จะมาหลังจาก การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชานั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ สร้างวิเคราะห์ และแปรความหมายของข้อมูลองค์การ เพื่อที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการ แก้ปัญหาขององค์การ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาองค์การ

ตาราง 3 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม	Cohen and Upphoff	Sashkin	อดิน ระพีพัฒน์	สมภพ อางชนะศึก	ปาริชาติ วลัยเสถียร	เมตต์เมตต์การุณจิต	วัชรอุทิศ บุญมา	วัฒนา มีพร้อม	อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์	รวม
1. การสร้างศรัทธาและการให้โอกาส							√			1
2. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา			√	√	√	√		√		5

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม	Cohen and Upphoff	Sashkin	อิติน ระพีพัฒน์	สมภาพ อัจจนะศึก	ปาริชาติ วลัยเสถียร	เมตต์เมตต์การุณจิต	วัชรยุทธ บุญมา	วัฒนา มีพร้อม	อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์	รวม
3. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ตั้งเป้าหมาย		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	7
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	✓	✓		✓		✓		✓	✓	6
5. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา		✓								1
6. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง		✓								1
7. การมีส่วนร่วมในการระดมความคิด							✓			1
8. การมีส่วนร่วมดำเนินการ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
9. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	✓				✓		✓		✓	4
10. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
11. การมีส่วนร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์						✓				1
12. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาระบบ				✓						1
13. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน									✓	1
14. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร									✓	1

จากตาราง 3 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นหลักสำคัญ มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

คณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

1. ความหมายของคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในการบริหารและการจัดการการศึกษาของศึกษาระดับขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการจัดการศึกษาแบบชุมชน เอกชน เข้ามามีส่วนร่วม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเป็นระเบียบเรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543” เพื่อให้ชุมชน เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้

กรรมการ หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน
คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน
สถานศึกษา หมายความว่า โรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน แต่ไม่หมายรวมถึงสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะทาง

คณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานว่า การบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการเป็นแนวความคิดพื้นฐานว่า การบริหารโดยองค์คณะบุคคลนั้น ก็เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างรอบคอบ มีเหตุผล และยุติธรรมมากกว่า การบริหารงานโดยให้อำนาจอยู่กับบุคคลคนเดียว ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลการใช้คณะกรรมการในการบริหาร ดังนี้

1. เพื่อให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายเป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบ
2. เพื่อให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันจะเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้
3. การให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อมิให้ดำเนินนโยบายใดๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้
4. เพื่อก่อให้เกิดการประสานงานที่ดีทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. การรวมตัวกันของบุคคลเป็นคณะกรรมการจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถอำนวยความสะดวกให้ดำเนินงานดำเนินไปด้วยดี

6. ผู้เป็นประธานคณะกรรมการที่มีทักษะในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ของแต่ละกลุ่มจะสามารถโน้มน้าวให้ผู้ที่มีส่วนร่วมต่างๆ เกิดการยอมรับในแนวทางหรือวิธีการ กับทั้งยังอาจกระตุ้นให้กำลังใจให้พวกเขาสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลต่อไป

7. เพื่อให้เกิดการใช้และแพร่กระจายข้อมูล ข่าวสารได้ดีให้ใช้คณะกรรมการอาจกระทำไปเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการปฏิบัติหรือถ่วงเวลาต่อกรณีปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ดังนั้น จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นฝ่ายของตนขึ้นและให้มีการพิจารณาเลื่อนการตัดสินใจออกไป หรือให้มีการทำการศึกษารองเรื่องนั้น ๆ ก่อนเป็นการยืดเวลาออกไป

ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ จึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาดังนี้

1. ผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้งในส่วนของคาคาหวังและสภาพความเป็นจริงเกิดขึ้นและร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ผู้แทนครู เป็นผู้ที่มีความชำนาญในสายวิชาชีพครูมีความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลด้านกระบวนการเรียนรู้ ปัญหา และความต้องการการสนับสนุน ช่วยเหลือ รวมทั้งรายงานผลการจัดการศึกษา

3. ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนสภาพของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชน และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้

4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการที่ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาและมีความสำคัญต่อสถานศึกษาอย่างยิ่งในเรื่องการขอรับการสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรทางการศึกษา และเชื่อมโยงแผนพัฒนาการศึกษากับแผนพัฒนาท้องถิ่น

5. ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาเป็นผู้ที่สะท้อนภาพของความรัก ความศรัทธา ความภาคภูมิใจต่อสถาบันการศึกษาช่วยจรรโลงคุณค่าของสถาบันไปสู่ศิษย์รุ่นหลังให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเช่นกัน

6. ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ เป็นผู้นำเสนอและเติมเต็มข้อมูลด้านคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนาซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม

7. ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมในทุกๆ ด้านอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

8. ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะกรรมการและเลขานุการซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่สะท้อนภาพการบริหารจัดการ ผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษา สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการทำงาน ทบทวนรายงาน สะท้อนความคิด เปิดโอกาสให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ จัดเตรียมการประชุม รายงานผลการประชุมและสนับสนุนด้านอุปกรณ์ วัสดุใช้สอย รวมทั้งการพิจารณานำมติ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติ

2. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านงานวิชาการ

2.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

2.2 ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.3 รับทราบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบ และการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 เป็นองค์การทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งขึ้นตามนโยบายปฏิรูประบบราชการของรัฐบาลโดยแบ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของแต่ละจังหวัดครอบคลุมอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2546 มีการยึดหยุ่นในการจัดตั้งยุบเลิกและบริหารจัดการซึ่งเน้นการกำกับดูแลส่งเสริมและประสานงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามีภารกิจในการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐานในท้องที่จังหวัดขอนแก่นมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 84 โรงเรียนจัดการศึกษา ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดให้โรงเรียนทั้ง 84 โรงเรียน

ที่ตั้งสำนักงาน

ตั้งอยู่เลขที่ 100/1 ถนนกสิกรรมทุ่งสร้างตำบลศิลาอำเภอมืองจังหวัดขอนแก่น

รหัสไปรษณีย์ 40000

Website : <http://www.kksec.go.th>

E-mail address : kksm25@hotmail.com

เขตพื้นที่บริการทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 มีพื้นที่บริการทางการศึกษาจำนวน 26 อำเภอพื้นที่ 10,885.991 ตารางกิโลเมตรมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 84 โรงเรียนมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดเลยจังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดอุดรธานี

ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดมหาสารคาม

ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดเพชรบูรณ์

ทิศทางการพัฒนาการศึกษา

วิสัยทัศน์

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 เป็นองค์กรชั้นนำในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากลบนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะวิชาการทักษะชีวิตทักษะวิชาชีพคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
4. สร้างโอกาสให้นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำได้รับการบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง
5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

1. นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรมมีความรู้มีทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัยมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองและปรับตัวต่อเป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี
2. นักเรียนในระดับชั้นพื้นฐานทุกคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมีคุณภาพพร้อมก้าวสู่สากลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทางการศึกษาและนักเรียนทุกคนมีความรู้มีจิตวิญญาณความเป็นครูมีความแม่นยำทางวิชาการและมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคลสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมและทักษะในการใช้เทคโนโลยี
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศส่วนบุคคลคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรมมีภาวะผู้นำทางวิชาการมีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบร่วมมือ
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 และสถานศึกษามีอิสระในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนภาคเอกชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่มีสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เรียนรู้ในทุกมิติมีนวัตกรรมในโรงเรียน
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 มีการบริหารงานเชิงบูรณาการเป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่มีข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยเพื่อพัฒนาขับเคลื่อนคุณภาพมีการกำกับติดตามประเมินผลและรายงานผลอย่างเป็นระบบ
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 มีวัฒนธรรมการทำงานโดยกระจายอำนาจการบริหารให้สถานศึกษามีการบริหารเชิงบูรณาการมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพมีการกำกับติดตามประเมินผลและการรายงานผลอย่างเป็นระบบมีการวิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพ

ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

จุดเน้น

จุดเน้นที่ 1 ด้านการประกันคุณภาพ

จุดเน้นที่ 2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน

จุดเน้นที่ 3 ด้านโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมการเข้าถึงบริการทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 4 ด้านทักษะภาษา

จุดเน้นที่ 5 ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล

จุดเน้นที่ 6 ด้านทักษะชีวิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กัมพล ชันทะวงษ์ (2555) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) หาแนวทางการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารจำนวน 18 คนและครูผู้สอนจำนวน 185 คนเครื่องมือในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถามผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขต ปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา 3 ลำดับแรกคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

เบญจมาศ เจริญสุข (2555) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 2) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอนของครู ประเภทของโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน 3) นำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่

ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าวิชาการจำนวน 112 คนเครื่องมือในการศึกษาได้แก่แบบสอบถามผล การศึกษาพบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอนของครูและจำแนกตามประเภทของโรงเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 พบว่าด้านหลักสูตรข้อที่มีความถี่สูงสุดคือ นิเทศติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ธนากร ทองทิพย์ (2555) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันและแนวทางการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดบ้านสนวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านมีส่วนร่วมในการจัดประชุมคณะครูอาจารย์ เพื่อทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านมีส่วนร่วมในการวางแผนแสดงความคิดเห็นและให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรของ สถานศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด คือด้านมีส่วนร่วมใน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาผู้เรียนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะ การปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับมาก รองลงมาคือด้านให้ข้อเสนอแนะและส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากส่วนด้านที่มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมรับทราบให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านการนิเทศการศึกษาโรงเรียนวัดบ้านสนวนโดยภาพรวมอยู่ ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านสนับสนุนจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเยี่ยมชม และสังเกตการณ์การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอื่นมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากรองลงมาคือด้านมีส่วน ร่วมในการกำกับติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูให้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากส่วนด้านที่มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดคือด้านสนับสนุนและส่งเสริมการจัดให้มีการ สาธิตเกี่ยวกับเทคนิควิธีการจัดการเรียนใหม่ ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านมีส่วนร่วมในการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านมีส่วนร่วมและให้ข้อเสนอแนะในการนำวิธีการวัดผลและการประเมินผลแบบต่างๆ ไปใช้ให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่มสาระมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากส่วนด้านที่มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

คือด้านมีส่วนร่วมและให้ข้อเสนอแนะในการเก็บรวบรวมหลักฐานการวัดประเมินผลของครูเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

มนสิการ แดขุนทด (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับ ประสิทธิภาพด้านการประกันคุณภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกสูง นั้นหมายถึงว่า มีความสัมพันธ์ไปในทางทิศเดียวกัน คือผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการบริหาร อยู่ในระดับสูงก็จะทำให้ประสิทธิภาพด้านการประกันคุณภาพในสถานศึกษา สูงขึ้นด้วย ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้าแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งในปัจจุบัน มีการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพ และได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ที่มีส่วนได้ ส่วนเสีย เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ปิยะลักษณ์ มณีศรี (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์การทำงานเป็นทีมกับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ คณะครูและ บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนร่วมกัน อีกทั้งโรงเรียนมีการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน และการเทียบโอนผล การเรียนที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และระเบียบที่ชัดเจน และครูได้พัฒนาสื่อ การเรียนการสอนให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น จึงทำให้การบริหารงานวิชาการ มีประสิทธิผล

บุษยพรรณ พันอะนันท์ (2558) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านคือด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการทุกด้านแต่ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด คือด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

วชิรินทร์ ปะนามะเก (2558) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
- 2) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
- 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู วิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 จำนวน 288 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับมีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.20–0.81 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ได้แก่ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา งานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การดำเนินการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหารและคณะครูมีการทำวิจัยอย่างน้อย ปีละ 1 เรื่อง และมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา อยู่เสมอ มีการนิเทศภายใน โดยผู้บริหารและคณะครูอย่างสม่ำเสมอ มีการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ใช้กระบวนการ Pdca ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

ประภาศิริ คุณาคำ (2558) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ผลการประเมินความสอดคล้องของกระบวนการพัฒนาและกิจกรรมการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า มีความเหมาะสมความเป็นไปได้และประโยชน์อยู่ในระดับมาก

สุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แบ่งเป็น 4 ด้าน คือด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .25-.76 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน

ปาริชาติ สุนทร (2560) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ตามขนาดของสถานศึกษา ที่ตั้ง และผลการทดสอบระดับชาติ
- 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในปีการศึกษา 2559 มีจำนวน 38 โรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย จำนวนค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) มีการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และรองลงมาคือด้านกรณีศึกษาใน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ที่ตั้ง และผลการทดสอบระดับชาติ พบว่า

มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขจากแบบสอบถาม ปลายเปิดพบว่า ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารไม่สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร ขาดความร่วมมือกันของครูในแต่ละรายวิชาในการบูรณาการ แนวทางการแก้ไขปัญหา เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดเรียนการสอน จัดให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ ที่ดีต่อกันและสร้างความเข้าใจกับตัวหลักสูตรให้ไปในแนวทางเดียวกันเพื่อจะบรรลุเป้าหมาย การบูรณาการผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและรับฟังความคิดเห็นจากครู งานวิจัยต่างประเทศ

Elliont (1994) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิภาพของสถาบันของวิทยาลัยชุมชนในนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณาครู และเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิภาพ และพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผล การรับรู้ในประสิทธิภาพของวิทยาลัย

Baksh (1995) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและเจตคติในการทำงาน พบว่า ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในค่าตอบแทน ความผูกพันต่อองค์กรและความพึงพอใจในการมีอิสระ ในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจใน หัวหน้างาน จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน

Gold (2000) ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน มัธยมศึกษาโดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชนผู้ปกครองและนักการศึกษาซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่ง ของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลาเดลเฟียผลการศึกษาพบว่า การจัดการของชุมชนเป็นสื่อกลาง ระหว่างผู้ปกครองครอบครัวกับโรงเรียนเพื่อเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้และ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชนทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชนตั้งนั้นการสร้างหุ้นส่วน และความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองนักการศึกษาทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคม และวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

Husby (2003) ได้ศึกษามุมมองของครูที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรแบบ นำตนเองโดยหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ วิธีการทฤษฎีพื้นฐานที่นำมาใช้กำหนดมุมมอง ได้แก่ ความหมายต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้สนับสนุนการเข้าเกี่ยวข้องในโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรการเก็บ รวบรวมข้อมูลใช้กรอบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมเชิงสัญลักษณ์แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผลงานทางวิชาการของ ครู การสัมภาษณ์ครูผู้ร่วมวิจัย แผนการสอนของครูการสังเกต การใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ โปรแกรมการพัฒนาบุคลากร โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่ามุมมองของบุคลากร

แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ (1) มนุษย์สัมพันธ์ ครูมีความต้องการมองเห็นตนเองและคนอื่นมองเห็นตนเองในทางบวกเช่นกัน (2) วิชาการ ครูมีความรู้ตามโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรและ (3) สังคม ครูต้องการมีความสัมพันธ์กับครูคนอื่นและนักเรียน สรุปได้ว่า ครูได้รับผลกระทบจากการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยอาศัยประสบการณ์ด้านวิชาการและด้านสังคม

Basamh (2003) ได้ศึกษาทัศนคติของอาจารย์ใหญ่และครูที่มีต่อการส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในโรงเรียนสตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเอกชนในเมืองเจดดาห์ประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยการสำรวจทัศนคติของอาจารย์ใหญ่และครูที่มีต่อการส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในโรงเรียนสตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเอกชนและสำรวจปัจจัยที่มีผลกระทบของการส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของอาจารย์ใหญ่และครูทั้งหมดที่มีต่อการส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในโรงเรียนของพวกเขาเป็นด้านบวก อาจารย์ใหญ่โดยส่วนมากทำการประเมินผลวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ โดยมีอาจารย์ใหญ่ร้อยละ 87 มีความสนใจที่จะให้การส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และมีอาจารย์ใหญ่ร้อยละ 83 มีความเชื่อว่าครูในโรงเรียนของพวกเขาจะให้การส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเช่นกัน กล่าวโดยสรุปก็คือ อาจารย์ใหญ่ในจำนวนส่วนใหญ่ให้การส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และผลคะแนนจากการทดลองใช้เทคนิคการสอน 4 แบบ ซึ่งจัดอยู่ในวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD/ TGT, Jigsaw II, Group Investigation และ Numbered Heads Together) พบว่า ครูโดยส่วนใหญ่ประเมินผลว่าวิธีการเหล่านี้มีผลในด้านบวก, เป็นวิธีการที่ง่ายต่อการเรียนรู้ในหัวข้อใหม่ๆและง่ายต่อการทบทวนหัวข้อที่ได้ผ่านมาแล้ว ครูโดยส่วนใหญ่คิดว่า นักเรียนของพวกเขาควรได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนทั้ง 4 แบบมากที่สุด และมีครูร้อยละ 41 ถึง 61 มีความสนใจที่จะใช้เทคนิคการสอนทั้ง 4 แบบเหล่านี้ในชั้นเรียนของพวกเขา อย่างไรก็ตามยังมีครูอีกร้อยละ 81 ที่เชื่อว่าไม่มีความจำเป็นต้องใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนของพวกเขา ครูร้อยละ 84 คิดว่า จำนวนของบทเรียนในหลักสูตรการเรียนการสอนน่าจะเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ครูร้อยละ 81 รู้สึกว่า จำนวนคาบเรียนก็น่าจะเป็นอุปสรรคเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีครูร้อยละ 59 ที่มีความเชื่อว่า จำนวนของนักเรียนในชั้นเรียนน่าจะเป็นปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อพวกเขาด้วยเหมือนกัน

Seybold (2005) ได้ศึกษาการพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูกับการปรับปรุงการเรียนของนักเรียนโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อตรวจสอบหลักฐาน การประเมินผู้สอนจากการเรียนของนักเรียนและการปฏิบัติข้อตกลงในการสอนของครู การศึกษาเชิงชาติพันธุ์พรรณานี้ตรวจสอบเอกสารที่เตรียมไว้ โดยไม่รู้จักชื่อผู้แต่งซึ่งเป็นครู 140 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายขนาดใหญ่โรงเรียนหนึ่งในเมือง อันเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมของครูเหล่านี้ ในระยะการฝึกอบรมของครูประจำการทั้งโรงเรียนเป็นเวลานานกว่าหนึ่งปีและเอกสารที่เตรียมโดยผู้ร่วมวิจัยคนสำคัญจำนวน

12 คน ในการริเริ่มการพัฒนาวิชาชีพครูตามความสมัครใจเกี่ยวกับการสืบเสาะหาความรู้แบบร่วมมือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการพัฒนาแฟ้มสะสมงาน ผลการศึกษาที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

- 1) กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสืบเสาะหาความรู้แบบร่วมมือการวิจัยในชั้นเรียน และการพัฒนาแฟ้มสะสมงานของคณะกรรมการมาตรฐานการสอนตามวิชาชีพแห่งชาติตรงกับแนวทางของลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียน และองค์กรวิชาชีพตามที่ผู้วิจัยหลายคนระบุไว้
- 2) ครูที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ทางวิชาชีพเหล่านี้ นำการปฏิบัติการสอนไปใช้ซึ่งทำให้ครูรู้จักนักเรียนของตนได้ดีขึ้น ใช้การประเมินการเรียนของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและดำเนินการปรับเปลี่ยนการสอนที่ตรงประเด็นกับห้องเรียน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและแสดงออกซึ่งความมั่นใจที่เพิ่มขึ้นในด้านความสามารถที่จะแยกแยะการสอนและ การประเมินสำหรับนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน และ
- 3) ครูที่มีรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเหล่านี้ไม่ว่าครูใหม่หรือครูที่มีประสบการณ์มักจะมีผลซึ่งในระดับการปฏิบัติเชิงสะท้อนที่อาศัยหลักฐานยืนยันเป็นฐานและขยายความเข้าใจของตนเกี่ยวกับการเรียนรู้หลากหลาย

Brophy (2006) ได้ศึกษาถึงการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเมืองฮาร์ทฟอร์ดประเทศสหรัฐอเมริกาผลการศึกษาวิจัยพบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาคือด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเพราะว่าครูมีงานในหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากการสอนมีเวลาที่จะเตรียมจัดทำสื่อ น้อยและไม่มีความชำนาญเรื่องจัดหาสื่อในคอมพิวเตอร์อันดับแรกของการบริหารโรงเรียน ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงมีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากครูนักเรียนคณะกรรมการสถานศึกษา และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดีคนเก่งและสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขในปัจจุบันได้มีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับงานวิชาการแต่ยังไม่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่เป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลได้ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัยในเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา

พูน ปลูก ทัต ชีเว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research Design) ผู้วิจัยได้กำหนดระยะดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

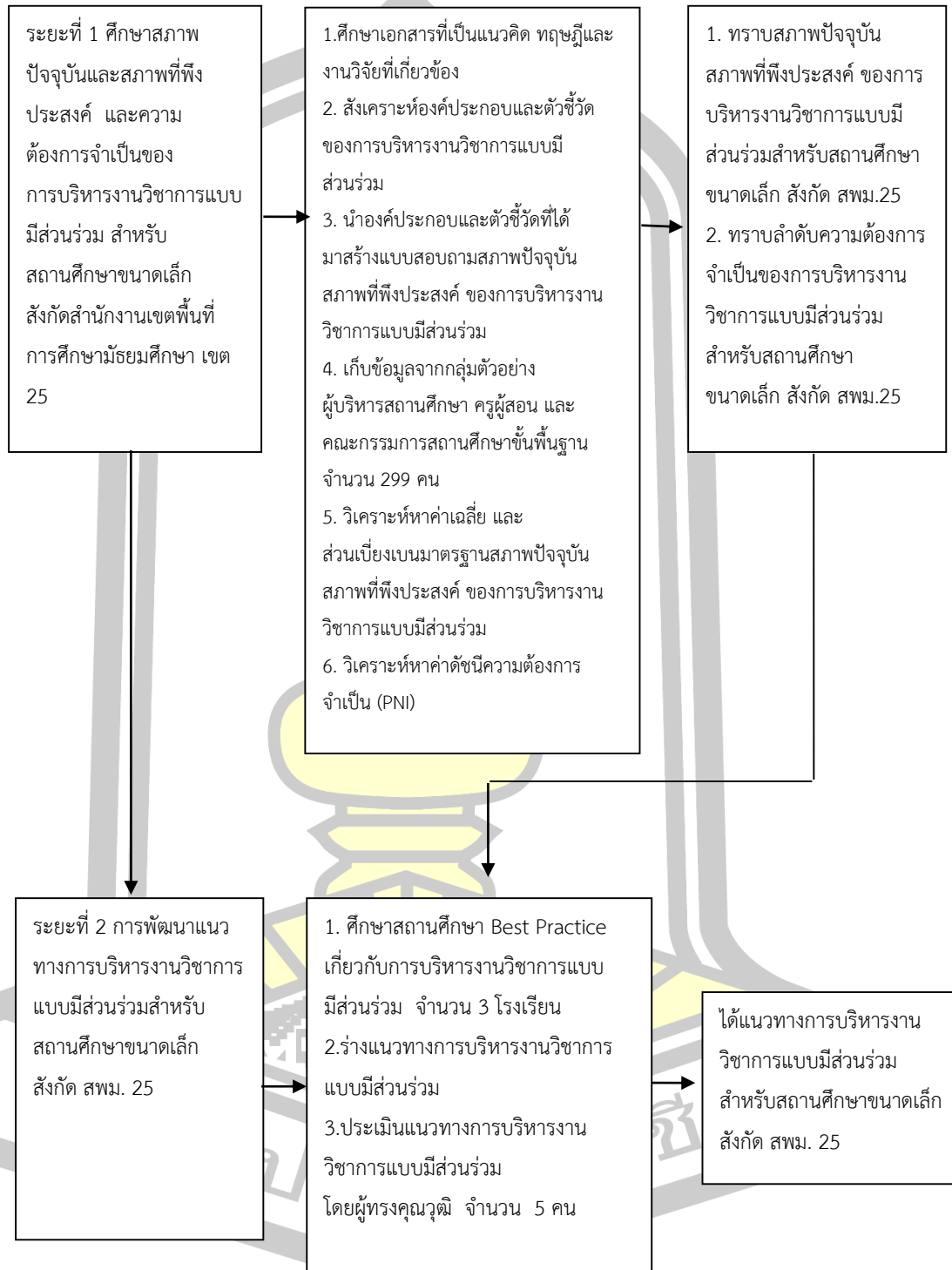
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการจัดการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 3

ระยะการวิจัย → ขั้นตอนการดำเนินการ → ผลที่คาดหวัง

ภาพประกอบ 3 ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม แล้วสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2562 มีจำนวน 11 สหวิทยาเขต ทั้งหมด 50 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 50 คน ครู 838 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 450 คน รวม 1,338 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2562 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2552) จำนวน 299 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สหวิทยาเขตเป็นชั้นในการสุ่ม จากนั้นกำหนดสัดส่วนตามจำนวนของประชากร ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ครูผู้สอน จำนวน 185 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 100 คน รวม 299 คน

1.2.2 ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างของสหวิทยาเขต ซึ่งปรากฏในตาราง 4

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สหวิทยาเขต	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร รสถาน ศึกษา	ครู	คณะกรรมการ การ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหาร สถาน ศึกษา	ครู	คณะกรรมการ การ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน
1. สหวิทยาเขตเมืองขอนแก่น	2	39	18	1	9	4
2. สหวิทยาเขตแก่นนครราชพฤกษ์	3	41	27	1	9	6
3. สหวิทยาเขตกัลยาณมิตร	4	76	36	1	17	8
4. สหวิทยาเขตปราสาทพญาไม้	4	68	36	1	15	8
5. สหวิทยาเขตอุดมคงคาคีรี	5	67	45	1	15	10
6. สหวิทยาเขตหนองสองห้อง-พล	6	88	54	2	17	12
7. สหวิทยาเขตแวงใหญ่	5	90	45	1	20	10
8. สหวิทยาเขตพระธาตุขามแก่น	4	57	36	1	13	8
9. สหวิทยาเขตน้ำพอง-กระนวน	6	112	54	2	25	12
10. สหวิทยาเขตเวียงเรือคำ	2	40	18	1	9	4
11. สหวิทยาเขตชุมแพมหานคร	9	160	81	2	36	18
รวม	50	838	450	14	185	100
รวมทั้งสิ้น		1,338			299	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน

และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์ เอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert's Rating Scale) โดยมีคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม 7 องค์ประกอบ มีข้อความทั้งหมดทั้งสิ้น 42 ข้อ โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย แล้วจึงสร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิด

3.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ และศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดรูปแบบและขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 กำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัย รวมถึงศึกษาองค์ประกอบ ประเด็นเนื้อหา โครงสร้างของแบบสอบถาม และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 7 ด้าน

3.4 วิเคราะห์นิยามศัพท์เฉพาะ แล้วกำหนดโครงสร้างของการบริหารงาน
วิชาการแบบมีส่วนร่วมเป็นรายด้านให้สอดคล้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัด

3.5 กำหนดรูปแบบข้อคำถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
5 ระดับ

3.6 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างแล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
ความครอบคลุมรายการที่ต้องการวัด และการใช้ภาษาที่ชัดเจนเหมาะสม

3.7 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่
ปรึกษา

3.8 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไป
เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และรับข้อเสนอแนะ
ต่าง ๆ ซึ่งในการตรวจสอบนี้ใช้วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)
โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา มีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2552)

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ในการตรวจสอบความถูกต้องครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน
ซึ่งมีเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตหรือ
ดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป
จำนวน 2 คน

2. ศึกษานิเทศก์ วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป มีวิทยฐานะ
ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน

3. ข้าราชการครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษาระดับ
มหาบัณฑิตขึ้นไป สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
ได้แก่

1. ดร.ชำนาญ ทุ่มทума วุฒิการศึกษา กศ.ด. (การบริหารและ
พัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
โรงเรียนบ้านท่าตูมดอนเรือ

2. นางสาวจุฑามาศ ทรวงฤดี วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารและ
พัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงเย็น วิทยาลัย
นานาชาติการพิเศษ

3. นายภานุพงศ์ แสงดี วุฒิการศึกษา ป.ร.ด. (การวัดและประเมินผล)
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดขอนแก่น

4. นางพัชนี แดนเสนา วุฒิการศึกษา กศ.ด. (การนิเทศการศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดขอนแก่น

5. นายเทวา รุทเทวิน วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การวัดและประเมินผล)
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม

3.9 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective
Congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปซึ่งพบว่ามีค่าผ่านเกณฑ์ทั้ง 42 ข้อ นำไปทดลองใช้ (Try Out)
เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 25 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.10 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธี Item Total Correlation
โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2552) พบว่า
มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.88 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง 0.36 ถึง 0.90

3.11 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2552) พบว่า
สภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
เท่ากับ 0.93

3.12 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับ
กลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยได้กำหนดรหัสของแบบสอบถามทุกชุดก่อนจัดส่งไปยังสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและมีผู้ช่วยเหลือจัดส่ง แล้วนัดหมายเพื่อมารับคืนด้วยตนเองและด้วยผู้ช่วยเหลือ ภายในเวลา 2 สัปดาห์ หลังการจัดส่ง

5. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน นำข้อมูลทั้งหมดมาแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ป้อนคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.51-5.00 มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 มีการปฏิบัติประเด็นนั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2.3 วิเคราะห์ร้อยละของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

5.2.4 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยการนำ
ข้อมูลของผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
(Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

PNI_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญของ

ความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นหรือ

ความคาดหวัง (Importance)

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of Success)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง

6.1.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธี Item Total Correlation

6.1.3 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าเฉลี่ย

6.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2.3 ดัชนีความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 มาสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ และศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวทางจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.1 เกณฑ์คุณสมบัติสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1.1.1 เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้วยนวัตกรรม “SIAO MODEL” ด้านการประกันคุณภาพ ประจำปีการศึกษา 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ)

1.1.2 เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้วยนวัตกรรม “SIAO MODEL” ด้านการพัฒนาผู้เรียน ประจำปีการศึกษา 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (สถานศึกษาขนาดกลาง)

1.1.3 เป็นสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) พัฒนาอย่างต่อเนื่องติดต่อกัน 3 ปีซ้อนหลัง

1.2 สถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ได้แก่

1.2.1 โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น (สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้วยนวัตกรรม “SIAO MODEL” ด้านการประกันคุณภาพ ประจำปีการศึกษา 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (ชนะเลิศ อันดับ 1)

1.2.2 โรงเรียนเขาสวนกวางวิทยานุกูล อำเภอกวนขวาง จังหวัดขอนแก่น (สถานศึกษากลาง) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ด้วยนวัตกรรม “SIAO MODEL” ด้านการพัฒนาผู้เรียน ประจำปีการศึกษา 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (ระดับดีเด่น)

1.2.3 โรงเรียนพังทวยพัฒนศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

เป็นสถานศึกษาเล็กที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559-2561 (อันดับที่ 1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1.3 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ข้าราชการครู หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการจำนวน 3 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1.3.1 ดร.สมนึก ทองคำ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.3.2 นายสุนทร กองเพชร ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มวิชาการ โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.3.3 นายกิตติ คำแก่นคุณ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.3.4 นางพัชรินทร์ ไชยสมบัติ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเขาสวนกวางวิทยานุกูล อำเภอกวนขวาง จังหวัดขอนแก่น

1.3.5 นางบังอร ผมงาม ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มวิชาการ โรงเรียนเขาสวนกวางวิทยานุกูล อำเภอกวนขวาง จังหวัดขอนแก่น

1.3.6 นายชูเกียรติ ลีตระกูล ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเขาสวนกวางวิทยานุกูล อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.3.7 นายพลสันต์ พิมพ์ภักดี ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพังทวยพัฒนศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.3.8 นางสาวจิราพร วรรณรัตน์ ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มวิชาการ โรงเรียนพังทวยพัฒนศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.3.9 นายองอาจ มูลอามาตร์ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพังทวยพัฒนศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form)

ซึ่งสร้างขึ้นมาจากการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้กรอบแนวคิดของการวิจัย และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแบบ

สัมภาษณ์ ซึ่งใช้คำถามที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป และความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำแหน่งงาน สถานที่สัมภาษณ์ วันที่ให้สัมภาษณ์ และเวลาในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กตามองค์ประกอบหลัก แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. นำผลการศึกษาในระยยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม) มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องและครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
4. สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง แล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อความ แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
6. นำเครื่องมือที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์และความเหมาะสมในทุกด้าน แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
7. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์ และดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลจะได้เตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการวิจัยล่วงหน้า 5 วัน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกันกับที่ได้ส่งไปล่วงหน้า

3.4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียง

3.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ต่อไป

4. การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดการกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดกลุ่มหรือจัดระเบียบข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลแล้วสังเคราะห์ข้อมูล และสร้างบทสรุปโดยการจัดลำดับตามองค์ประกอบหลักของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

5.2 เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) แล้วดำเนินการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้วยการประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติไว้ ดังนี้

1.1 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

จำนวน 1 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ จำนวน 1 คน

1.3 ข้าราชการครู ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ด้านวิชาการ รางวัลรองชนะเลิศระดับเหรียญทอง ในการแข่งขันระดับชาติปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 คน

1.4 ศึกษานิเทศก์ ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ด้านบริหารจัดการ หรือด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน รางวัลรองชนะเลิศระดับเหรียญทองในการแข่งขันระดับชาติ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่

1. ดร.วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25
2. นายสุรเชษฐ์ รูปต่า ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีกระนวน วิทยาคม อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น
3. นางสาวอมรรัตน์ จุมพล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านวิชาการ ระดับเหรียญทองในการแข่งขันระดับชาติ ปีการศึกษา 2561 (รางวัลรองชนะเลิศ)
4. ดร.จิรัฐติกุล ดอนวิจารณ์ขจร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านบริหารจัดการ ระดับเหรียญทองในการแข่งขันระดับชาติ ปีการศึกษา 2561 (รางวัลรองชนะเลิศ)

5. ดร.คเชนทร์ กองพิลา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ศึกษานิเทศก์ยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ระดับเหรียญทองในการแข่งขันระดับชาติ ปีการศึกษา 2561 (รางวัลรองชนะเลิศ)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ทฤษฎี งานวิจัย และสาระสำคัญเกี่ยวกับทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินแนวทางเพื่อหาคุณภาพของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ
แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเขียนข้อเสนอแนะ
และประเด็นการปรับปรุงแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบ
มีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ฉบับ
ร่าง โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ วิธีการสร้างแบบประเมิน และการพัฒนาแนวทาง

2.2.2 สร้างแบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กฉบับร่างขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาและองค์ประกอบ ซึ่งเป็นแบบประเมิน
แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.2.3 นำแบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สถานศึกษาขนาดเล็กฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

2.2.4 ปรับปรุงแบบประเมินตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เสนอแนะ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน (ชุดเดิม)
เพื่อพิจารณาและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์
ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.2.6 จัดพิมพ์แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแนวทางการบริหารงาน
วิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยทำการนัดหมายเพื่อขอ
ความอนุเคราะห์ในการประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

3.3 ผู้วิจัยนำเอกสารแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ
สถานศึกษาขนาดเล็ก พร้อมทั้งแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ
ประเมิน

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กมาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางและเพื่อหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยในระดับมาก หรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าร่างแนวทางนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ระดับมากที่สุด	4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ระดับมาก	3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ระดับปานกลาง	2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ระดับน้อย	1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ระดับน้อยที่สุด	1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ป้อนคะแนนลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเหมาะสมในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

5.2 สถิติพื้นฐาน

5.2.1 ค่าเฉลี่ย

5.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้วิจัยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	14	4.68
1.2 ครูผู้สอน	185	61.87
1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	100	33.45
รวม	299	100
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	96	32.11
2.2 ปริญญาตรี	164	54.85
2.3 ปริญญาโท	38	12.71
2.4 ปริญญาเอก	1	0.33
รวม	299	100
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	75	25.08
3.2 5-10 ปี	156	52.18
3.3 มากกว่า 10 ปี	68	22.74
รวม	299	100

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 299 คน มีตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.68 ตำแหน่งครู จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 61.87 และ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 33.45 มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 32.11 ระดับปริญญาตรี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 54.85 ปริญญาโท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 12.71 และระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.33 ประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.08 ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 52.18 และประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 22.74

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ดังตาราง 2

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	การบริหารงานวิชาการแบบมี ส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1	การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.68	0.88	มาก	4.53	0.56	มากที่สุด	0.231	5
2	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.62	0.93	มาก	4.60	0.56	มากที่สุด	0.271	1
3	การวัดผลและประเมินผล	3.59	0.91	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด	0.262	2
4	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.58	0.88	มาก	4.37	0.58	มาก	0.221	7
5	การนิเทศการศึกษา	3.51	0.91	มาก	4.36	0.65	มาก	0.242	3
6	การแนะแนวการศึกษา	3.58	0.84	มาก	4.49	0.56	มาก	0.237	4
7	การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.58	0.96	มาก	4.43	0.60	มาก	0.225	6
	รวม	3.59	0.90	มาก	4.47	0.59	มาก	0.245	

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.68$) ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.62$) ลำดับที่ 3 ด้านการการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}=3.59$) ลำดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 ด้านคือด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=3.58$) และลำดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}=3.51$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$) เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.60$) ลำดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}=4.53$) ลำดับที่ 4 ด้านการแนะแนวการศึกษา ($\bar{X}=4.49$) ลำดับที่ 5 ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.43$) ลำดับที่ 6 ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.37$) และลำดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมเท่ากับ 0.245 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}}=0.271$) ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล ($PNI_{\text{modified}}=0.262$) ลำดับที่ 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.242$) ลำดับที่ 4 ด้านการแนะแนวการศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.237$) ลำดับที่ 5 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.231$) ลำดับที่ 6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.225$) และด้านที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.221$)

ตาราง 7 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้าน	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1	การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ	3.36	0.74	ปานกลาง	4.47	0.56	มาก	0.328	3
2	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	3.30	0.80	ปานกลาง	4.58	0.62	มากที่สุด	0.387	1
3	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญามีความรู้และคุณธรรมอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	3.70	0.98	มาก	4.69	0.48	มากที่สุด	0.266	4
4	การมีส่วนร่วมในการจัดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม	3.75	0.72	มาก	4.48	0.53	มาก	0.196	8
5	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม	3.49	0.91	ปานกลาง	4.75	0.45	มากที่สุด	0.360	2
6	การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	3.79	0.96	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด	0.194	9

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้าน	การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
7	การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร สถานศึกษา	3.54	0.97	มาก	4.34	0.63	มาก	0.228	6
8	การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา	3.66	0.94	มาก	4.40	0.62	มาก	0.201	7
9	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา	3.61	0.88	มาก	4.51	0.62	มากที่สุด	0.248	5
	รวม	3.68	0.88	มาก	4.53	0.56	มากที่สุด	0.231	

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.79$) รองลงมา คือการมีส่วนร่วมในการจัดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม ($\bar{X}=3.75$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ($\bar{X}=3.30$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ($\bar{X}=4.75$) รองลงมา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรมอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X}=4.69$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=4.34$)

ความต้องการจำเป็นของของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมเท่ากับ 0.231 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ข้อที่มี

ค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ($PNI_{\text{modified}} = 0.387$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ($PNI_{\text{modified}} = 0.360$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.194$)

ตาราง 8 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ด้าน	ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI_{modified}	ลำดับ
1	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.89	0.84	มาก	4.70	0.57	มากที่สุด	0.208	6
2	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน โดยการจากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง	3.73	0.83	มาก	4.57	0.62	มากที่สุด	0.225	5
3	การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ สะอาดปลอดภัยมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทไม่แออัด	3.77	0.71	มาก	4.69	0.54	มากที่สุด	0.244	4

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้าน	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
4	การมีส่วนร่วมในการจัดท้าวิสตุ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ให้เพียงพอหลากหลาย และ ทันสมัยตรงกับความต้องการ ของผู้เรียน	3.36	0.74	ปานกลาง	4.60	0.56	มากที่สุด	0.367	1
5	การมีส่วนร่วมในการจัดทา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนการจัด การเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.38	0.97	ปานกลาง	4.55	0.50	มากที่สุด	0.344	2
6	การมีส่วนร่วมในการพิจารณา วิทยากรท้องถิ่น การนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนอย่างเหมาะสม	3.34	0.96	ปานกลาง	4.48	0.60	มาก	0.340	3
รวม		3.62	0.93	มาก	4.60	0.56	มากที่สุด	0.271	

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=3.89$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ สะอาดปลอดภัยมีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทไม่แออัด ($\bar{X}=3.77$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการพิจารณาวิทยากรท้องถิ่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.34$)

สภาพที่พึงประสงค์ของของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=4.70$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ สะอาดปลอดภัยมีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทไม่แออัด ($\bar{X}=4.69$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการพิจารณาวิทยากรท้องถิ่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.48$)

ความต้องการจำเป็นของของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมเท่ากับ 0.271 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ข้อที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอหลากหลาย และทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}}= 0.367$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ($PNI_{\text{modified}}= 0.344$) และข้อที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{\text{modified}}= 0.208$)

ตาราง 9 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้าน	ด้านการวัดผลและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI_{modified}	ลำดับ
1	การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยสอดคล้องกับนโยบาย	3.61	0.88	มาก	4.47	0.70	มาก	0.237	3

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้าน	ด้านการวัดผลและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
2	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.82	0.95	มาก	4.62	0.61	มากที่สุด	0.210	5
3	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน	3.79	0.96	มาก	4.69	0.53	มากที่สุด	0.236	4
4	การมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบประเมินผลของสถานศึกษา	3.38	0.97	ปานกลาง	4.41	0.64	มาก	0.304	1
5	การมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.49	0.91	ปานกลาง	4.45	0.69	มาก	0.275	2
รวม		3.59	0.91	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด	0.262	

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการมีส่วนร่วมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.82$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการ

วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของครู โดยเน้นประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน ($\bar{X}=3.79$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.38$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาขนาด เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนของครู โดยเน้นประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน ($\bar{X}=4.69$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละ รายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ($\bar{X}=4.62$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการ จัดทำเอกสารหลักฐาน การศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.41$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมเท่ากับ 0.263เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการ จำเป็นมากที่สุดคือมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบประเมินผล ของสถานศึกษา($PNI_{\text{modified}}= 0.304$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการประเมิน การเรียนรู้ที่หลากหลาย ($PNI_{\text{modified}}= 0.275$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}}= 0.210$)

ตาราง 10 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ
แบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้าน	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1	การมีส่วนร่วมในการนำผลการ ประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนมา เป็นตัวกำหนดขอบเขตการ วิจัยในชั้นเรียนของครู	3.28	0.97	ปานกลาง	4.26	0.63	มาก	0.297	1
2	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ มีงานวิจัยการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงาน วิชาการ ในภาพรวมของ สถานศึกษาปัญหาและความ ต้องการของสังคม ชุมชน และ ท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่	3.39	0.88	ปานกลาง	4.30	0.60	มาก	0.266	3
3	การมีส่วนร่วมให้คณะครูแต่ละ กลุ่มสาระการเรียนรู้และแต่ละ ชั้นเรียนร่วมกันวิเคราะห์แนว ทางการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน	3.85	0.91	มาก	4.50	0.51	มาก	0.169	4
4	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ ครูศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.63	0.95	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด	0.271	2
5	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาด้วย กระบวนการวิจัย	3.78	0.85	มาก	4.21	0.67	มาก	0.113	5
รวม		3.58	0.88	มาก	4.37	0.58	มาก	0.221	

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.58$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมให้คณะครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และแต่ละชั้นเรียนร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.85$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ($\bar{X}=3.78$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนมาเป็นตัวกำหนดขอบเขตการวิจัยในชั้นเรียนของครู ($\bar{X}=3.28$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.37$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.62$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมให้คณะครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และแต่ละชั้นเรียนร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.50$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ($\bar{X}=4.21$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมเท่ากับ 0.221 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนมาเป็นตัวกำหนดขอบเขตการวิจัยในชั้นเรียนของครู ($PNI_{\text{modified}}=0.297$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}}=0.271$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ($PNI_{\text{modified}}=0.113$)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 11 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้าน	ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1	การมีส่วนร่วมในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ	3.61	0.88	มาก	4.26	0.67	มาก	0.181	5
2	การมีส่วนร่วมให้มีระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา	3.38	0.90	ปานกลาง	4.32	0.68	มาก	0.279	2
3	การมีส่วนร่วมในการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.38	0.97	ปานกลาง	4.43	0.62	มาก	0.310	1
4	การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา	3.78	0.85	มาก	4.52	0.65	มากที่สุด	0.197	4
5	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมฝ่ายวิชาการ มีการจัดทำคู่มือการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ กระบวนการนิเทศและขั้นตอนการนิเทศเพื่อให้ครูได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการนิเทศการเรียนการสอน	3.40	0.97	ปานกลาง	4.24	0.63	มาก	0.248	3
รวม		3.51	0.91	มาก	4.36	0.65	มาก	0.242	

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.51$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X}=3.78$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ ($\bar{X}=3.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ การมีส่วนร่วมให้มีระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X}=3.38$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X}=4.52$) รองลงมาการมีส่วนร่วมในการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X}=4.43$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมฝ่ายวิชาการ มีการจัดทำคู่มือการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ กระบวนการนิเทศและขั้นตอนการนิเทศเพื่อให้ครูได้ศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการนิเทศการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.24$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการนิเทศการศึกษาโดยรวมเท่ากับ 0.242 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.310$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมให้ มีระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.279$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ ($PNI_{\text{modified}}=0.181$)

ตาราง 12 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบการ
 บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการแนะแนวการศึกษา

ด้าน	ด้านการแนะแนวการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กร เน้นแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	3.61	0.88	มาก	4.32	0.61	มาก	0.196	3
2	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลระบบการช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน	3.89	0.96	มาก	4.46	0.50	มาก	0.147	6
3	การส่งเสริมให้โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาในการแนะแนวที่หลากหลายได้	3.78	0.85	มาก	4.42	0.53	มาก	0.170	5
4	การมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.50	0.91	ปานกลาง	4.54	0.57	มากที่สุด	0.296	2

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้าน	ด้านการแนะแนวการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
5	การมีส่วนร่วมให้ฝ่ายวิชาการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ	3.92	0.77	มาก	4.63	0.53	มากที่สุด	0.180	4
6	การมีส่วนร่วมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับโรงเรียนอื่นหรือเครือข่ายแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษา	3.39	0.91	ปานกลาง	4.55	0.63	มากที่สุด	0.339	1
รวม		3.58	0.84	มาก	4.49	0.56	มาก	0.237	

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการแนะแนวการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมให้ฝ่ายวิชาการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ ($x = 3.92$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลระบบการช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.89$) และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับโรงเรียนอื่นหรือเครือข่ายแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 3.39$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการแนะแนวการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมให้ฝ่ายวิชาการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพตามที่

ตนเองมีความถนัดและสนใจ ($\bar{X}=4.63$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับโรงเรียนอื่นหรือเครือข่ายแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X}=4.55$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.32$)

ความต้องการจำเป็นของของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมเท่ากับ 0.237 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือการมีส่วนร่วมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับโรงเรียนอื่นหรือเครือข่ายแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษา ($PNI_{\text{modified}}= 0.339$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($PNI_{\text{modified}}= 0.296$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลระบบการช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน ($PNI_{\text{modified}}= 0.147$)

ตาราง 13 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้าน	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI_{modified}	ลำดับ
1	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)	3.24	0.99	ปานกลาง	4.43	0.57	มาก	0.365	1

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้าน	ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
2	การมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ตามระบบการ ประกันคุณภาพให้บรรลุตาม เป้าหมายความสำเร็จของ สถานศึกษา	3.67	0.94	มาก	4.29	0.79	มาก	0.170	6
3	การมีส่วนร่วมในการกำหนด กรอบแนวทาง และรูปแบบ การประเมินคุณภาพภายใน	3.48	0.92	ปานกลาง	4.22	0.63	มาก	0.213	4
4	การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการพัฒนา ตามแผน และติดตามตรวจสอบและ รายงานคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา	3.82	0.95	มากที่สุด	4.48	0.63	มาก	0.174	5
5	การมีส่วนร่วมในการนำผลการ ประเมินคุณภาพภายในเพื่อ ปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.54	0.97	มาก	4.58	0.50	มากที่สุด	0.295	2
6	การมีส่วนร่วมในการรายงาน คุณภาพการศึกษาระบุ ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และจัดทำรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) สรุปรายงานประจำปี และเผยแพร่ต่อสาธารณชน	3.70	0.98	มากที่สุด	4.62	0.49	มากที่สุด	0.247	3
รวม		3.58	0.96	มาก	4.43	0.60	มาก	0.225	

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตามตรวจสอบและรายงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.82$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษาระดับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) สรุปรายงานประจำปีและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ($\bar{X}=3.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา(แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์) ($\bar{X}=3.24$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษาระดับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) สรุปรายงานประจำปีและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ($\bar{X}=4.62$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ส่วนร่วมในการกำหนดกรอบแนวทาง และรูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{X}=4.22$)

ความต้องการจำเป็นของของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมเท่ากับ 0.225 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์) ($PNI_{\text{modified}}=0.365$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{\text{modified}}=0.295$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.165$)

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ตอนที่ 1 การศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คนหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 3 คนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง โดยนำผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ โดยสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่

โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น (สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้วยนวัตกรรม “SIAO MODEL” ด้านการประกันคุณภาพ ประจำปีการศึกษา 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (ชนะเลิศ อันดับ 1)

โรงเรียนเขาสวนกวางวิทยานุกูล อำเภอกวนน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น (สถานศึกษาขนาดกลาง) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้วยนวัตกรรม “SIAO MODEL” ด้านการพัฒนาผู้เรียน ประจำปีการศึกษา 2561 (ระดับดีเด่น) และมีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559-2561 (อันดับ11) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

โรงเรียนพัญญพัฒน์ศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น(สถานศึกษาขนาดเล็ก) เป็นสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559-2561 (อันดับที่ 1) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผู้วิจัยขอเสนอผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มจากการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักสูตรที่มาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการประเมินหลักสูตร การกำหนดผลการเรียนรู้ผนวกกับความต้องการของชุมชน แล้วจึงจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้หลักสูตรต้องเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานอกจากนั้น ต้องมีการประเมินการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ให้ครูผู้สอนศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางอย่างละเอียด วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยอิงมาตรฐานและตัวชี้วัด จากหลักสูตรแกนกลางฯ โดยคำนึงถึงผู้เรียนรวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางฯ...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 1, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ควรมีการศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางฯ แต่งตั้ง คณะทำงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด เพื่อจัดทำหลักสูตรสาระ การเรียนรู้แต่ละสาระการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน ออกแบบ หน่วยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างชัดเจน มีการประเมินการใช้หลักสูตรอย่าง สม่าเสมอ...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ คนที่ 1, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ให้ความเห็นชอบตามที่สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ข้อมูล ต่างๆในด้านของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนจะนำเสนอและจัดทำให้สอดคล้องโดยยึด หลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา คนที่ 1, 2563 : การสัมภาษณ์)

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูควรเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ ซึ่งครูอาจสอบถามนักเรียนถึงความต้องการหรือ ความสนใจของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการ เรียนรู้ทุกขั้นตอน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งต้องคำนึงถึงความ แตกต่างของผู้เรียน

“...การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ครูต้องเข้าใจและศึกษาหลักสูตร การ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน รวมถึงใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม โดยครู ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม เช่น การสร้างข้อตกลงร่วมกันในการทำงานของนักเรียน นอกจากนั้นครูควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและความต้องการของ ผู้เรียนโดยสอดคล้องกับความรู้ที่ทันสมัยรวมถึงคุณธรรมจริยธรรม...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 2, 2563: การสัมภาษณ์)

“...การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ครูต้องคำนึงถึงมาตรฐาน ตัวชี้วัด
สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นครูต้องออกแบบกิจกรรมการ
เรียนรู้ที่หลากหลาย จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ สามารถปรับใช้ได้เหมาะสมกับบทเรียนและผู้เรียน
ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการ
เรียนรู้...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ คนที่ 2, 2563 : การ สัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการรายงานการจัดกิจกรรมและสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน
เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายส่วนครูผู้สอนรับรู้ปัญหาเรื่อง
การเรียน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขนำมาพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยมีกลุ่มงานวิชาการเป็น
หลัก.....”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา คนที่ 3, 2563 : การสัมภาษณ์)

3. การวัดผลและประเมินผล

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่าการวัดผลและประเมินผล ครูอาจประเมินผลเองโดย
ใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง หรืออาจให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ
ประเมินผลด้วยก็ได้ ซึ่งสามารถกระทำได้ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนแล้วนำผลการ
ประเมินนั้นมาใช้เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการออกแบบการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
โดยเน้นผลที่เกิดกับผู้เรียนมากที่สุด ดังตัวอย่างการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การวัดผลและประเมินผลมอบหมายงานให้ครูรับผิดชอบ โดยจัดทำ
แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชา และสอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษาสาระการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 3, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนจัดการอบรมให้ความรู้บุคลากรที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ใน
เรื่องงานวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และมีการนิเทศติดตาม การวัดประเมินผลและ
เทียบโอนผลการเรียน...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ คนที่ 3, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการกำหนดวางแผนค่าผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ ค่าผลทดสอบระดับชาติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีการวัดและประเมินผลเพื่อสร้างความเข้าใจถึงทิศทางในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน...”

(ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา คนที่ 3, 2563 : การสัมภาษณ์)

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

“...ส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน หรือกรณีศึกษา (Case study) อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง แล้วนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และมีการกำกับ ติดตามให้ครูจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อวิเคราะห์และประเมินตนเองทุกภาคเรียน...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 1, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ฝ่ายวิชาการให้การสนับสนุนในการทำวิจัยชั้นเรียน โดยมีการให้ข้อมูลความรู้ แจกเอกสารด้านการวิจัย ส่งเสริมการทำวิจัยอย่างง่าย และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่เสมอ รวมทั้งการกำกับติดตามให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนให้สำเร็จตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ คนที่ 1, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนกำหนดนโยบายและมีแนวทางการกระตุ้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาผู้เรียนและนำมาพัฒนาเป็นสื่อนวัตกรรมที่สามารถนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา คนที่ 1, 2563 : การสัมภาษณ์)

5. การนิเทศการศึกษา

“...สถานศึกษามีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อรับทราบนโยบายการพัฒนาระบบนิเทศ และกระบวนการนิเทศงานวิชาการด้านการเรียนการสอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 2, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษามีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ คนที่ 2, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงนั้นครูควร
กระทำควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน โดยครูจะต้องประเมินผู้เรียนจากการสังเกตพฤติกรรม
การแสดงออก การลงมือปฏิบัติจริงและการเกิดองค์ความรู้ต่างๆ รวมถึงการสามารถนำองค์ความรู้ที่มี
อยู่มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา คนที่ 2, 2563 : การสัมภาษณ์)

6. การแนะแนวการศึกษา

“...มีการจัดทำแผนและการติดตามผลการแนะแนวการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
และการดำเนินการแนะแนวการศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่ระดับ
ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบาย ลงไปสู่การปฏิบัติโดยครูประจำชั้น ครูผู้สอน รวมถึงผู้ปกครองและ
ตัวนักเรียนเอง...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 3, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ในการแนะ
แนวการศึกษา และมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ คนที่ 3, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการกำหนดแผน เป้าหมายการแนะแนว และระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน โดยขอความร่วมมือกับครูทุกคนรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา คนที่ 3, 2563 : การสัมภาษณ์)

7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

“...สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะดำเนินงานการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการประชุมปรึกษาหารือ การติดตามและตรวจสอบการพัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินภายนอก...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา คนที่ 1, 2563 : การสัมภาษณ์)

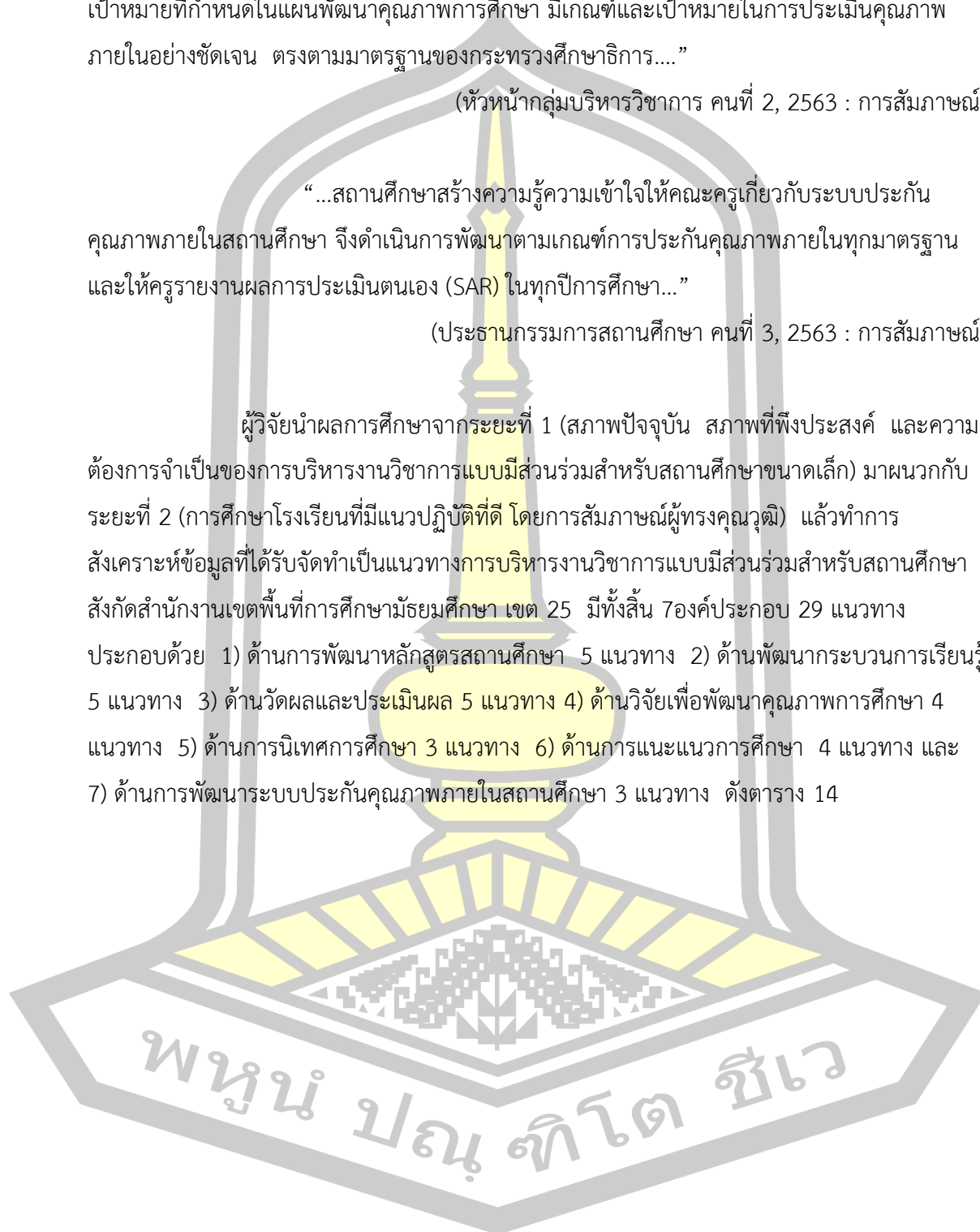
“...ฝ่ายวิชาการโรงเรียนมีการรายงานคุณภาพการศึกษาระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีเกณฑ์และเป้าหมายในการประเมินคุณภาพภายในอย่างชัดเจน ตรงตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ คนที่ 2, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะครูเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงดำเนินการพัฒนาตามเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในทุกมาตรฐาน และให้ครูรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ในทุกปีการศึกษา...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา คนที่ 3, 2563 : การสัมภาษณ์)

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก) มาผนวกกับระยะที่ 2 (การศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ) แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจัดทำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีทั้งสิ้น 7องค์ประกอบ 29 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5 แนวทาง 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5 แนวทาง 3) ด้านวัดผลและประเมินผล 5 แนวทาง 4) ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4 แนวทาง 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 3 แนวทาง 6) ด้านการแนะแนวการศึกษา 4 แนวทาง และ 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 แนวทาง ดังตาราง 14

ตาราง 14 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
1. การสร้างและพัฒนา หลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน 2. การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร พร้อมกำหนดปฏิทินการ ดำเนินงานอย่างชัดเจน 3. การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4. การบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ 5. นำหลักสูตรสถานศึกษาของปีการศึกษาที่ผ่านมาประเมินหลักสูตรแล้ว นำมาวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน ด้วยการ SWOT และเทคนิคการ ระดมความคิดจากคณะกรรมการหลักสูตรจึงปรับปรุงหลักสูตรตาม คณะกรรมการเสนอแนะ
2. การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูผู้สอนศึกษารูปแบบ เทคนิค และวิธีการจัดการเรียนรู้ประเภท ต่าง ๆ ที่ทันสมัย 2. การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนากระบวนการ เรียนการสอนอย่างเหมาะสม และจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย 3. การเชื่อมโยงห้องเรียนให้มีองค์ความรู้ในห้องและนอกห้องเรียนสู่องค์ ความรู้ที่เป็นสากลโดยใช้สื่อที่จัดทำขึ้นเองและสื่อออนไลน์ 4. การสร้างและพัฒนานวัตกรรมและกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับ องค์ความรู้และสนุกสนานกับการเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ
3. การวัดผลและ ประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐาน 2. ครูผู้สอนออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ 3. การออกแบบเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลที่หลากหลายโดยได้รับ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 14 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
	4. การนำผลการวัดผลและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนา 5. สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานวัดผลและ ประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
4. การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	1. การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย กับสถานศึกษาอื่น โดยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) 2. สร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง ภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาและส่วนกลาง 3. การนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา 4. กำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบวิจัยและพัฒนา พร้อมทั้งศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษา 5. วิเคราะห์วิจัยและการนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา	1. สถานศึกษามีการวางแผนการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และ การเรียนการสอนภายในสถานศึกษาอย่างขั้นตอนและเป็นระบบ 2. การประเมินผลการนิเทศด้วยเครื่องมือนิเทศที่มีคุณภาพ การจัดการ ระบบ และกระบวนการนิเทศของสถานศึกษา 3. การประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาในกระบวนการนิเทศงาน วิชาการของสถานศึกษา
6. การแนะแนวการศึกษา	1. สถานศึกษามีการให้บริการทางการแนะแนวครบทุกด้านและมีการ จัดกิจกรรมต่างๆให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 2. สถานศึกษามีการประสานงานกับวิทยากร และสถาบันการศึกษา ภายนอกเข้ามาให้การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ 3. สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผล และนำผลมาปรับปรุง พัฒนากระบวนการแนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง

ตาราง 14 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
	4. การแนะนำจะได้ผลที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากความร่วมมือ และความสมัครใจจากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา รวมถึงผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
7. การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	1. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา พร้อมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2. การติดตามและตรวจสอบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 3. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ของสำนักงานรับรองคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หรือ สมศ.

ตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

จากแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน
ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 15 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.85	0.25	มากที่สุด	4.76	0.31	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.96	0.09	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด
ด้านที่ 3 การวัดผลและประเมินผล	4.96	0.09	มากที่สุด	4.76	0.40	มากที่สุด
ด้านที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.95	0.11	มากที่สุด	4.45	0.71	มาก
ด้านที่ 5 การนิเทศการศึกษา	4.87	0.30	มากที่สุด	4.67	0.63	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 6 การแนะแนวการศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.85	0.34	มากที่สุด
ด้านที่ 7 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.87	0.18	มากที่สุด	4.67	0.60	มากที่สุด
รวม	4.92	0.15	มากที่สุด	4.71	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}=5.00$) รองลงมามีเท่ากัน 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}=4.96$) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.95$) ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 4.87$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.85$)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา คือด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.84$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 4.76$) ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 4.67$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.67$)

ตาราง 16 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ด้าน
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตร สถานศึกษาให้สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียนและ บริบทโลกที่เปลี่ยนแปลง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2	การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร พร้อม กำหนดปฏิทินการดำเนินงานอย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระวิชาต่างๆให้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4	การบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5	นำหลักสูตรสถานศึกษาของปีการศึกษาที่ผ่านมา มาประเมินหลักสูตรแล้วนำมาวิเคราะห์จุดแข็งและ จุดอ่อน ด้วยการ SWOT และเทคนิคการระดม ความคิดจากคณะกรรมการหลักสูตรจึงปรับปรุง หลักสูตรตามคณะกรรมการหลักสูตรเสนอแนะ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มากที่สุด
รวม		4.85	0.25	มากที่สุด	4.76	0.31	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 17 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ครูผู้สอนศึกษารูปแบบ เทคนิค และวิธีการจัดการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ที่ทันสมัย	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2	การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	การเชื่อมโยงห้องเรียนให้มียังค์ความรู้ในห้องและนอกห้องเรียนสู่องค์ความรู้ที่เป็นสากลโดยใช้สื่อที่จัดทำขึ้นเองและสื่อการสอนออนไลน์	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4	การสร้างและพัฒนานวัตกรรมและกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้และสนุกสนานกับการเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5	การจัดทำสารสนเทศเพื่อศึกษาพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
รวม		4.96	0.09	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 18 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการ
วัดผลและประเมินผล

ข้อ	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษามีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล ที่ได้มาตรฐาน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2	ครูผู้สอนออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพ จริงโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	ออกแบบเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลที่ หลากหลายโดยได้รับการตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4	การนำผลการวัดผลและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อ ปรับปรุงพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม		4.96	0.09	มากที่สุด	4.76	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 18 ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ
สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดผลและ
ประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวัดผลและประเมินผล
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ใน
ระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 19 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้าน
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อ	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย กับสถานศึกษาอื่น โดยกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC)	4.80	0.45	มากที่สุด	4.20	0.84	มาก
2	สร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัย กระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่าง โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาและส่วนกลาง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
3	การนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4	กำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ใน รูปแบบวิจัยและพัฒนา พร้อมทั้งศึกษาและสร้าง ความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์วิจัยและ การนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มาก
รวม		4.95	0.11	มากที่สุด	4.45	0.71	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25ด้านการวิจัย
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ
สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการวิจัยเพื่อ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ

ตาราง 20 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้าน
การนิเทศการศึกษา

ข้อ	ด้านการนิเทศการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษามีการวางแผนการจัดระบบการนิเทศงาน วิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา อย่างขั้นตอนและเป็นระบบ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2	การประเมินผลการนิเทศด้วยเครื่องมือนิเทศที่มี คุณภาพ การจัดการระบบ และกระบวนการนิเทศ ของสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3	การประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาใน กระบวนการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
	รวม	4.87	0.30	มากที่สุด	4.67	0.63	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการนิเทศ
การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ
สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการนิเทศ
การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 21 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้าน
การแนะแนวการศึกษา

ข้อ	ด้านการแนะแนวการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษามีการให้บริการทางการแนะแนวครบทุกด้านและมีการจัดกิจกรรมต่างๆให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการประสานงานกับวิทยากร และสถาบันการศึกษาภายนอกเข้ามาให้การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการแนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4	การแนะแนวจะได้ผลที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากความร่วมมือและความสนใจจากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา รวมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.85	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการแนะแนวการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการแนะแนวการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 22 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้าน
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการแนะแนวการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพร้อมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2	การติดตามและตรวจสอบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3	การกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หรือ สมศ.	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
	รวม	4.87	0.18	มากที่สุด	4.67	0.60	มากที่สุด

จากตาราง 22 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อและอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research Design) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำเสนอการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 4 ด้านการแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 6 ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและลำดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ 29 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการแนะแนวทางการศึกษาและ 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมา มีค่าเท่ากัน 2 ด้านคือ ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเท่ากัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการมาเป็นอันดับแรก จึงทำให้ผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ประภาศิริ คุณาคำ (2558) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีกระบวนการพัฒนา 6 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและกำหนดประเด็นในการพัฒนา (2) สร้างทีมงานและพัฒนาศักยภาพทีมงาน (3) การวางแผนแบบมีส่วนร่วม (4) ดำเนินงานตามแผนและปรับปรุงพัฒนา (5) การประเมินผลและสรุป (6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ผลการประเมินความสอดคล้องของกระบวนการพัฒนาและกิจกรรมการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิโรบล วรรณธนะ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรก่อนที่จะ

นำไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดพร อูระงาม (2560) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความต้องการและความคาดหวังในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 ที่กำหนดให้มีกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษามากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับประภาศิริ คุณาคำ (2558) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีกระบวนการพัฒนา 6 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและกำหนดประเด็นในการพัฒนา (2) สร้างทีมงานและพัฒนาศักยภาพทีมงาน (3) การวางแผนแบบมีส่วนร่วม (4) ดำเนินงานตามแผนและปรับปรุง

พัฒนา (5) การประเมินผลและสรุป (6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ผลการประเมินความสอดคล้องของกระบวนการพัฒนาและกิจกรรมการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์อยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ ปะนามะเก (2558) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ได้แก่การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา งานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การดำเนินการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายผู้บริหารและคณะครูมีการทำวิจัยอย่างน้อยปีละ 1 เรื่องและมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาอยู่เสมอมีการนิเทศภายในโดยผู้บริหารและคณะครูอย่างสม่ำเสมอมีการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบใช้กระบวนการ PdcA ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณิรัตน์ อภิวัฒน์วรรณ (2559) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่าสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิธา เกษมราษฎร์ (2559) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ กตัญญูตา เจริญถนอม (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่าสภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการสอนและเทคโนโลยี ด้านการดำเนินงานธุรการของการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล การสอน และด้านการเตรียมการจัดการสอนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิโรบล วรณธนะ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ สุนทร (2560) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล การศึกษา และรองลงมาคือด้านการนิเทศภายใน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ที่ตั้ง และผลการทดสอบระดับชาติ พบว่า มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขจากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารไม่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร ขาดความร่วมมือกันของครู

ในแต่ละรายวิชาในการบูรณาการ แนวทางการแก้ไขปัญหามา เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดเรียนการสอน จัดให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและสร้างความเข้าใจกับตัวหลักสูตรให้ไปในแนวทางเดียวกันเพื่อจะบรรลุเป้าหมายการบูรณาการผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และรับฟังความคิดเห็นจากครูและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดพร อูระงาม (2560) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันการจัดกระบวนการเรียนรู้จะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนเพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของประภาศิริ คุณาค่า (2558) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีกระบวนการพัฒนา 6 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและกำหนดประเด็นในการพัฒนา (2) สร้างทีมงานและพัฒนาศักยภาพทีมงาน (3) การวางแผนแบบมีส่วนร่วม (4) ดำเนินงานตามแผนและปรับปรุงพัฒนา (5) การประเมินผลและสรุป (6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ผลการประเมินความสอดคล้องของกระบวนการพัฒนาและกิจกรรมการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบ

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความเหมาะสมความเป็นไปได้และประโยชน์อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พัทรินทร์ โคตรสมบัติ (2558) ที่ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ศรีลาภักย์ (2559) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบของการ แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม (2560) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผลการวิจัยปรากฏว่า

- 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการ มีความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพพึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กตัญญูตา เจริญถนอม (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่าสภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการ ดำเนินการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการสอนและเทคโนโลยี ด้านการดำเนินงานธุรการของการ จัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลการสอน และด้านการเตรียมการจัดการสอน

2. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ความเหมาะสมของ แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมา มีเท่ากัน 2 ด้านคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผลด้าน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเท่ากัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ส่วนความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน

ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านแนะแนวการศึกษา รองลงมา คือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเท่ากัน ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีค่าเท่ากันและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มาผนวกกับระยะที่ 2 (การศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจัดทำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการสร้างแนวทางมีการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา และการสร้างแนวทางซึ่งเป็นไปตามกระบวนการวิจัย อีกทั้งกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่จะได้มาซึ่งแนวทางที่สมบูรณ์ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และความสามารถในด้านการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หัน เวียงนนท์ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งมีความเป็นประโยชน์มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านด้านความเหมาะสมผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย ไทยกรรม (2558) ที่ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่ารูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด และกระบวนการบริหารงานวิชาการมีประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางการจัดการงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ วิริยะ (2558) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งรายด้านและภาพรวม เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไป

ได้ และด้านความเหมาะสม ตามลำดับและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม (2560) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัย ปรากฏว่า

- 1) องค์กรประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการ มีความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพพึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อาจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการพัฒนารวมถึงแสวงหานวัตกรรมสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ควรส่งเสริมการนำแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ไปปรับใช้ในสถานศึกษาให้สอดคล้องตามบริบทและสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นการพัฒนาด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนควรตระหนักและให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมมีการกำหนดและวางแผนนโยบายตลอดจนดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และเน้นการบริหารแบบบูรณาการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัตัญญดา เจริญถนอม. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- กมลรัตน์ แก่นจันทร์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : พัฒนา คุณภาพวิชาการ (พว.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัมพล ชันทะวงษ์. (2555). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสหวิทยาเขตปราสาทพญา ไผ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้*. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- กาญจนา ศรีลาภักย์. (2559). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา ศรีลาภักย์. (2559). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). *การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจริญ ภัคดีวานิช. (2546). *วุฒิสภาพกับการกลั่นกรองกฎหมาย*. กรุงเทพฯ : เดือนตุลาคม.

ซีโรบล วรรณธนะ. (2562). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชุมศักดิ์ อินทรรักษา. (2551). *การบริหารงานวิชาการ*. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ทรงสิทธิ์ ยืนชีวิต. (2544). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทศพร ผลทวีกุล. (2551). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทิตนา แคมณี. (2545). *ระบบการออกแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตนา แคมณี. (2549). *การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโมเดลชิปปา*. กรุงเทพฯ : โอเคียนส์โตร์.

ธนากร ทองทิพย์. (2555). *สภาพปัจจุบันและแนวทางการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดบ้านลำนวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ธรรมรส โชติคุณุช. (2536). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นิพนธ์ กีนาวงศ์. (2544). *หลักการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก : ภาควิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- บวรศักดิ์อุวรรณโณ. (2544). *การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2552). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุษยพรรณ พันอะนันท์. (2558). *แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เบญจมาศ เจริญสุข. (2556). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประภาศิริ คุณาคำ. (2558). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเวศ วะสี. (2544). *ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปาริชาติ สุนทร. (2560). *การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2543). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ปิยะลักษณ์ มณีศรี (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงศธร พหรมเทศ. (2550). *บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในอำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- พัชรินทร์ โครตสมบัติ. (2558). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชานถ เพชรนาชม. (2554). *ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิสนุ พงศรี. (2550). *การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : เทียมผ้าการพิมพ์.
- พลศักดิ์หลักรัตน์. (2549). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านข้าวแค้น อำเภอสรีเมืองใหญ่จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม. (2560). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และพรรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). *การบริหารสังคม ศาสตร์แห่งศตวรรษ เพื่อสังคมไทยและสังคมโลก*. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2543). *การนิเทศการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มณีนรัตน์ อภิวัฒน์วรรณ. (2559). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มนสิการ แดขุนทด. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ : บู้คพอยท์.

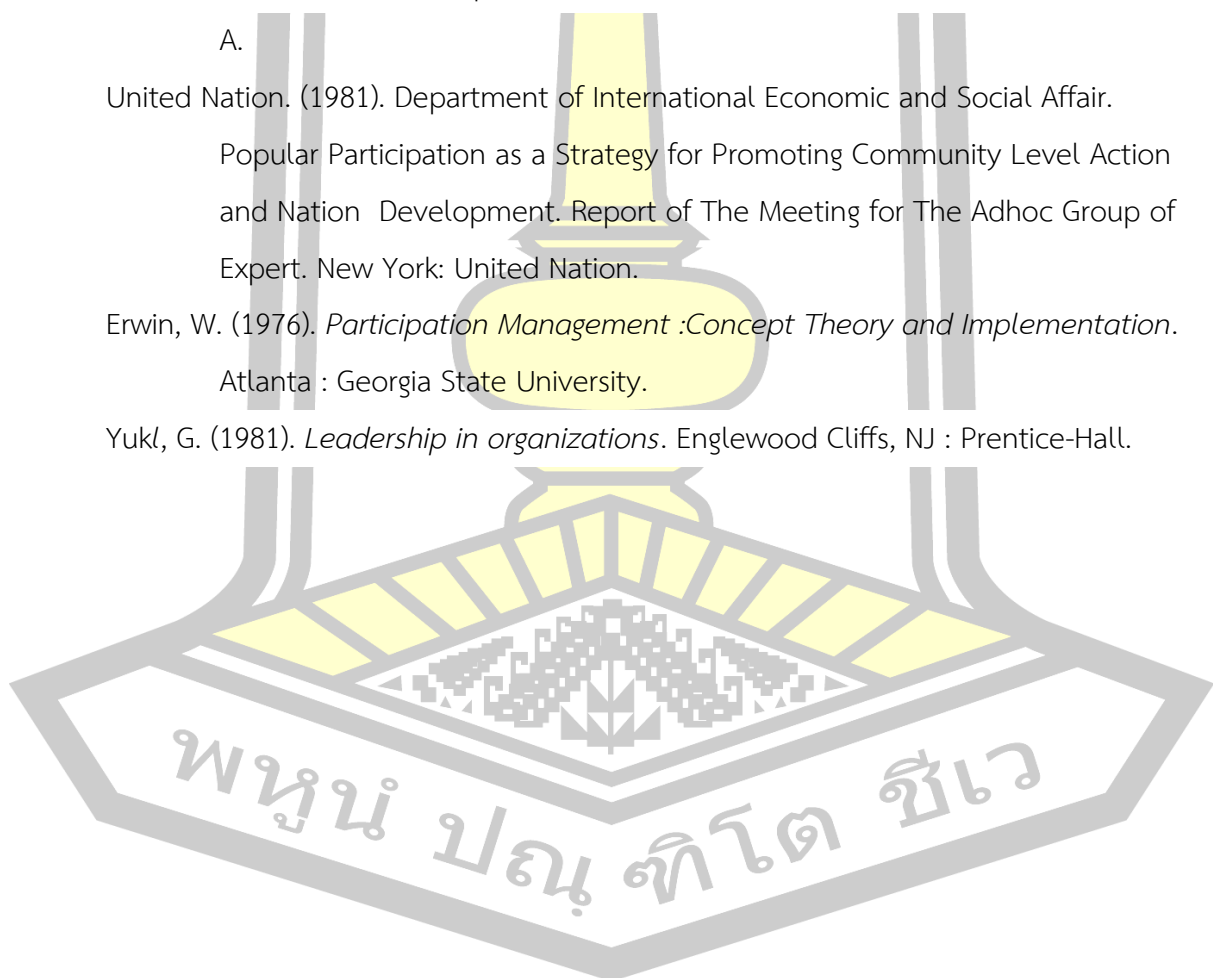
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุ่งนภา แซ่ส้อ. (2552). *การศึกษาค้นคว้าความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบลในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุจิรี ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). *การเขียนแผนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2543). *การแนะแนวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ลินดา ชุมภูศรี. (2557). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วัชรินทร์ ปะนามะเก. (2558). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัฒนา มีพร้อม. (2554). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านตลาดพัฒนาอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2551). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน*. ขอนแก่น : ศิริภัณฑ์.
- สมภพ อาจชนะศึก. (2542). *รายงานการวิจัยการยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาระบบราชการของบุคลากรภาครัฐ :กรณีศึกษาในกรมการบริหารโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไปภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2546). *มาตรฐานงานแนะแนว*. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). *แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : ศรุสภาลาดพร้าว.

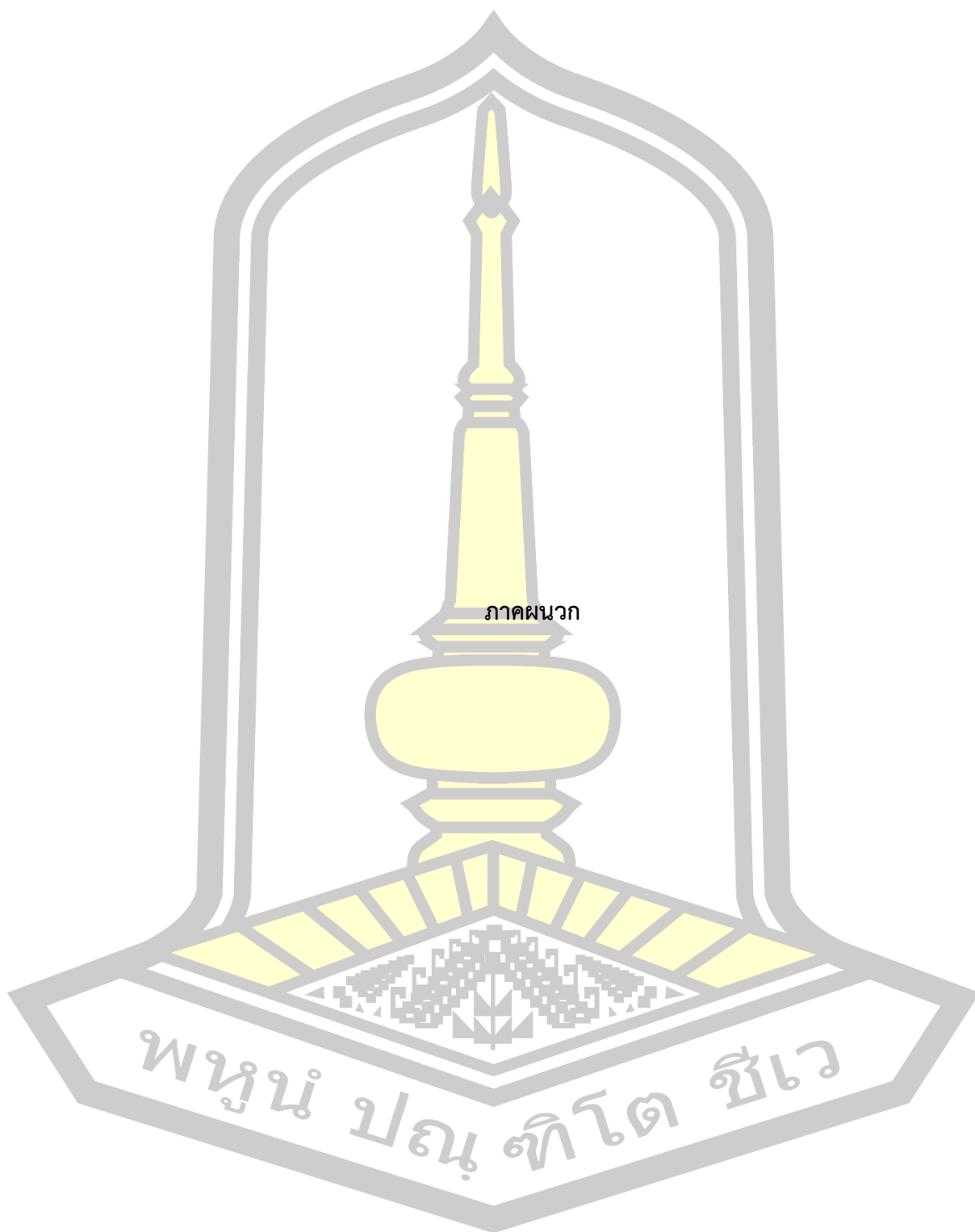
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). คู่มือปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธรศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินคุณภาพการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- สุกัญ เทียนทอง. (2546). การวิจัยในชั้นเรียนแบบหน้าเดียว. วารสารวิชาการ, 6(6), 29-30.
- สุชาติ วิริยะ (2558). การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- สุทธิรา เกษมราษฎร์. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมา สามเพชรเจริญ. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดเทศบาลนครนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวรรณ แยมเขื่อน. (2550). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กตามทรรศนะของครูและ ผู้ปกครองในจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัยมูลคำ. (2545). 21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2537). ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารการศึกษา ประมวลชุดวิชาสัมมนาปัญหาแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- हररषषष ढलवलषषष. (2547). ปฐมवलषषหลักสุตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเอสพรีนตล้งเฮ้าส์.

- หวน พิณรุฬห์. (2549). *การบริหารการศึกษา : นักบริหารมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อคิน รพีพัฒน์. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษา นโยบาย สาธารณสุข.
- อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์. (2556). *สภาพปัญหาสภาพการปฏิบัติและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัครพร อูระงาม. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุทัย ไทยกรณ์. (2558). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนากทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- อุทัย ไทยกรณ์. (2558). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ และสุวรรณ มงคลรุ่งเรือง. (2545). *การพัฒนาดัชนีสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- American Association of School Administrators, (1955). *Staff Relations in School Administration*. 3rd ed. Arlington, Va : The Association.
- Argyris, C. (1957). *Personality and Organization the Conflict between System and the Individual*. New York : Harper & Row.
- Baksh, A.M. (1995). *The Relationship Between Participative Management and Job Attitudes*. *Dissertation Abstracts International*, 56, 351-A.

- Basamh, S.A. (2003). Principal' and Teachers' Attitudes Toward Implementing Cooperative Learning Methods at Girl' Private Middle Schools in Jeddah, Saudi Arabia. *Dissertation Abstracts International*, 64(1), 30-A
- Brophy, G.M. (1988). A Study of The Process Used by Academic Affairs Administrators at Participating Institutions of Higher Education to Select Instructional Technology Tools For Faculty Use in Instruction in Undergraduate Classes. *Dissertation Abstract International*, 67(03), 171-A.
- Campbell, D.T. (1958). Common fate, similarity, and other indices of the status of aggregates of persons as social entities. *Behavioral Science*, 3, 14–25.
- Cohen , J.M. and N.T. Uphoff. (1981). *Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Ithaca, NY: Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.
- Cohen, J.M. and N.T. Uphoff. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York :Richard D. Irwin.
- Elliott, D.C. (1994). Collaborative, decentralized management and perceptions of quality schooling outcome. *Dissertation Abstracts international*, 52(10), 125.
- Erwin, W. (1976). *Participation Management : Concept Theory and Implementation*. Atlanta Ga : Georgia State University.
- Gold, S.E. (2000). Community Organizing at a Neighborhood High School : Promises and Dilemmas in Building Parent-Educator Partnership and Collaboration. *Dissertation Abstracts International*, 60(7), 295-A, January.
- Gulick, L. and L. Urwick. (1937). *Papers on the Science of Administration*. New York : Institute of Public Administration.
- Henri, F. (1916). *General and industrial management*. London : Sir Isaac Pitman and Son.
- Huntington, S. and N. Nelson. (1975). *No easy choice: political participation in developing countries*. New York: Harvard University Press.
- Husby, V.R. (2003). Teachers' Perspectives on a Self-directed Staff Development Program Based Upon Principles of Action Research. *Dissertation Abstracts International*, 63(8), 1203-A.

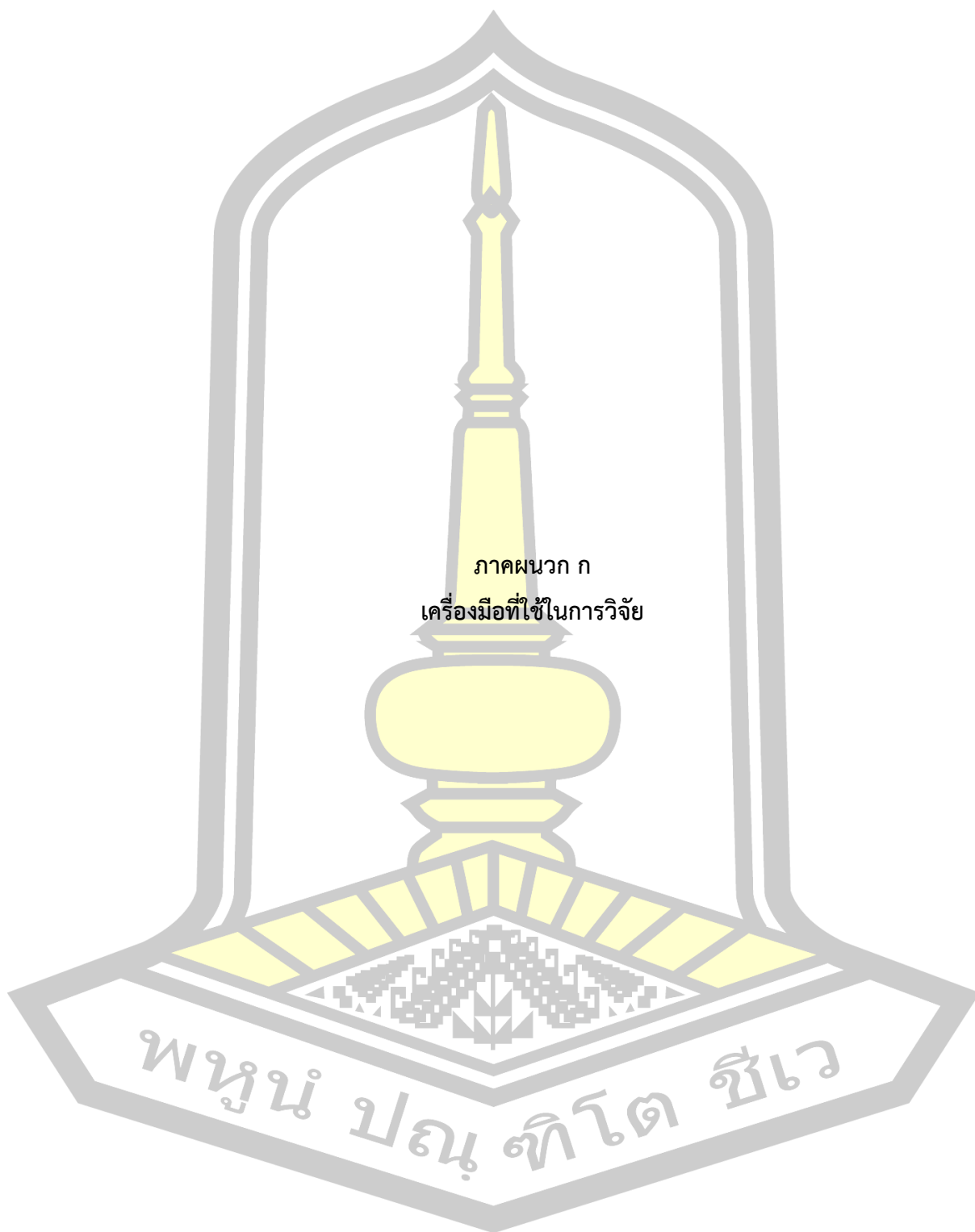
- ikert, R. (1967). *New Patterns of Management*. New York : McGraw-Hill.
- McClelland, D.C. (1961). *The Achieving Society*. New York : D. Van Nostrand Company.
- Newman, W.H. (1950). *Administrative Action*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall.
- Russell, F.S. (1957). On a new medusa, *Krappella dubia*, n. g., n. sp. *Journal of the Marine Biological Association of the U. K.*, 36, 445-447.
- Sashkin, M.A. (1982). *Manager's Guide to Participative Management*. New York : AMA. Membership Publications Division.
- Seybold, J.A. (2005). An Examination of the Evidence that Teachers use to Assess Student Learning and Make Decisions about Their Teaching Practices : Connecting Teacher and Student Learning Through Inquiry-Based Professional Development. *Dissertation Abstracts International*, 65(11), 4072-A.
- United Nation. (1981). Department of International Economic and Social Affair. Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development. Report of The Meeting for The Adhoc Group of Expert. New York: United Nation.
- Erwin, W. (1976). *Participation Management :Concept Theory and Implementation*. Atlanta : Georgia State University.
- Yukl, G. (1981). *Leadership in organizations*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall.

ภาคผนวก

พหุณํ ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุจน์ ปณฺ ทิโต สีเว

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม
 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมี
 ส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
 เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

	ข้อความ	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1	การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ				
2	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม				
3	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนา นักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข				
4	การมีส่วนร่วมในการจัดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของ สถานศึกษาเพื่อนำไปจัดรายวิชาพื้นฐานหรือ รายวิชาเพิ่มเติม				
5	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม				
6	การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการพัฒนาหรือ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา				
7	การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร สถานศึกษา				

	ข้อคำถาม	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
8	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา				
9	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา				
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
10	การมีส่วนในการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
11	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน โดยการจากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง				
12	การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ สะอาดปลอดภัยมีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทไม่แออัด				
13	การมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอหลากหลาย และทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้เรียน				
14	การมีส่วนร่วมในการจัดหาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย				
15	การมีส่วนร่วมในการพิจารณาวิทยากรท้องถิ่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม				

	ข้อความ	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ด้านการวัดผลและประเมินผล				
16	การมีส่วนร่วมในการกำหนด ระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยสอดคล้องกับนโยบาย				
17	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้เรียนรู้แผนการจัดการการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
18	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน				
19	การมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบประเมินผลของสถานศึกษา				
20	การมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลาย				
	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา				
21	การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนมาเป็นตัวกำหนดขอบเขตการวิจัยในชั้นเรียนของครู				
22	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีงานวิจัยการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษาปัญหาและความต้องการของสังคมชุมชนและท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่				

	ข้อคำถาม	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
23	การมีส่วนร่วมให้คณะครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และแต่ละชั้นเรียนร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน				
24	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้				
25	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย				
ด้านการนิเทศการศึกษา					
26	การมีส่วนร่วมในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ				
27	การมีส่วนร่วมให้มีระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา				
28	การมีส่วนร่วมในการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา				
29	การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา				
30	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมฝ่ายวิชาการมีการจัดทำคู่มือการนิเทศเทคนิคการนิเทศ กระบวนการนิเทศและขั้นตอนการนิเทศเพื่อให้ครูได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการนิเทศการเรียนการสอน				

	ข้อความ	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ด้านการแนะแนวการศึกษา				
31	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน				
32	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลระบบการช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน				
33	การส่งเสริมให้โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาในการแนะแนวที่หลากหลายได้				
34	การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
35	การมีส่วนร่วมให้ฝ่ายวิชาการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้านมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตมีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ				
36	การมีส่วนร่วมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับโรงเรียนอื่นหรือเครือข่ายแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษา				
	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา				
37	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)				

	ข้อความ	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
38	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา				
39	การมีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบแนวทางและรูปแบบการประเมินคุณภาพภายใน				
40	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตามตรวจสอบและรายงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา				
41	การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง				
42	การมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษาระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) สรุปรายงานประจำปี และเผยแพร่ต่อสาธารณชน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

พูน ปณ ทิโต ชีเว

รหัสแบบสอบถาม

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ คำตอบของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัย ซึ่งจะนำไปใช้เพื่อสรุปผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่ได้แยกวิเคราะห์เป็นรายโรงเรียน ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและสมบูรณ์จะช่วยให้ผลการวิจัยดำเนินไปด้วยความถูกต้อง และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเกิดคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ
4. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ว่าท่านได้ตอบแบบประเมินครบถ้วนหรือไม่ แบบประเมินที่ตอบครบถ้วนทุกข้อเท่านั้น จึงจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ได้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางนิภาพร พิณจมนตรี

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 0956549439

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

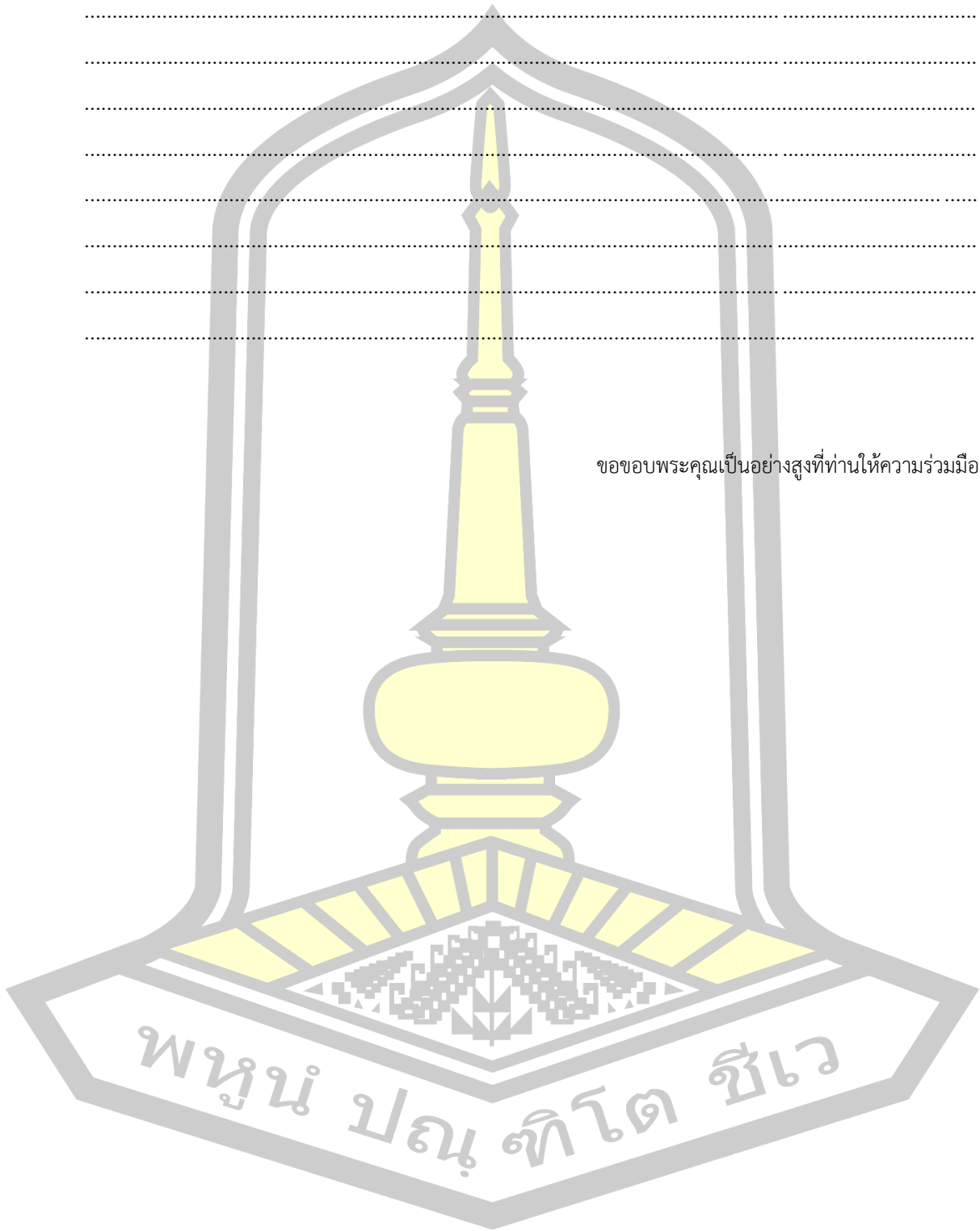
1. ตำแหน่งหน้าที่ที่ท่านปฏิบัติงาน
 - () ผู้บริหารสถานศึกษา
 - () ครู
 - () คณะกรรมการสถานศึกษา
2. ระดับการศึกษา
 - () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - () น้อยกว่า 5 ปี
 - () 5 – 10 ปี
 - () มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบประเมินเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25
2. โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์” แต่ละข้อคำถาม ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้
 - 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ใช้กับกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงาน วิชาการ แบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ สำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

2. ผู้ให้สัมภาษณ์นี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และประธาน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ขอความกรุณาท่านโปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการ ดำเนินงานการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ตามประเด็นคำถามที่กำหนด โดย พิจารณาจากสภาพจริงของสถานศึกษาที่ท่านดำเนินการ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการ ดำเนินการแต่ละด้าน

4. การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบ สัมภาษณ์จากท่าน

5. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และจะใช้ใน การศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ท่านหรือการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ และสถานศึกษาของท่านประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์จากท่านเป็น อย่างดี จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางนิภาพร พินิจมนตรี

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 095-6549439

แบบสัมภาษณ์

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-สกุล.....

1.2 สถานภาพ () ผู้บริหารสถานศึกษา

() รองผู้อำนวยการ หรือหัวหน้างานวิชาการ

() ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เริ่มสัมภาษณ์ : เวลา..... สิ้นสุดการสัมภาษณ์ :น.

1.4 สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

.....

.....

.....

1.2 การมีส่วนร่วมการดำเนินการ

.....

.....

.....

1.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

.....

.....

.....

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

.....

.....

.....

พญนุ ปญญทิโต ชิว

1.5 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

2.2 การมีส่วนร่วมการดำเนินการ

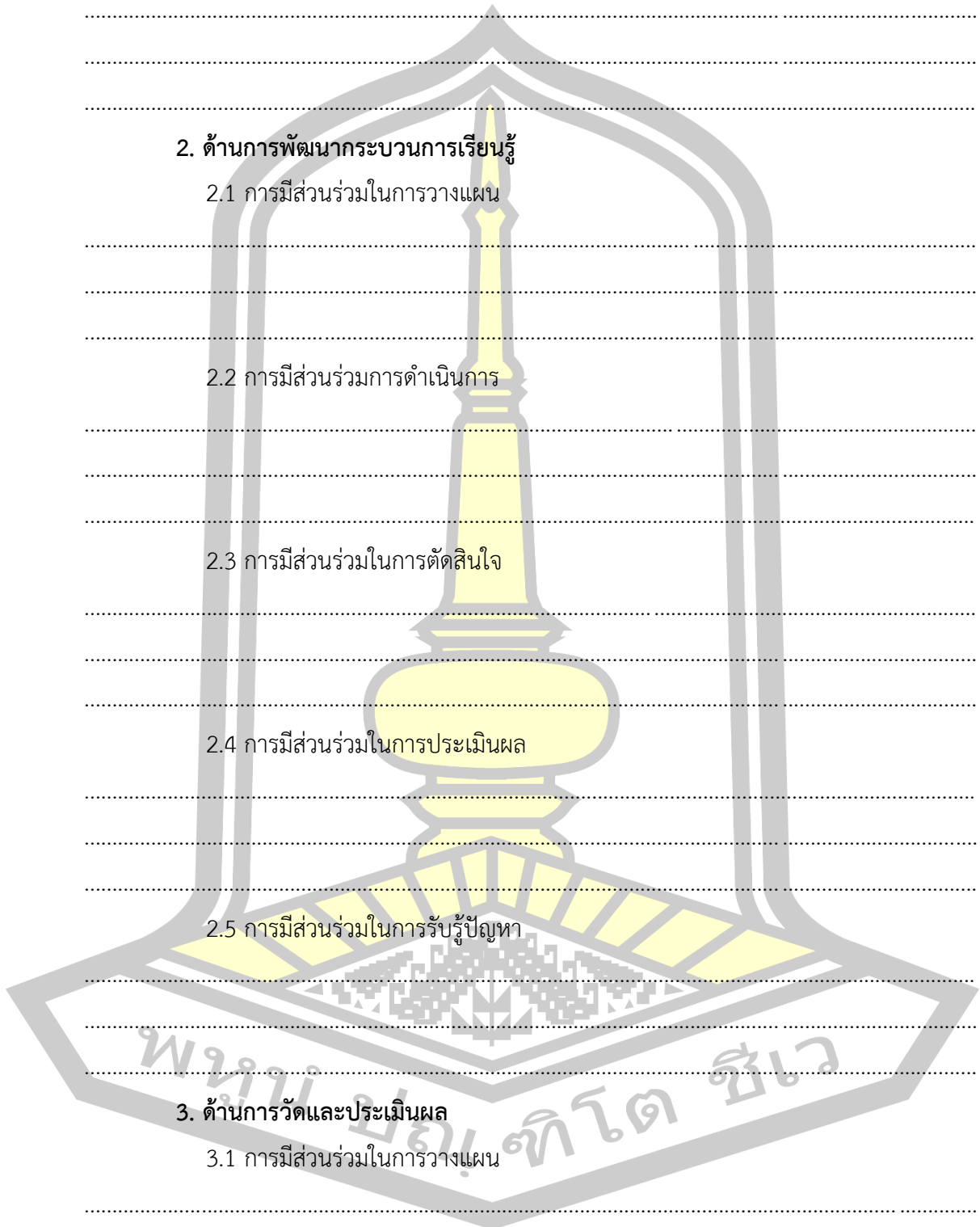
2.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.5 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

3. ด้านการวัดและประเมินผล

3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

3.2 การมีส่วนร่วมการดำเนินการ

3.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

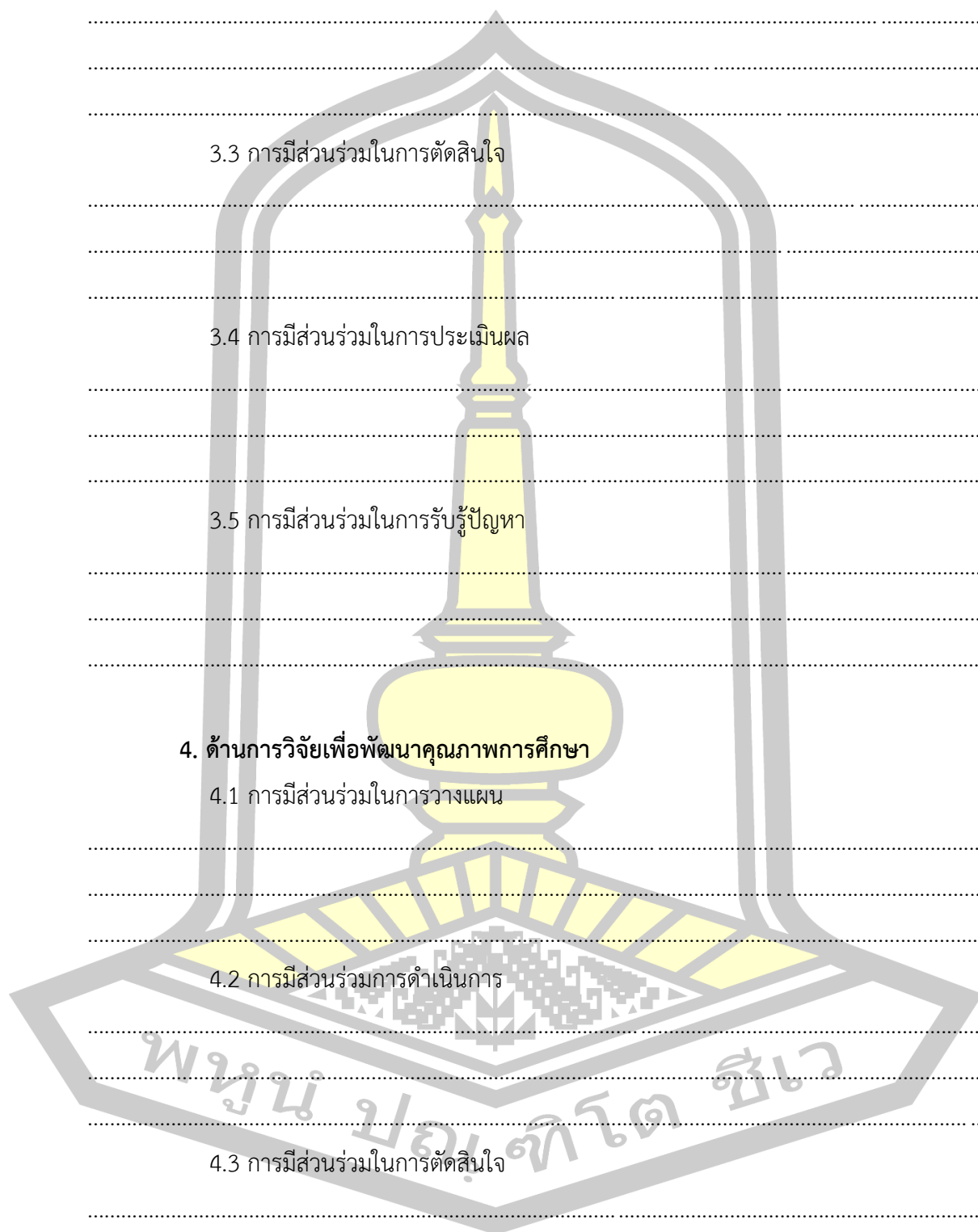
3.5 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

4.2 การมีส่วนร่วมการดำเนินการ

4.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4.5 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

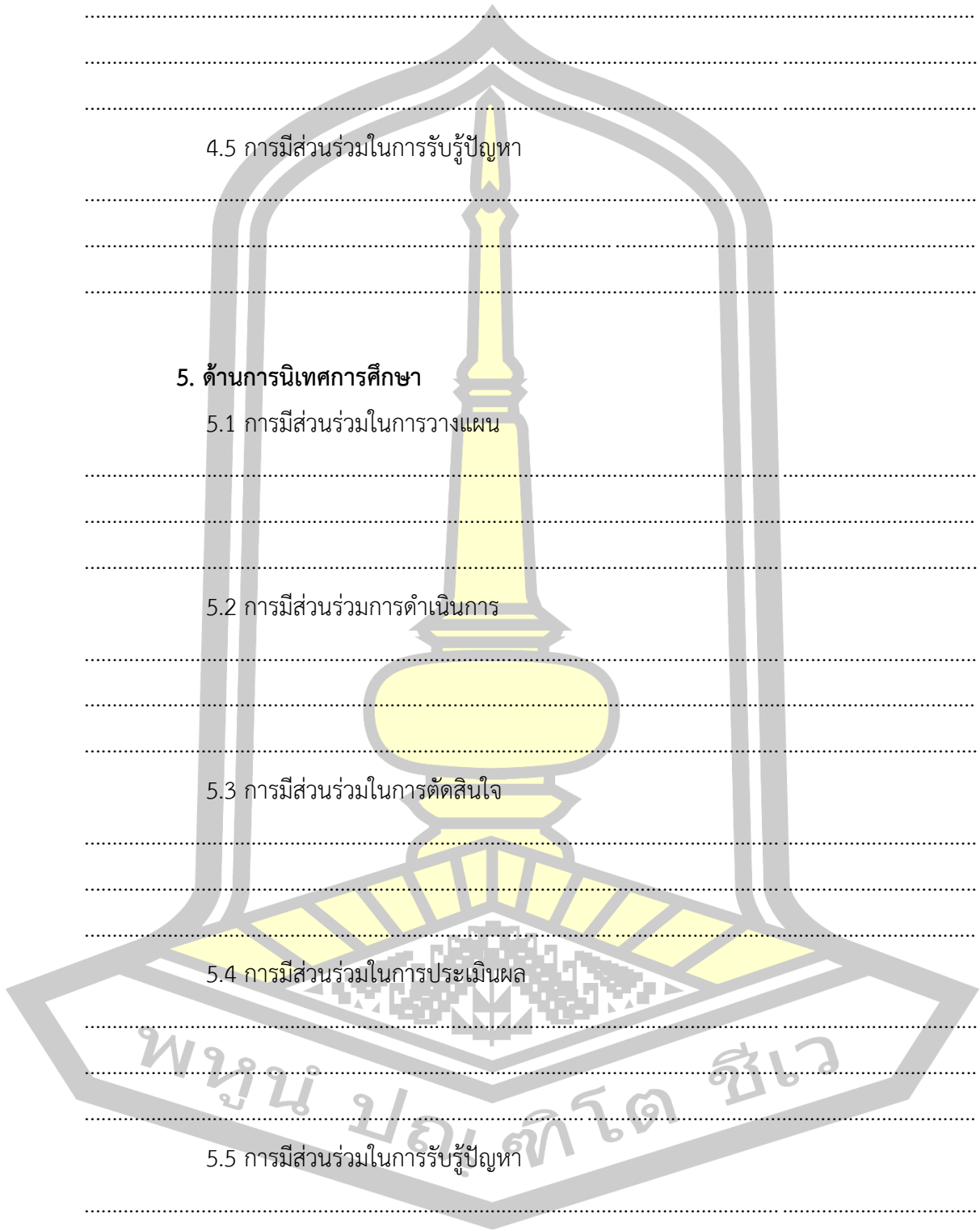
5.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

5.2 การมีส่วนร่วมการดำเนินการ

5.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

5.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5.5 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

6. ด้านการแนะแนวการศึกษา

6.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

6.2 การมีส่วนร่วมการดำเนินการ

6.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

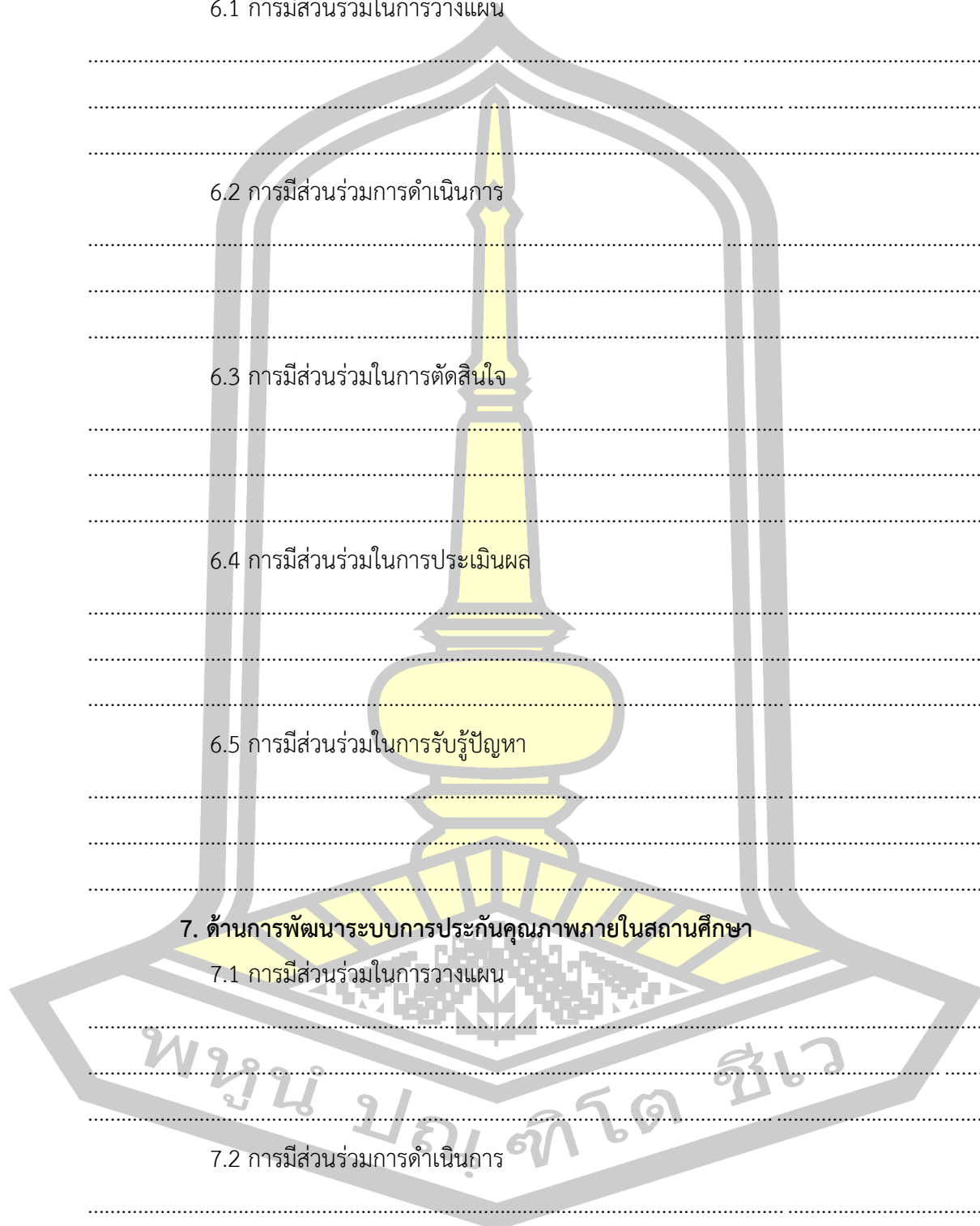
6.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

6.5 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

7. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

7.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

7.2 การมีส่วนร่วมการดำเนินการ

7.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

.....

.....

.....

7.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

.....

.....

.....

7.5 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา

.....

.....

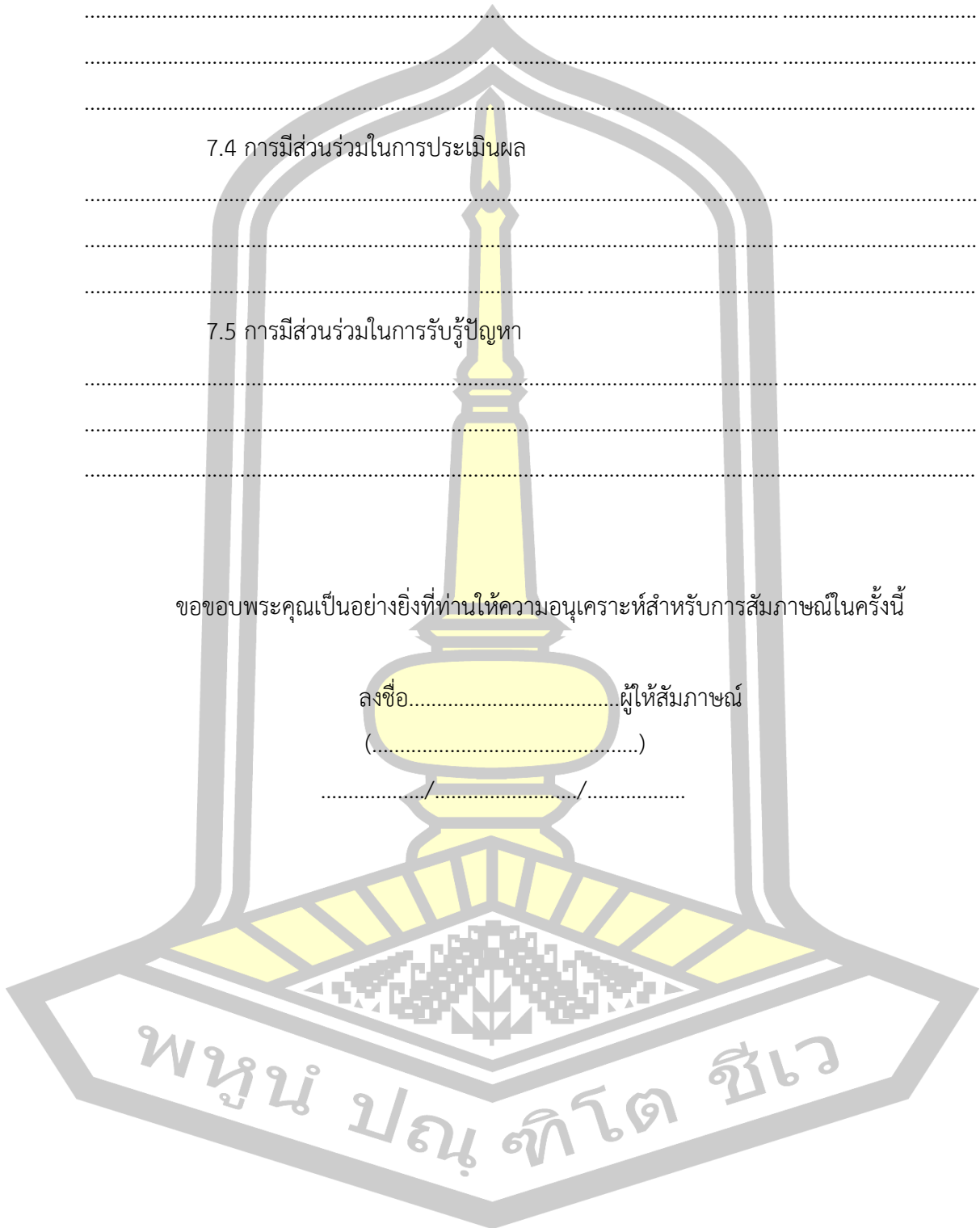
.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับการสัมภาษณ์ในครั้งนี้

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

...../...../.....

พญัน ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

คำชี้แจง

1. แบบประเมินแนวทางฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยกำหนดเนื้อหาการประเมินออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลและประเมินผล
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา
6. การแนะแนวการศึกษา
7. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. แบบประเมินมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางนิภาพร พิณีจมนตรี

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 0956549439

ข้อ	แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
14	การนำผลการวัดผลและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนา												
15	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน วัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ												
ข้อเสนอแนะ													
.....													
.....													
.....													
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 4 แนวทาง ดังนี้													
16	การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย กับ สถานศึกษาอื่น โดยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC)												
17	สร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการ เรียนรู้ ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่ การศึกษาและส่วนกลาง												
18	การนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา												
19	กำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบวิจัย และพัฒนา พร้อมทั้งศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับ การศึกษาวิเคราะห์วิจัยและการนำผลวิจัยมาใช้ในการ บริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษา												
ข้อเสนอแนะ													
.....													
.....													
.....													

ข้อ	แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
28	การติดตามและตรวจสอบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพ											
29	การกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาการวางแผนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรอง คุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หรือ สมศ.											
ข้อเสนอแนะ												
.....												
.....												
.....												

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา
ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

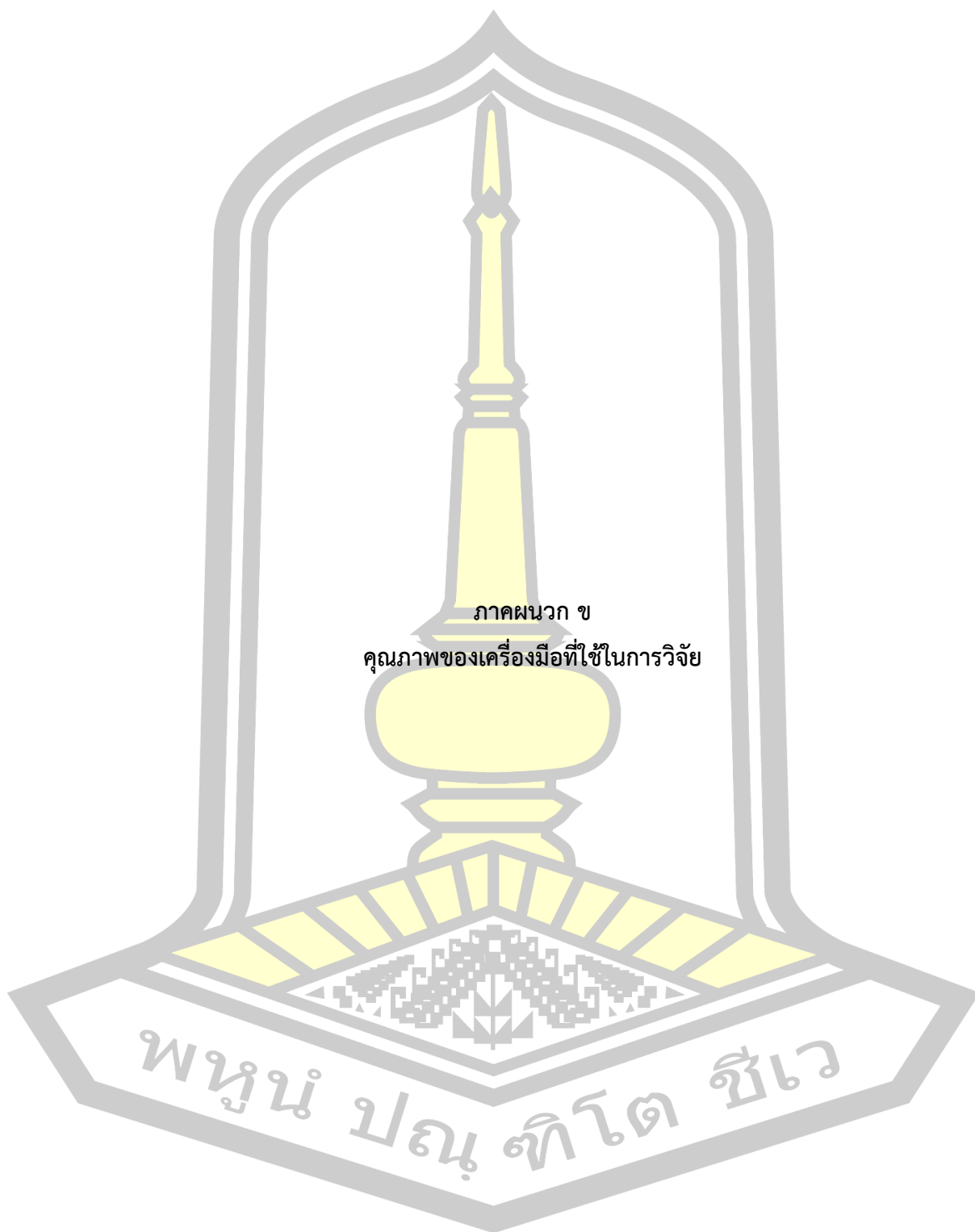
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับการประเมินแนวทางในครั้งนี

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
24	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
25	1	0	1	0	1	0.6	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
30	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
40	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
42	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

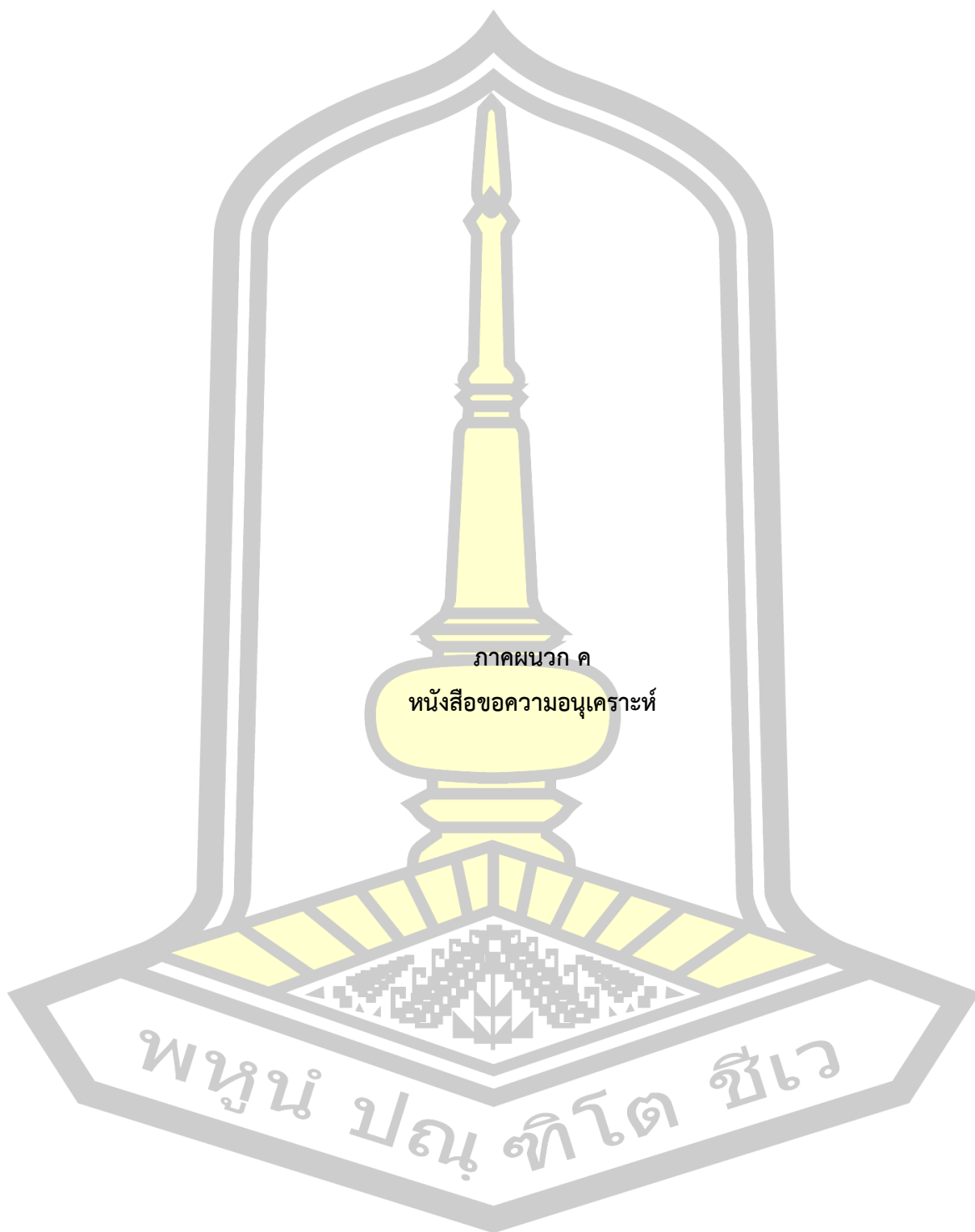
ค่าอำนาจจำแนก					
ข้อที่	N	สภาพปัจจุบัน	ข้อที่	N	สภาพปัจจุบัน
1	30	0.52	26	30	0.58
2	30	0.49	27	30	0.65
3	30	0.44	28	30	0.74
4	30	0.36	29	30	0.61
5	30	0.61	30	30	0.80
6	30	0.56	31	30	0.74
7	30	0.61	32	30	0.90
8	30	0.66	33	30	0.60
9	30	0.46	34	30	0.61
10	30	0.51	35	30	0.54
11	30	0.47	36	30	0.62
12	30	0.41	37	30	0.68
13	30	0.60	38	30	0.61
14	30	0.47	39	30	0.45
15	30	0.47	40	30	0.59
16	30	0.54	41	30	0.58
17	30	0.51	42	30	0.58
18	30	0.47			
19	30	0.46			
20	30	0.54			
21	30	0.50			
22	30	0.77			
23	30	0.58			
24	30	0.67			
25	30	0.74			

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.91

ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ
แบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 25

ค่าอำนาจจำแนก					
ข้อที่	N	สภาพที่พึงประสงค์	ข้อที่	N	สภาพที่พึงประสงค์
1	30	0.77	26	30	0.57
2	30	0.47	27	30	0.48
3	30	0.61	28	30	0.88
4	30	0.59	29	30	0.77
5	30	0.67	30	30	0.76
6	30	0.40	31	30	0.54
7	30	0.54	32	30	0.72
8	30	0.55	33	30	0.63
9	30	0.61	34	30	0.56
10	30	0.64	35	30	0.74
11	30	0.72	36	30	0.53
12	30	0.52	37	30	0.76
13	30	0.69	38	30	0.80
14	30	0.72	39	30	0.63
15	30	0.76	40	30	0.34
16	30	0.74	41	30	0.62
17	30	0.64	42	30	0.65
18	30	0.72			
19	30	0.61			
20	30	0.77			
21	30	0.47			
22	30	0.61			
23	30	0.59			
24	30	0.67			
25	30	0.40			

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.93

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พูนันท์ ปณฺฑิต ชัยเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว1516

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

30 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ชำนาญ ทูมทูมา

ด้วย นางนิภาพร พิณจมนตรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0956549439

ตัวอย่างแบบหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ อว 0605.5(2)/ว1569

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

12 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดงมันพิทยาคม

ด้วย นางนิภาพร พินิจมนตรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางนิภาพร พินิจมนตรี ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อ นิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0956549439

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ อว0605.5(2)/ว1574

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

12 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ขอนแก่น

ด้วย นางนิภาพร พินิจมนตรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต25” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร(กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางนิภาพร พินิจมนตรี เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0956549439ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
(ระยะที่ 1 ตอบแบบสอบถาม)

ที่ อว 0605.5(2)/ว1619

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำพองศึกษา

ด้วย นางนิภาพร พินิจมนตรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางนิภาพร พินิจมนตรี เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0956549439ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
(ระยะที่ 2 สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี)

ที่ อว 0605.5(2)/ว1703

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง

ด้วย นางนิภาพร พิณจมนตร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

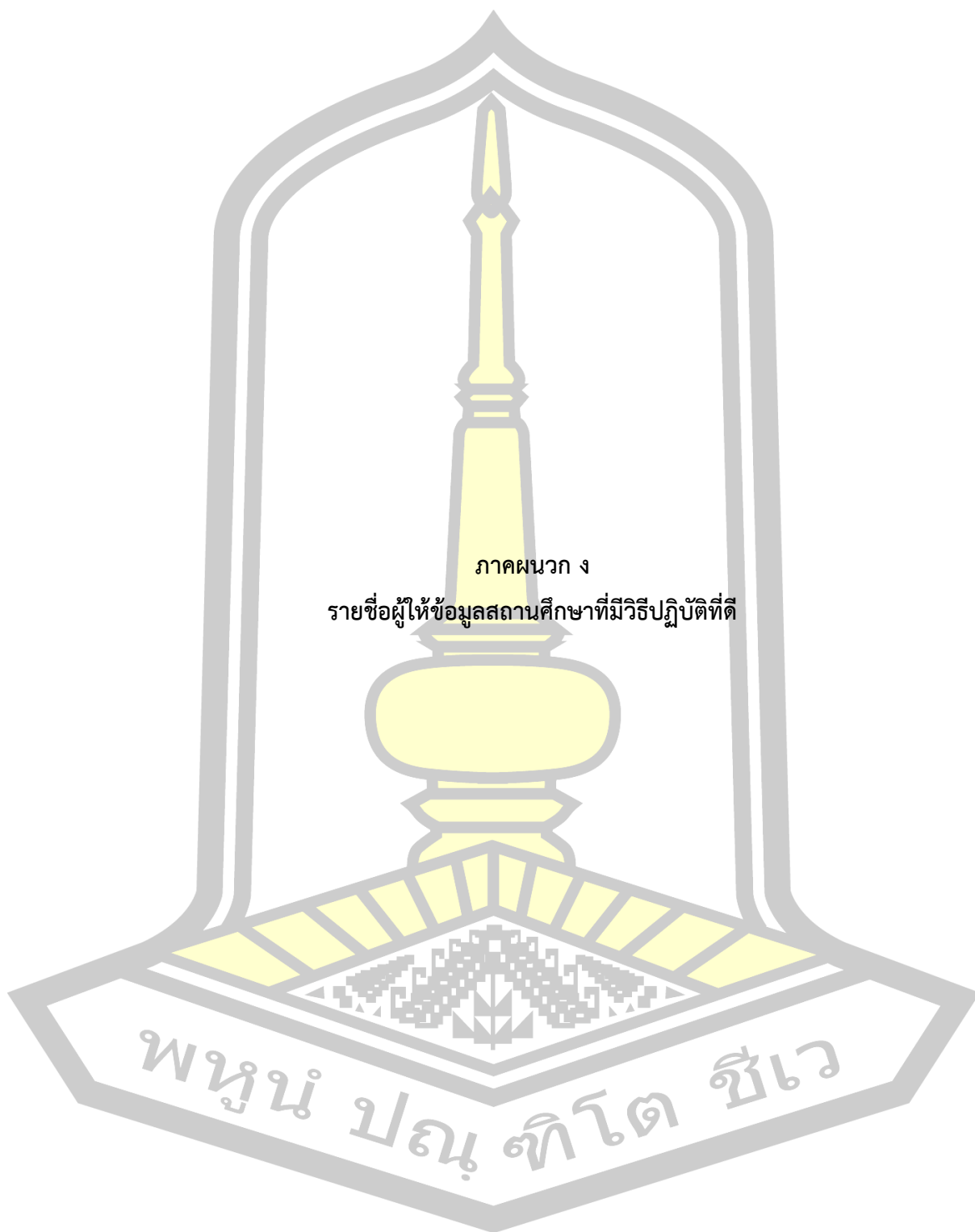
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0956549439

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

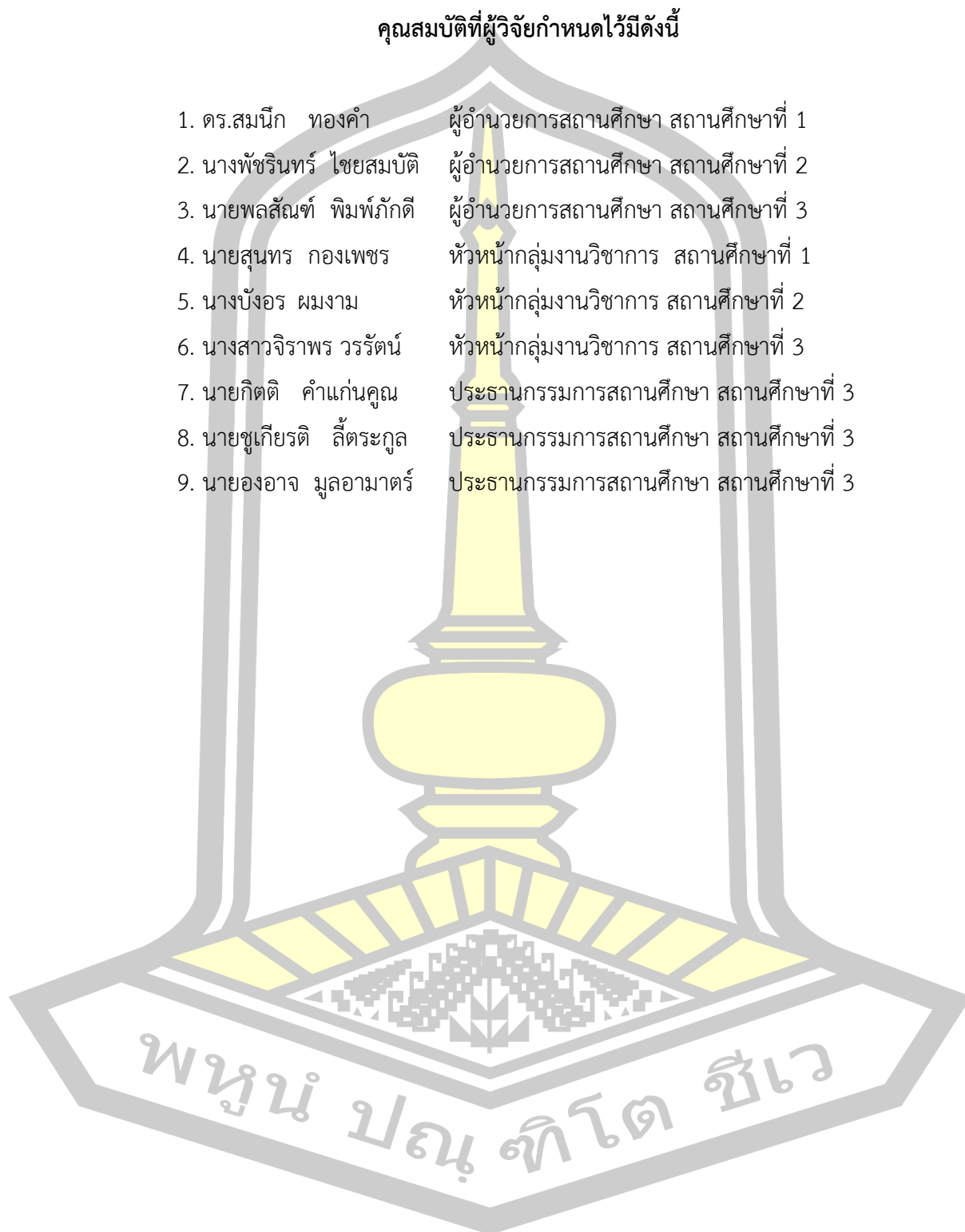
ภาคผนวก ง

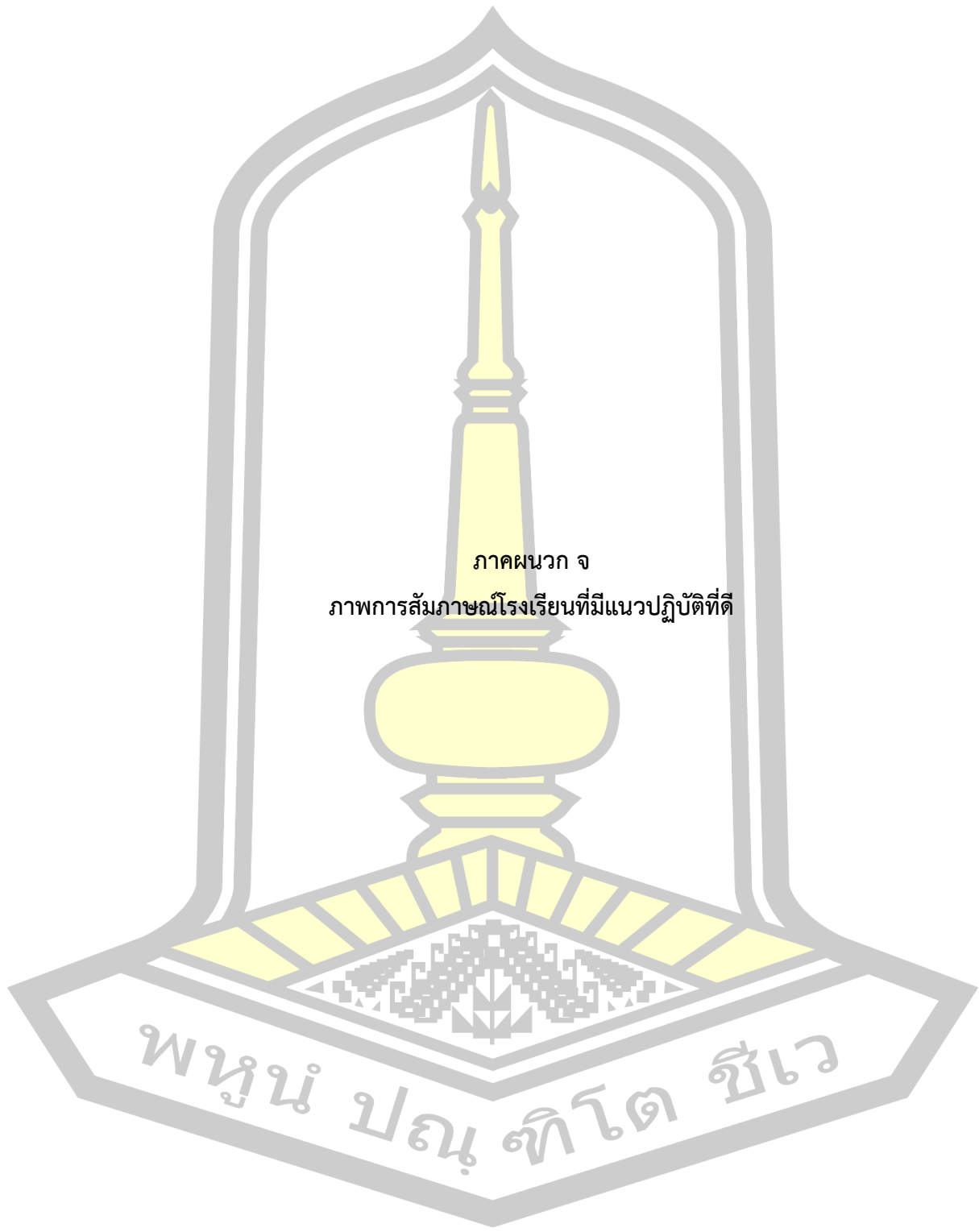
รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

พหุมนั ปณุ ทิโต ชีเว

ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ตามเกณฑ์
คุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้มีดังนี้

1. ดร.สมนึก ทองคำ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษาที่ 1
2. นางพัชรินทร์ ไชยสมบัติ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษาที่ 2
3. นายพลสัมพันธ์ พิมพ์ภักดี	ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานศึกษาที่ 3
4. นายสุนทร กองเพชร	หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ สถานศึกษาที่ 1
5. นางบังอร ผมงาม	หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ สถานศึกษาที่ 2
6. นางสาวจิราพร วรรณรัตน์	หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ สถานศึกษาที่ 3
7. นายกิตติ คำแก่นคุณ	ประธานกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาที่ 3
8. นายชูเกียรติ ลีตระกูล	ประธานกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาที่ 3
9. นายองอาจ มูลอามาตร์	ประธานกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาที่ 3

ภาคผนวก จ
ภาพการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

พหุบัน ปณ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางนิภาพร พินิจมนตรี
วันเกิด	วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 17 หมู่ที่ 8 บ้านป่าชาติ ตำบลบ้านฝาง อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40170
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ.3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนทุ่งใหญ่รัตนศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ตำบลบ้านฝาง อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40170
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว